

זה ספר

בעל שם טוב על התורה המלא

פרשת כי תשא

לצרף ולהביא ממרחק את כל דברי
מרון רוח אפינו **רבי ישראל בעל שם טוב זי"ע** והיו לאחדים

למען תמצא לומד יקר בעת למודך על ההפך את כל אוצרות בית ה'
דברי תורתו של מרון **הבעש"ט זי"ע** בספר **בעל שם טוב על התורה**
העניינים במקום א' ועשירים במקומות אחרים
מקושרים ומונחים לפניך יחד כשולחן ערוך ומפה פרושה

כדי שתדרוש בלמודך את כל דברי פרדס תורתו הק' הזאת באר היטב
וילמד סתום מן המפורש דבר הלמד מעניינו ומסופו
ויקל ללב נבון לקנות דעת להבין ולהשכיל אמרי קודש

פקודי ה' ישרים משמחי לב מצות ה' ברה מאירת עינים. תהלים ל"ג.

יו"ל לעי"נ

הרה"ק רבן של ישראל מו"ה אלימלך מליזענסק זיע"א
יום היאהרצייט כ"א אדר

ולעי"נ הרה"ק מו"ה ישראל אברהם מסקולען זיע"א
יום היאהרצייט כ"ה אדר

פיתחא זעירא להאי פרשתא

פרשת כי תשא

מספר בעל שם טוב על התורה המלא

יום ה' פרשת כי תשא לס' כי תשא את ראש בני ישראל
כ' אדר התשפ"א לפ"ק

ישמחו הלומדים ויגילו העוסקים בתורת השם יתברך ויתעלה שניתנה לנו בקולות וברקים מתוך האש במעמד הר סיני מידי אדון כל הנביאים משה רבינו ע"ה, וכפי שהוארה לנו בדורותינו באור יקרות על ידי האי עיר וקדיש מן שמאי נחית מרנא ורבנא **רבי ישראל בן אליעזר הבעש"ט הקדוש** זי"ע ועכ"א.

הדור אתם חזו ראו, כאשר **לכבוד ימי הרצון המאירים ובאים עלינו לטובה**, הנני נותן לפניכם היום ברכה אור השמש בתפארתה וסיהרא בשלימותה, חדוש אורו הבהיר של ספר היסוד בתושב"כ של עולם החסידות, היינו הספר הקדוש **"בעל שם טוב על התורה המלא פרשת כי תשא"**, בכבודו הראוי לו, להגדיל תורה ולהאדירה, בפנים חדשות שיבואו לכאן, וכדלהלן.

ידוע לההוגים בשה"ק דגן **"בעל שם טוב על התורה"** תמידין כסידרון, כי יסודי הספר הושתתו ממחברו בפולין המעטירה הגאון **מוהרש"ם מאוארטשאוו** זצ"ל, מהאריות שבחבורת מרן **השפת אמת מגור** זצוק"ל, מעוטר בהסכמותיהם הנלהבות של רוב גדולי ומצוקי ארץ צדיקי ורבני פולין ורוסיא זצוק"ל בדורו, בצורת **פנים הספר והגהות על הדף** כאשר על **פנים הספר** המסודר **באותיות** על סדר פסוקי התורה באים הרחבות הדברים **בהגהות המחבר על הדף שהמחבר** זצ"ל קרא להן בשמם **"מקור מים חיים"** להאר עיני הלומדים ולהלהיב ליבם בשלהבת יה.

(וכן שמעתי וקבלתי רבות ברום שגב מעלת למווד ספה"ק זה **"בעל שם טוב על התורה"** כסידרו בצורה הזאת, ממור"ר המובהק זצוק"ל משרידי הענקים של דוד דעה, הרה"ק המפורסם לכל ביגיעתו בעבודת השי"ת וברבו בקיאותו בתורת החסידות כ"ק מרן אדמו"ר **מוהר"ר צבי הירש מקרעטשניף-סיגעט** זי"ע, אשר לשונו הק' של אור שבעת הימים הבעש"ט זי"ע ה' שגור על לשונו בכל עת מצוא, ועל פיו בנה וייסד את רובי תורותיו זצ"ל).

והנה **מחבר הספר** זצ"ל, ערך את הספר הק' באופן של דברי תורה עניים במקום א' ועשירים במקום אחר, דהיינו שהבנת והיקף כל ענין וענין על בוריו, אפשר רק כאשר הלומד לא חס על טרחתו ומעיין בכל מקור ומובאה מתורת פום ממלל רברבן מרן **הבעש"ט הקדוש זי"ע**, כפי אשר הראה **המחבר** זצ"ל את רוב חילו ברבבות ציוניו בהגהותיו **"מקור מים חיים" על הדף**, וגם באלפי פעמים **בפנים הספר** הנקרא **"אותיות"**, בו שולח **מחבר הספר** זצ"ל את הלומדים בשה"ק, בכל עת לטייל אחת הנה ואחת הנה במובאות מתורת **הבעש"ט הקדוש זי"ע** שהובאו בפרשיות אחרות בספר דגן, ולצרף למקום הנלמד כעת, להיותם לאחדים בידי הלומד, להבין ולהשכיל את כוונת הענין, כידוע.

על כן באימה ויראה ברתת ובזיע ובנטילת עצה ממורי ורבותי **הגה"צ המפורסמים אדמו"רים ורבני ארץ גדולי ישראל שליט"א**, די בארעא דישרא-ל ודי בכל אתר ואתר הע"י, ובברכותיהם הנלהבות לזכות לברך בקרוב על המוגמר לשביעות רצון כל שלומי אמוני ישראל-ל, התחלתי בחמלת ה' עלי וברב סיעתא דשמאי להחדיר את **"בעל שם טוב על התורה"**, בכבוד הראוי לו, בהבאת הקטעים שעליהם מצוין המחבר זצ"ל ב"מקור מים חיים", להעתיקם כולם בלשונם במקומם למטה על הדף, למען ירוץ הקורא במ,

ויש בזה מלאכת מחשבת רבה לבחור באפן נכון את תחילת וסוף כל קטע טקסט ולהדביק אותם במקומם הנכון, ועם אותיות מודגשות מתבקשות, שע"י יבין הלומד בקלות למה התכוון המחבר [בדרך כלל הרי זה בעל התולדות הק', הדגל מ"א, ההיכל הברכה ואוצה"ח, הכתר שם טוב, המאור עינים, לקוטי תורה ותורה אור מבעל התניא קדישא זי"ע ועוד], ולקבל בזה בהירות בתורת הבעש"ט הק' בכל ענין וענין.

הרי לכם בפרוס ימי הרצון הבאים עלינו לטובה

דוגמא של הספר הקדוש קנקן חדש מלא ישן

"בעל שם טוב על התורה המלא פרשת כי תשא"

הכולל מאות רבות של מאמרים קדושים זקוקין די נור, כסדר שסידרם מחבר הספר

"הבעל שם טוב על התורה", הגאון **מוהרש"ם מגאוארטשאוו** זצ"ל, בספרו ובכל מאות הגהותיו במקומם, וכל זה באמצע העריכה, ועוד ידינו נטויה בס"ד לשכללו ולפארו כראוי, וזה יצא ראשונה מתח"י יד כהה, שיבינו איך עבודת בירור הקטעים וחלקי קטעים והצגתם במקום אמורה להעשות על ידי בס"ד, ויה"ר שחפץ ה' בידינו יצליח כדי להקל על הקורא הלומד, ולאפשר לו להבין והשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות בשה"ק **"הבעל שם טוב על התורה"** תמידים כסדרן ומוספים כהלכתן.

בכ"ר ובברכת תוה"ק, וכמאמר משיח ה' למרן הבעש"ט זי"ע

"אימתי קאתי מר, לכשיפוצו מעיינותיך חוצה" בב"א

הצב"י **שלמה זלמן קרויס**

"אוצרות הספר הק' בעל שם טוב על התורה המלא"

לכל עניני הספר, נא לפנות למייל: Solkraus4@gmail.com

טל. 05485-38476 בא"י, 0044736-716282 בחו"ל

נערך ויצא לאור בס"ד לעילוי נשמת אבי מורי

הרה"צ מו"ה שמעון ישראל-ל בהרה"ח צבי יהודה קרויס זצ"ל

נלב"ע א' אדר א' ה'תשע"ט.

ולעילוי נשמת מו"ח

הרה"צ מו"ה מאיר בהרה"צ חנניה יט"ל גרוסמאן זצ"ל

נלב"ע נר א' חנוכה כ"ה כסלו ה' תשס"ח.

כדאי להעתיק כאן מה שכתב בשנת תש"ט הרה"ק המפורסם
מו"ה ר' שלום מאסקאוויטש משאץ לאנדאן זיע"א
על שער ספר "בעל שם טוב" על התורה,
שנתן במתנה לשיבת מתיבתא בלאנדאן יצ"ו,
בשבח ונחיצות הלימוד בספרא דגן "בעל שם טוב" על התורה:

ב"ה לסדר יברך את הנערים תש"ט לונדון.
מנחה היא שלוחה לבחורי חמד, ויקרא בהם שמי ושם אבותי וגו'.

מוסר ד' בני אל תמאס, הסה"ק הזה מקובל איש מפי איש עד
אליהו ואבות הקדושים ומשה מפי הגבורה, לא מוסר שכל אנושי
אשר גבול ותכלית לו, וכגופו כן דעתו, לא כן המוסר הדעת
הקדוש הזה.

ומודיע עמקות קדושת ורמיזת תוה"ק כי היא מדברת לישראל
דברה תורה כלשון בנ"א ורומזת לענינים גבוהים אלקיים, מודיע
קדושת ורוממות חז"ל הק', מודיע קדושת נשמת ישראל,
רוממותם וקדושת מקור מחצבתם, אשרי המעיין בזה בדעת
אמת ואמונה שלמה. מודיע רוממות התפלה הגבוה למעלה,
אשרי הזוכה להבין כאן ולציית, ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

שלום מאסקאוויטש משאץ

[הכתב נמסר לי ע"י נכדו הגה"צ ר' יעקב דוד האלברשטאם שליט"א,
בנו של מרן הגה"צ ר' משה האלברשטאם זצוק"ל,
אב"ד טשאקעווע בעיה"ק ירושלים ת"י, ותשואות חן לו]

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא א

תשא א. זה יתנו. שְׁמַעְתִּי מִשָּׁל אִישׁ אֶחָד לְמַד אֶצֶל צוּרָף אוֹמְנָתוֹ, וְאַחַר שֶׁלָּמְדוּ הָאוֹמְנוֹת רָשָׁם לוֹ בְּרִשְׁמָה סֶדֶר הָאוֹמְנוֹת וְלֹא רָשָׁם לוֹ [א] שְׁיֵשִׁים גְּחֻלַּת שָׁל אֵשׁ בַּתְּחִלַּת הַמְּלָאכָה, כִּי הוּא הָעֵקֶר וְאִין צְרִיךְ לְהַזְכִּירוֹ, וְהוּא טְעָה בְּזֶה וְסָבַר וְכוּ', וְהִנְמִשָּׁל מוֹבֵן, כִּי הָעֵקֶר כְּשֵׁשׁ נִיצוֹץ אֵשׁ לְהַתְּלֵהב: (בן פורת יוסף דק"ט ע"ב).

תשא ב. קח לך סמים נטף ושחלת וגו'. שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי ב [כ] כִּי אֶלוֹ י"א סַמְמֵי הַקְּטָרֶת הֵם יו"ד נִיצוֹצוֹת הַקְּדֻשָּׁה שָׁל אֹר פְּנִימֵי הַמְּחִיָּה אֶת הַקְּלָפוֹת, וְיֵשׁ נִיצוֹץ אֶחָד שֶׁהוּא אֹר מְקִיף, כִּינּוֹן שֶׁהוּא מְקִיף

מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאווי צ"ל

עד שחזר לרבו וגילה טעותו וכו':

בס' זכרון טוב ד"ה ע"ג איתא וז"ל, כשבא הרב המגיד ממעזריטש לפני הבעש"ט, אמר, באה לפני תיבה מלאה נרות וצריך רק להדליק אותם, עכ"ל, ויש מספרים כיוצא בזה על האחים הרר"ש מנ"ש והרר"פ בעל הפלאה שעליהם אמר כך הרב המגיד כשבאו לפניו:

תשא ב [כ] מאמר זה הוא באריכות בספר הכוונות דט"ו ע"א, ומשם הגהתי מה דאיתא בפנים שאינו

תשא א [א] עוד ע"ש בס' בן פורת יוסף לפ' נח פן ב' דכ"א ע"ב [א] וז"ל, משל ששמעתי אחד שלמד מלאכת נפחין ולא ראה איך משימין תחלה ניצוץ אש להבעיר, והלך לבית המלך ונטרד משם וחזר לרבו הראשון ללמדו העיקר וכו':

ובס' צפנת פענח לפ' וארא דכ"א ע"ב וז"ל, כמו ששמעתי משל, אחד שלמד מלאכת נפחין ולא ידע איך יבעיר האש מן ניצוץ אש, ורצה לעשות זה בלא ניצוץ אש,

מקור מים חיים המלא והמורחב

א) בן פורת יוסף פר' נח: כמו ששמעתי ממורי זולת בשבת וכו' דיש לפרש תורי זהב וגו' ע"פ משל ששמעתי א' שלמד מלאכת נפחין ולא ראה איך משימין תחלה ניצוץ אש להבעיר והלך לבית המלך ונטרד משם וחזר לרבו ראשון ללמדו העיקר וכו' וז"ש תורי זהב נעשה לך היא תורה ועבודת ה' אמנם העיקר היא נקודת הכסף ניצוץ אש להבעיר התלהבות חשק וכו' לאהבת ה' וק"ל, עכ"ל.

ב פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא

מבחוץ אינו נחלק ליו"ד ונקרא אחד, ולבנה זפה הוא אור מקיף, פי הפנימי בהכרח הוא מגבל ונתון תוך הקלפה ואינו זך, אמנם המקיף הוא הנזך: (אוצר החיים פ' ויקרא דל"ג ע"ב ד"ה וענן).

✧ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאו זצ"ל ✧

נחלק ליו"ד, כי באוצר החיים נדפס כאן אינו נחלק לירד ע"ש, אבל כיון שדרכו של הרב אוצר החיים בכל ספריו שכל מה שמעתיק בשם הבעש"ט כותב תמיד שמעתי ממורי [בלשון הרב בעל התולדות ז"ל] לכן נראה וודאי שמצא מאמר זה בשם הבעל שם טוב זי"ע: ועיין עוד באוצר החיים פ' משפטים דקנ"ח סע"ב וז"ל, דע כי סמני הקטורת אחד עשר, יו"ד ספירות דקליפה, ועוד כח אחד של קדושה המחיה אותם והם י"א, ועל ידי אלו י"א סמני הקטורת, שהם היו"ד ספירות דקדושה עם כח הנקודה עליונה

של הקליפה שהם גם כן קדושה, אז נדחין הקליפות, ואנו מסלקין אותה הנקודה שהיה מחיה אותם וכו', עכ"ל:

ובהיכל הברכה פ' בשלח דצ"א ע"ג וז"ל, עיין בפרי עץ חיים שער הקטורת ענין תביאמו, כשאנו מתקנין אותו הנקודה המחיה את עשר דקליפה אזי כולם מתים, ואל"ף הוא אלופו של עולם המחיה את כולם, ויש חד פריסו כנודע ממרן הריב"ש טוב [לעיל פ' יתרו אות י"ב] ושם בהגה^(ג) [וזהו סוד הקטורת לבטל המגפה שמעלה החיות מן הרע וממית לגמרי את הקליפות וכו':

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

ב) יתרו י. שמעתי ממורי אמר שאלת הפילוסוף אם לית אתר פנוי מינה. אם אתה כופר בע"ז אם כן כופר אתה בחלק שהוא ממנו יתברך, ובאר כי יש באדם חצר תכבד בסוד והבדילה הפרכת לכם (כפ' תרימיה), ודרך שם דוחה המותרות והצואה וכו': (בן פורת יוסף בסופו דקכ"ו ע"ד).

ג) יתרו הגה ח. בהיכל הברכה סו"פ וישב דרכי ע"ד העתיק ענין זה בבואור וז"ל, ועיין בפורת בסופו, שמעתי ממורי שאלת כומר אחד רשע, אתה אומר לית אתר פנוי מינה, אם אתה כופר בע"ז הידוע, ואת אומר צא תאמר

מקור מים חיים המלא והמורחב

לו, וכן בכל ע"ז שבעולם, אם כן אתה כופר בחלק שהוא ממנו יתברך, וביאר כי יש באדם חצר הכבד, בסוד חד פריסו דאתפרס (עיין זוה"ק נשא דקמ"ח ע"א) והבדילה הפרוכת, ודרך שם נדחה המותרות, והוא ממש צואה רותחת, כי באמת נאמר להשטן יגער (זכריה ג' ב') [יגע"ר] ג"ע ע"ר להוריק ממנו כל החיות והטוב, והרע נופל לנוקבא דתהומא רבה, וזהו הפריסו לבוחן לבות, להפריש בין טוב לרע, וזהו (תהלים צ"ו) כי כל אלהי העמים אלילים, הבל וריק, ואם תאמר קושיית הרשע הנ"ל, לזה מתרץ וה' שמים עשה פריסו דאתפרס עכ"ל:

ובסו"פ בחקותי ד"ש ע"ב וז"ל והנה אות ו' נקרא רקיע, ולכן הושמו בין אותיות ר"ע של כתנות עו"ר, ומרן הקדוש האר"י בן אליעזר הבעש"ט שאל ממנו כומר אחד פילוסוף ואמר, אתה מזהיר את העם שידעו בכל רגע דלית אתר פנוי מיניה, ואין שום מציאות דבר קטן וגדול ופעולה קטנה וגדולה בלתי מציאות השם יתברך, אם כן אם אתה כופר בע"ז אל נכר, אתה כופר בחלק שהוא ממנו יתברך, שהרי אין מציאות בלעדו יתברך שמו, וביאר כי יש באדם חצר כבד בסוד והבדילה הפרכת, נימא המבדלת, והענין הוא עצמו מה שביאר מרן האר"י החי, כי אות ואו רקיע הושם בין אותיות רע להבדיל בין המותרות והצואה, אל נכר, אל זה, אל אחר קיא צואה אלהים אחרים, ובין אלהים קדושים כתנות אור, ולכך איתא בירושלמי (פ"א דתענית, בעין יעקב סי' ב') אם ישאל לך אדם איה אלהיך תאמר לו בכרך גדול של רומי [הובא לעיל פ' בראשית בהגה י', שמוות הגה ו'] שבאמת אין שום מציאות בלתי השם יתברך, אבל הוא יתברך שמו אש אכלה, וא"ו, רקיע השמים מבדיל בין הקדושה להפרש וצואה, ודוחה בכל רגע את הרע גמור ומעלה את הטוב וכו', עכ"ל:

ועיין שם עוד בפ' משפטים דקמ"ד ע"ב שהבעל שם טוב השיב זה לתלמידיו ע"ש, ועוד הביא כל זה שם בפ' דברים די"ז ע"ב וכתב שם שהבעש"ט ז"ע השיב לתלמידיו מלין אלין דשאל ההוא רשע נשאל למעלה, והתשובה כי יש חד פריסו דאתפרס להבדיל בין טוב לרע, והוא עצמו דברי מרן האר"י וכו' ע"ש:

ושם בפ' ראה דע"ז ע"א וז"ל, וכמו"ש בשם מרן האר"י הבעש"ט ששאל אותו מין אחד, אתה שכיח בפך שאין שום מציאות דבר גדול ודבר קטן בלתי השם יתברך, ובכל תנועה אלוףו של עולם, אם כן למה אתה כופר בע"ז, הרי אתה כופר בחלק, וכל חלק הוא כולו [עיין לקמן פ' נשא אות ד'], והשיב לתלמידים אף שבאמת איתא ירושלמי אם ישאל לך אדם איה אלהיך תאמר לו בכרך גדול של רומי, אף על פי כן אות וא"ו הנ"ל מפריש בסוד חד פריסו וכו' ע"ש:

ועוד הזכיר זה בקצרה באוצר החיים פ' מסעי דרכ"ג סוף ע"ג, ובפ' ואתחנן דמ"א ע"א במצות קריאת שמע מצוה תכ"א ע"ש:

תשא ג. איש אשר יעשה כמוה וגו'. שמעתי ממורי זלה"ה פרוש הפסוק איש אשר יעשה כמוה להריח בה, שיהיה ריחו נודף ג. שיצא לו שם כאנשי חסידים, שנקרא קטרת, שמקשרין ומיחדין קדשא ברין הוא ושכינתיה, ואם עושים להריח בה ונקרת מעמיו ודפח"ח:

מקור מים חיים ממה"ר שמ"מ מנאווארטשאו וצ"ל

תשא ג] ובהיכל הברכה דרע"ג ע"א, וז"ל, ובזה אמר מרן האלוהי ריב"ש טוב אשר יעשה כמוה, כמוה ולא באמת מן הלב, אלא להריח בה שיצא לו שם בין הגדולים אזי וכו', ובזה גורם חלילה שנפגם אף שרשו שיש לכל אחד בשבטי יה, רא"ו ב"ן, התבוננות שלי האיך אני משיג כל כך בתורה, שמעו"ן, שיצא לו שם, שיהיה שמעו הולך בכל המדינות, לו"י, מלוה לעצמו אנשים שיהיה רב ורבי ורבן, יהוד"ה, להודות לו שאין כמהו, יששכ"ר, להרבות שכרו אומר ואינו עושה, מבטיח ולא יתקיים, כי כל כוונתו להרבות לו שכר, שיתמוך לו להרבות גבולו, עיין בתולדות היטב, עכ"ל, [ומה שרמז לתולדות הוא זה שהעתקתי לעיל ר"פ שמות ע"ש באות א' ^ה וב' ^ה וגו' ^ו ושם בהגה ^ו]:

מקור מים חיים המלא והמורחב

ד) שמות א. ואלה שמות בני ישראל וגו'. בשם ר' ישראל ב"ש זלה"ה. על פי מה שפרש (בתהלים ע"ט) שמו את ירושלים לעיים כלומר קשבא לאדם איזה יראה או איזה שלמות במעשה המצוות. בא לו מזה גבהות. כי מזה בא בעו"ה גלות לעולם. בשביל ששמו את יראה שלם שלהם לעיים, לשון גל גבוה וגדול. ואם עושה איזה עבודה כמו תורה ותפלה וכיוצא, עושה אותה לנבל ונזור. כלומר בלא דחילו ורחימו רק כמו מנגן עלי נבל. וזה גורם ח"ו שהעבודה שלו הכל הולך אל הקלפות. וזהו נתנו את נבל"ת עבדיך מאכל לעוף השמים שהם הקלפות הנקראים קד. ומי גרם מחמת שעשה עבודה לנבל:

ואפשר לומר שזה רמז פאן. ואלה שמות. ר"ל גרם הגלות והשפמוז. וזהו הבאים מצרימה. ר"ל במצר הגלות. ומפרש ראובן וגו' ר"ל פאשר עושה איזה עבודה אומר רא"ו מה בין בנ"י לשאר בני אדם. שאני עובד עבודתי בשלמות. וראוי הוא שהשם יתברך ישמ"ע בקולי וילן"ה אלי. וזהו שמעונו לוי. וכן שאר השמות: (צואת הריב"ש דט"ו ע"ב. אור תורה פ' שמות).

מקור מים חיים המלא והמורחב

ה) שמות ב. שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי זֶה"ה תֵּאָר רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי וַיהוָה יִשְׁשָׁכֶר וַזְּבִלּוֹן רָאוּ שְׂאֲנֵי בִין. וְבָהּ יִהְיֶה שְׁמַע"ו הוֹלֵךְ וְגָדוֹל שֶׁהוּא לְוִי שְׁנַתְחַבֵּר לְחֹסִידִים. וַיִּדְוֶי וַיִּשְׁבְּחוּ אוֹתוֹ. וַיִּהְיֶה מִבְּחִינַת יִשְׁשָׁכֶר וַזְּבִלּוֹן. שֶׁהוּא יַעֲסֵק בַּתּוֹרָה וְהֵם יִפְרְנְסוּ אוֹתוֹ. וּדְפַח"ח: (תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף פ' בְּהַעֲלֹתְךָ דָק"נ ע"ד).

רמז מוסר ע"ד הלצה, כי יש י"ב סוגים באומה ישראלית, ורמזוין בשמותן, ד' ראשונות שמעתי בשם מורי, א) ראובן ראו בן, ר"ל ראו מעשיו שהוא עושה מעשיו הטובים להתפאר שיראו אנשים מעשיו, ב) שמעון, שיצא שמעו הטוב וזהו אנשי שם, שעושה צדקה וכיוצא כדי לעשות לו שם, ג) לוי, שהוא מתחבר עם אנשים טובים כדי שיהיה נקרא, ד) יהודה, להודות אותו עד כאן שמעתי וכו': (תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף פ' וַיִּשֶׁב דַּל"ב ע"ג).

ו) שמות ג. בָּאֵר מוֹרֵי זֶה"ה רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי וַיהוָה. כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ שְׁמוֹת הַשְּׂבָטִים בְּקִדְשָׁה כְּדֵי יֵשׁ בְּקִלְפָּה. וְהוּא רְאוּבֵן. רָאוּ שְׂאֲנֵי בִין. שְׁמַעוֹן. שְׁעוֹשֶׂה הַטּוֹב כְּדֵי שִׁיְהִיָּה שְׁמַעוֹ בְּכָל הָאָרֶץ. לְוִי. שִׁיתְחַבֵּר לְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה. [יהודה] כְּדֵי שִׁיִּדְוֶי וַיִּשְׁבְּחוּ אוֹתוֹ. וּדְפַח"ח: (בְּן פִּרְתֵי יוֹסֵף לַפ' וַיִּבְרָא דַּל"ה ע"ד).

ז) שמות הגה ב. ובתולדות יעקב יוסף פ' וישב דל"ב ע"ג כתב זו"ל, רמז מוסר ע"ד הלצה, כי יש י"ב סוגים באומה ישראלית, ורמזוין בשמותן, ד' ראשונות שמעתי בשם מורי, א) ראובן ראו בן, ר"ל ראו מעשיו שהוא עושה מעשיו הטובים להתפאר שיראו אנשים מעשיו, ב) שמעון, שיצא שמעו הטוב וזהו אנשי שם, שעושה צדקה וכיוצא כדי לעשות לו שם, ג) לוי, שהוא מתחבר עם אנשים טובים כדי שיהיה נקרא, ד) יהודה, להודות אותו עד כאן שמעתי, ה) יששכר, שעושה מעשיו הטובים או עוסק בתורה עבור שיש השכר, שבשמאלה עושר וכבוד (שבת דס"ג ע"א) ו) זבולון, מלשון זיבלני אישי תמכין לאורייתא, כדי שיתחבר להתלמיד חכם הנקרא אישי, בצל החכמה בצל הכסף (קהלת ז' י"ג) ז) יוסף, ע"ד שביארתי (באבות פ"ד) שכר מצוה מצוה ר"ל שעושה מצוה כדי שיוסיפו לו עוד מצוה, או יש לומר לגמול להשם יתברך עבור התענוג ממצוה העבר וכו' ויוסף הוא תענוג היסוד, שמתענג בעסק המצוה עד שחושק עוד למצוה וכמו שכתב האלשיך (תהלים ק"ג) גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו וכו' יעו"ש, ח) בנימין, שעוסק בתורה בשביל מה שיש בימינה אורך ימים בימינה, ט) דן, שהוא דן ר"ל שהוא ירא לעבור עבירה מחמת עונש דין גיהנם או דין בעולם הזה, י) נפתלי, ר"ל ע"ד שפירש רש"י עיקש ופתלתל וכו' והרמז שנותן דופי בכל אדם שהם עיקש ופתלתל, רק נפתלי (שהוא עצמו עיקש ופתלתל) שאינו רואה נגע עצמו רק של אחרים (ע"י לעיל פ' בראשית אות קכ"ו ופ' לך הגה מ"ט) וחמץ שלו אינו רואה רק הוא רואה של אחרים, י"א) גד, לשון דג שהגדולים בולעים את

מקור מים חיים המלא והמורחב

הקטנים, וכן פירש החסיד מו"ה יעב"ץ (באבות פ"א) אלמלא מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו שאינו כדגים שהגדולים בולעים הקטנים אלא אפילו חבירו גדול כמותו חיים בלעו יעיי"ש, י"ב) אשר, כי אשרוני בנות, הדרשן שייטב בעיני הנשים לעשות לו בגדים ונדבה, וכן החזן והמתפלל שיאשרוני בנות וכיוצא בזה: ובתולדות יעקב יוסף פ' שופטים דקפ"ח ע"ד ד"ה לא תזבח כתב וז"ל, כשנותן דופי בכני אדם למצוא בהם מום וחסרון, ובפרט ששונא לעובדי ה', אז וודאי יש בו מום, כמאמר הש"ס בקידושין (ד"ע ע"א) שהוא דקרי לאינשי עבדי וכו' דכל הפוסל במומו פוסל כו' ומסתמא אדם זה יש בו כל דבר רע, כמו ששמעתי ממורי זלה"ה יתייצב על דרך לא טוב מסתמא רע לא ימאס, עכ"ל,

שְׁנֵינֵינוּ (במס' נגעים פ"ב משנה ה') קָל הַנִּגְעִים אֶדָם רֹאֵה חוּץ מִנִּגְעֵי עֲצָמוֹ, וּפְרֵשׁ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ, קָל הַנִּגְעִים שְׁאֶדָם רֹאֵה חוּץ, זֶה נִמְשָׁךְ מִנִּגְעֵי עֲצָמוֹ, כְּמֵאמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (קדושין ד"ע ע"א) קָל הַפּוֹסֵל כְּמוֹמוֹ פּוֹסֵל:

והנה סוג המובחר הוא יוסף ובנימין לפי הנ"ל ומ"מ סוג יוסף יותר מעולה מן סוג בנימין, כי הגם שהוא מובחר משאר הסוגים והוא מן המיימינים ולא מן המשמאילים, מ"מ עיקר התכלית הוא שיעשה הטוב מצד שהוא טוב לשם פועלו, וכמו שכתב בעוללות אפרים בפסוק לבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל, שלא יכוון לאורך ימים בימינה ולא לעושר וכבוד של שמאל, רק לש"ש:

ובפ' ויגש דל"ז ע"ד אחר שהביא ענין ראובן שמעון לוי ויהודה בשם מורי סיים וז"ל, והוא היפוך תואר יוסף שאוסף כל חרפת בני אדם ותולה סרחונם עבור שפלות שיש בו עכ"ל:

ובס' בן פורת יוסף לפ' ויחי דפ"ג ע"ב וז"ל, אפס שעונותינו מבדילין וכו', ועל ידי גלות הנשמה אצל היצר הרע מה שהיה ראובן או"ר ב"ן ר"ל שהבן רואה בעין מסוף העולם ועד סופו, ושמעו"ן אוזן שומע [הכרוזין כדלעיל פ' בראשית אות כ"ט, ועיין לקמן בפרשתנו בהגה אות י"ח וי"ט] ולוי שיתחבר בו יתברך שמו כמו"ש וכו תדבק (בפ' עקב), ויהוד"ה שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים י"ז) ומזכך החומר עד שאות ד יתחבר אל שם הוי"ה ברוך הוא ויהיה שם יהודה, וה"ה אינך שאר שמות השבטים, משא"כ בגלות יצר הרע במדת הגאווה שורש לכל העבירות נתהפך ראובן שמתפאר בקצת מדות טובות שבו ואומר ראובן ראו שא"ני ב"ן, שמעון שיישמעו שבו, לוי שנתחבר לאנשי חסד, כדי שיוודו אותו, והיינו ע"י שבירת הכלים שנפלה מדת תפארת בתוך הקליפות כמו שבאר מורי [לקמן פ' תשא אות כ"ד] פסוק אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' עכ"ל:

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא ז

תשא ד. וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת וּגּו'. שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי זֶה"ה עֲנִנְךָ וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת עַל פִּי מֹשֶׁל בֶּן מֶלֶךְ שְׁהִיָּה [בין פְּחוּתֵי הָעֶרְךָ וְכו']:

(צָפַנְתָּ פֶּעֱנַח סו"פ מְשַׁפְּטִים דפ"ד ע"ב, תולדות יַעֲקֹב יוֹסֵף מְשַׁפְּטִים ד"ע ע"א).

✧ מקור מים חיים ממוח"ר שמו"מ מגאווארטשאווי צ"ל ✧

תשא ד] משל זה העתקתי לעיל בהגה ס"ט^ט, ועוד נזכר לעיל בפ' בראשית אות פ"ח^ח ושם בפ' תרומה בסוף הגה ג'^ג ע"ש:

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

ח) בראשית פו. מֹשֶׁל לְמֶלֶךְ שֶׁנִּשְׁבַּח בְּנוֹ יְחִידוֹ בְּשִׁבְעֵי דְקֻשָּׁה מְקַלָּם, וְעִבְרוּ זְמַנֵּי וְזַמְנִים בְּתוֹחֶלֶת נְמֻשָּׁה מְלַפְדוֹתוֹ וְלִהְשִׁיבוֹ אֶל אָבִיו, וּכְרַב עֵתִים וְשָׁנִים הִגִּיעוּהוּ מִכְתָּב מֵאֲבִיו הַמֶּלֶךְ לְבַל יִתִּיאֵשׁ שָׁם, וְלֹא יִשְׁכַּח נְמוּסֵי הַמְּלָכוֹת בֵּין זָאבֵי עֶרֶב, כִּי עוֹד יָדוּ נְטוּיָה לְהַחְזִירוֹ לְבֵיתוֹ אֶל בֵּית אָבִיו עַל יְדֵי פְמֹה וְכִמְה טַעֲדָקוֹת בְּמִלְחָמָה אוֹ בְּשָׁלוֹם וְכו', וּמִיָּד שָׁמַח בֶּן הַמֶּלֶךְ שְׁמִיחָה גְדוֹלָה, אָפֶס שְׁהִיָּה מְגַלַּת סִתְרִים וְאִי אֶפְשָׁר הֵיָּה לוֹ לְשַׁמַּח בְּגִלּוּי, מַה עֲשֵׂה, הֲלֹךְ עִם בְּנֵי עִירוֹ אֶל בֵּית הַיַּיִן אוֹ שְׂאֵר דְּבַר הַמְּשַׁכֵּר, וְהֵם שְׁמָחוּ בֵּינָם שְׁמִיחָה גְשְׁמִייתָ וְהוּא שְׁמַח בְּאַגְרַת אָבִיו וְכו' וְכָל הַחֲזוֹן הֵיָּה הוּא מְשִׁיחַ מְצוֹת עֲנֵג שְׁבַת, אֶל הַגּוֹף שְׁהוּא הַחֲמֵר, בְּמֵאֶכְל וּמִשְׁתֵּה, כְּדֵי שְׁיִהְיֶה פְּנָאִי לְהַצְדִּיק לְשַׁמַּח שְׁמִיחָה שְׁנִיָּה שְׁהוּא שְׁמִיחַת הַנְּשִׁמָּה בְּדַבְּקוֹת הַשֵּׁם וְתִבְרָךְ כָּל הַיּוֹם, לְבַל יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִקְדָּשַׁת וּמוֹרָא הַשַּׁבָּת, קַל וְחֲמֵר מִתְּפִלִּין וְכו': (תולדות יַעֲקֹב יוֹסֵף רִישׁ פ' קְדוּשִׁים).

ט) בראשית הגה סט. עוד הביא משל זה בתולדות יַעֲקֹב יוֹסֵף פ' תבא דר"ג ע"ג וכתב וזה לשונו, שמעתי ממורי משל לבן מלך שנשתלח למרחקים לכפר אחד בין פחותי ערך, ובהאריך הזמן שמה הגיעו כתב מאביו המלך ורצה לשמוח בו מאוד, אך חשש מבני הכפר שילעיגו עליו באמרם מה זה יום מיומנים ושמחה מה זו עושה, מה עשה בן המלך קרא לבני הכפר וקנה להם יי"ש ושאר מיני יין המשכרים, עד ששמחו בעסק היין, והוא מצא עת הכושר לשמוח מאוד בשמחת אביו ודפח"ח:

והנמשל מובן כי הנשמה בושה לשמוח בשבת בתענוגים של אביה המלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בהנשמה יתירה שהוא לו אגרת שלומים מאביו, מחמת הגוף שהוא כבן כפר, לכך צוותה התורה לענג את הגוף בשבת ויום טוב, ואז כשהגוף שמח בשמחת הגוף אז יש פנאי לנשמה לשמוח בשמחת

מקור מים חיים המלא והמורחב

דבקות המלך הקדוש ברוך הוא, עכ"ל, ועיין לקמן בפרשת תרומה בסוף הגה ג' ע"ש:

ובתולדות יעקב יוסף פ' נשא דק"ל ע"ד, כתב וז"ל, שמעתי משל זה ממורי לבן מלך שהיה בין אנשי הכפרים ובא לו אגרת שלום מאביו ורצה לשמוח והיה בוש וירא מאנשי הכפר, וציוה לתת להם יי"ש, ושמחו הם בשמחתם והוא שמח בשמחת אביו, כך החומר והצורה של אנשי סגולה וכו' ודפח"ח, עכ"ל, וכן הוא שם בפ' משפטים ד"ע ע"א וע"ב, בהר דקי"ט ע"ד, שופטים דקצ"ב ע"ג:

ובפ' שלח דקמ"ז סוף ע"ב וז"ל, שמעתי ממורי בענין שבת שיש מצוה באכילה ושתייה על פי משל לבן מלך שהיה בשביה והגיע כתב יד אביו המלך ורצה לשמוח, ולכך הרבה להמוניים מיני משקה, שישמחו הם, ואז יוכל הוא לשמוח בשמחתו, והנמשל מבואר כי הנשמה אי אפשר לשמוח ברוחני עד שישמח החומר הגשמי וכו' ודפח"ח, עכ"ל.

(י) תרומה הגה ג. בספר נוצר חסד פ"ו ד"ה אהבה אמר כו' העתיק ענין זה וכתב וז"ל, אמר מרן אלקי מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים, מדת אהבה נטבע באדם, והוא חיות שלו, להשתמש בו צרכי הכרח חיותו הגשמיות, ואם יש לו דעת ואמונה שזאת המדה הוא ממדות עליונות מאירין וספירים, אזי מן המורגש יביא למושכל, כי מי שאין לו כח תאווני ואהבה. הוא פחות מן החומר, כי אי אפשר להתחיל שום עבודת יוצר בראשית אם לא בכח התאווני, יצר הרע, אלא שצריך להפכו לחדוותא דשמעתא, ללמוד תורה באש אהבה שלהבת יה, ולהתפלל בהתפשטות דבקות מיצוי הנפש, ולפעמים אם נתקרה מאש וחום הרוחניות, אז נתעורר בו אהבה חומריות, אף כשנתעורר לדבר עברה רחמנא ליצלן, אם הוא מעט מבורר כבר מחומריות, נקל לו להפכו לאהבת התורה באש להבת ולאהבת הבורא, ועל זה ביאר מרן, משל לבן מלך שהיה לבו ושכלו אטום לקבל שום דבר חכמה, פעם אחת ראה המלך שתבע אשה זונה, ושמה, שכיון שיש לו כח תאווני יפתח לבו, וציוה לאותה זונה שלא תקבלהו תיכף עד שיקבל איזה חכמה, וכן עשה, מחמת תשוקתו לזונה, ואחר כך תבעה, אמרה שלא תקבלהו עד שיקבל חכמה גדולה מזאת, וכו עשה, עד שיקבל כל החכמות ונתחכם באמת, אמר מה לבן מלך אצל אשה זונה, מוטב לישא בת מלך:

והנמשל מובן, מעיקרא כי עביד אדעתיה דנפשיה קעביד ועוד אפשר בפניות, להקרא רבי, ולהיות רב ורבי ורבן, אף שהוא בדקות, כל זה בכלל זונה גמורה, וכשנתחכם בחכמה הפנימית אמר מוטב לישא בת מלך אשה יראת ה' שכינה הקדושה, וכל מעשיו לשם שמים באמת, וכן כל שאר תענוגים אכילה ושתייה הכרחיים, בהתעורר בו האהבה והתענוג לא יהא מופסק אז מאהבת

תשא ה. עֲצָבוֹת וקִלְפוֹת הַחֹמֶר מְעַכְבֵּי שְׂמֵחַת הַנְּשִׁמָּה בַּעֲשִׂיַת הַמְצָנָה, לְכַף עֲצָה יְעוּצָה (בפ' בְּהַר) וְשִׁבְתָּהּ הָאָרֶץ שַׁבַּת לַה', הַפְּנִינָה שִׁיעֲשֶׂה נִיחָא וְשִׁבִיתָהּ לָאָרֶץ שֶׁהוּא הַחֹמֶר וְהַגּוֹף, לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה מְגֻשְׁמִי, וְעַל יְדֵי זֶה תִּזְכַּל הַנְּשִׁמָּה לְשִׂמְחָה בְּרוּחָנִי, וְזֶהוּ שַׁבַּת לַה', כִּי שְׁנֵי בְּחִינּוֹת אֵלּוּ צָרִיךְ לְעֲשׂוֹתָן בְּשַׁבַּת, כְּמוֹ שֶׁשְׂמַעְתִּי מִמּוֹרֵי זֵלֶה"ה בְּאוֹר פְּסוּק וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת וְהָבוּ:

(תולדות יעקב יוסף בְּהַר דְּקו"ט ע"ד).

תשא ו. וּבִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת וַיִּנְפֹּשׁ. שְׂמַעְתִּי שֶׁדְּקָדֵק הָרַב הָאִישׁ הָאֱלֹהִים קְדוֹשׁ ר' יִשְׂרָאֵל הַבַּעַשׁ"ט לְמָה אָנּוּ אוֹמְרִים זֶה בְּתַחֲלֵת הַשַּׁבָּת שַׁבַּת וַיִּנְפֹּשׁ כְּדָרוֹשׁ וְי' אֶבְדָּה נֶפֶשׁ (בִּיצָה ד"טז ע"א, זֶהר ויקהל דר"ד ע"ב) דִּי לְזָה בְּשַׁעֲתָהּ בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת, וְיָדוּעַ מַה שֶׁתַּרְץ הוּא ז"ל לְהוֹסִיף

מקור מים חיים המלא והמורחב

בוראו, כי אדרבה אז נקל לו לאחוז בזה המדה לעשות זה התענוג למען אהבתו יתברך שמו, לאהוב אז הבורא בהרחבת הדעת, ובשמחה, כי אחר התפלה והדבקות נשאר רושם המוחין ותענוג רוחניי ושמחה רוחניות מן התפלין והתפלה, ובנקל לו אף שיהיו לו כל תענוגים גשמיים שיהיה אצלו כאין מגודל תענוג רוחניי ושמחה רוחניות, כמו למשל מי שהרוויח אלף אלפים שאינו יכול לאכול מחמת תענוג, אף על פי כן שלא יתגרה בו היצר ויכבה נרו חלילה, אם הוא כבר מבורר ומזוכך מתאוות חומריות יכול להעלות על שלחנו כשלחן מלכים כדי שיתרחב דעתו בשמחה ואהבה, וידביק נפשו במקור אהבה בתענוגים אור אלוהי אין סוף, וכן העידו על גאון אחד וצדיק מערי אשכנז שהיה עולה בכל יום על שלחנו כשלחן מלכים והוא לא נהנה בו אלא ראות עיניו והרחבת הדעת שלא יקטרג עליו היצר לבטלו מדבקות בוראו באש להבת שלהבת, וזהו מה יפה ומה נעים שבכל התענוגים אינו מקבל לעצמו אלא להתעורר אהבה עליונה, שעל ידי התעוררות זה התענוג והרחבת הדעת והשמחה יקל לו להפשיט עצמו מכל וכל, מחומריות גופו, והיצר יניחנו ולא יקטרג לבלבל אותו, ולכל סעודת מצוה הוא דבר גדול שאין כמוהו בכל המצוות, וכן סעודת שבת על כוונה זאת, וביאר מורי מרן אלקי [הבעש"ט ז"ל] משל לבן מלך שהיה עוסק ברפואות בין אנשי כפרים ובא לו מתנה טובה ואגרת שלום מאביו המלך ורצה לשמוח, והיה בוש וירא מאנשי הכפר וקנה להם יי"ש, והם שמחו ביי"ש והוא שמח בשמחת אביו, כך החומר והצורה של אנשי סגולה, עכ"ל.

פרשת , בעל שם טוב המלא כי תשא

לנו אהבה ושמחה משבת קדש, בזכרנו כי אחרי כן תפסק הנשמה
היתרה הגדולה של שבת כאשר האריך במשל ומליצה:

(זכרון זאת בהשמטות לפ' תשא, דברי אמת פ' מטות).

תשא ז. באמת על ידי השבת יכולין להתחזק להשאיר הארת השבת
גם בימי המעשה, כמו"ש בשם הרב הבעל שם טוב ז"ל על מה
שדדשו חכמינו ז"ל (ביצה ד"ז ע"א) וינפש כיון שישבת וי אבדה נפש,
וקשה דזה אין מקומו לכתב בשבת, ופרש שעל ידי שאדם זוכר
זאת שאחר שבת יסתלק ממנו הארה זו, לכן מתדבק בה ביותר:
(שפת אמת למרון ז"ל פ' תשא תרל"ו, ראה דכ"ח ע"א).

ובשם הבעש"ט פתבו כי נכתב זה בשבת, שעל ידי שיודעין זה
בשבת כי בחל נטל זה, משמרין יותר יום שבת, שלא לילך
בטל בעת מצוא הנשמה יתרה המסיעת לעבודתו יתברך שמו:
(שם פ' תשא תרל"א).

תשא ה. ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת וגו'.
מבאר לעיל בפ' בראשית בהגה ק"ח:

בראשית הגה קח. בס' היכל הברכה פ' שלח דק"ג ע"א בענין
המקושש כתב וזה לשונו, הענין כך היה על פי הידוע
ממרון האר"י בעל שם טוב כשהצדיק עושה חטא קל גורם לאיש
פשוט חטא חמור [עיין לקמן פ' תשא אות ט' ואות י' י"א ע"ש],
כידוע שפעם אחד ראה אחד מהמוני עם שחילל שבת, והיה מתאנח
מאוד על זה באיזה ענין חילל הוא שבת שיראה את זה מחלל
שבת, והראו לו מן השמים [ובזוהר חי על פ' וישב בדף שמ"ה
ע"ד איתא ששאל במתיבתא עילאה מה זה ואמרו לן] ששימש
עצמו עם תלמיד חכם שנקרא שבת, ובזה נחשב לאיש כמותו
חילול שבת, וכן אירע פעם אחד לתלמיד שהיה יושב כליל ט'
באב אחר חצות לילה והיה מייחד יחודים וכותב רזין דאורייתא,
כי היה נדחה, וגם ברית מילה היה ביום זה, על כן הקיל לעצמו
והסיח דעתו מן אבילות, ונכנס לתחום אותו הרשע, והשיג גבולו
של ס"ם הרשע, על כן התגרה בו הרשע באותו שבוע, והביאו

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא יא

לידי כעס גדול, וגרם בכעסו, שרשע אחד תחב סכין בבטן רשע כמותו והרגו, ואמר לו מרן שכל זה גרם הוא, ועשה תשובה גם על זה, עכ"ל:

וכל זה הביא גם כן בלקט אמרי פנינים דר"ח ע"ג, וסיים וזה לשונו, ומחמת שמשה רבינו קירב את הערב רב, ונכתב עליו כי פנה אל אלהים אחרים, כמבואר בספר ליקוטי תורה על כן ראה את העגל ומחולות, וראה שאין להם תקנה, על כן שיבר את הלוחות, והמשבר כלים בחמתו כו' (שבת דק"ה ע"ב) ובזה הוציא את הרבים ידי חובתן [עיי' לקמן פ' אחרי אות ב' ע"ש] כיון שהוא גם כן נתחייב בדבר, ועשו כולם תשובה על ידי אחדות עם משה רבינו עליו השלום והעלה את כולם וכו':

ובס' נוצר חסד פ"ד אות א' וז"ל, איזה חכם מרן אלקי ריב"ש זצ"ל פירש הלומד מכל אדם זהו כלל גדול, שלפעמים אדם סובר בעצמו שהוא צדיק גמור, וכשרואה איזה שמץ עברה בשום בן אדם, ידע שגם אצלו נמצא כאילו, ועושה תשובה, כמו שסיפר שפעם אחד ראה איש המוני שחילל שבת בשוגג קרוב למזיד, והרבה תשובה על זה, עד שגילו לו מן השמים שגם הוא חילל שבת ששימש עצמו עם תלמיד חכם הנקרא שבת, וכן כיוצא בזה המתגאה (סוטה ד"ד ע"ב) כאילו בא על אשת איש, הכועס (זוהר בראשית דכ"ז ע"ב) כאילו עובד עבודה זרה, והחכם ישכיל בכל זה, וילמד מכל אדם לתקן מדותיו, וכן יכול ללמוד איזה מדה מכל אדם בשוק, כי אין איש ישראלי שלא יהיה בו מדה טובה מה שלא ימצא בזולתו, ויכול ללמוד מדות טובות מכל אדם, ובלבד שישים לבו על זה, וכן יכול ללמוד אף מגוי בשוק כשמספר לו איזה סיפור מעשה, ואיזה ענין, יבין בנפשו שלא על חנם שומע זאת, אלא שילמד ממנו איזה הנהגה טובה או דרך טוב, וזהו איזה חכם שכבר הוא חכם, הסימן הוא שלומד מכל אדם עכ"ל, והובא שם עוד בפ"ו ד"ה אותיות נפש, שמרן אלקי צעק ובכה על זה כו' עד שגילו לו במתיבתא דרקיע שהוא עצמו פגם בכזה ששימש עצמו עם ת"ח ע"ש:

תשא ט. ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר
 כתבת וגו'. שמעתי בשם מורי הרב המפרסם בוצינא קדישא
 הבעל שם טוב ז"ל, שהקשה וכי זו הוא מדת ענותנותו של משה
 לומר מחני נא, שר"ל שמיתתו יכפר העון הגדול הזה, והשיב ז"ל
 כי הלא צריך להבין מהות ענותנותו של משה רבנו עליו השלום,
 כי בשלמא בשאר בני אדם היטב מובן מהות ענוה, שרצה לומר
 שמוחלט בדעתו שהוא מקטני ערך מכל אדם, אף משה רבנו עליו
 השלום אתו המדע שרש נשמות כל אחד מישראל ערך כל אחד
 ואחד, וגדל ערפת נשמתו שהוא פוללת כל נשמת ישראל, וכמו
 שאמרו ז"ל (בוזה"ק בראשית דכ"ה ע"א) אשה אחת ילדה במצרים ס'
 רבוא בכרם אחד זה משה רבנו עליו השלום, ואיך היה יכול להחזיק
 במדת ענוה:

אף הגה אמרו ז"ל (סנהדרין דכ"ז ע"ב) שכל ישראל ערבים זה בזה,
 ורצו לומר, שהמה מערבים זה בזה, כי כלם המה שרש
 אחד לכלם, ואמרו ז"ל, כי לפי זה, כאשר בא על העולם איזה
 התעוררות לטובה מן היצר טוב מצד הקדושה, אותו התעוררות
 הוא בכל אחד ואחד מבני ישראל, והוא פועל בכל אחד ואחד
 לפי ערכו, הצדיק הוא מתעורר הרבה בעבודת השם יתברך
 בקדושה גדולה, ובחשקות גדול, ומי שאינו צדיק כל כך הוא
 מתעורר גם כן, אף בהתעוררות קטנה, גם אפלו רשע גמור, מכל
 מקום הוא מתעורר באיזה הרהור תשובה, הגם שהוא רק לפי
 שעה, מכל מקום מתעורר קצת, ויכול להיות שעל ידי התעוררות
 הזה יחזר בתשובה שלמה, וכן להפוך כאשר בא איזה התעוררות
 מצד היצר הרע, גם כן בא לכל אחד ואחד, והרשע נכשל בו
 הרבה, ועושה איזה מעשה בפעל, אף הצדיק גם כן נכשל באיזה
 הרהור לפי שעה:

והנה כאשר אנו רואים שמרשעים יצא רשע בפעל, שנכשלים באיזה
 עברה, אז יש להסתפק מי הוא החיב בדבר, כי יש לומר

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא יג

שְׁהַצְדִּיק הוּא הַחַיֵּב, פִּי הָלֵא גַם אֵלָיו בָּא ה' אֵיזָה הַרְהוּר פְּנ"ל, וְהִנֵּה אִם הָיָה תִּכְף מִתְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לְבַטֵּל הַפֶּחַ הַזֶּה אֲשֶׁר מְמַנּוּ בָּא הַרְהוּר הַזֶּה, אִזּוּ הָיָה מְתַבְטֵל הַפֶּחַ הַזֶּה, וְלֹא הָיָה הַרְשָׁע בָּא לְיַדִּי

מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מנאווארטשאווי זצ"ל

תשא ה' עיין לעיל פ' בראשית שכשהצדיק עושה חטא קל גורם בהגה ק"ח יא) בענין זה לרשע חטא חמור, ועוד לעיל פ'

מקור מים חיים המלא והמורחב

יא) בראשית הגה קח. בס' היכל הברכה פ' שלח דק"ג ע"א בענין המקושש כתב וזה לשונו, הענין כך היה על פי הידוע ממרן האר"י בעל שם טוב כשהצדיק עושה חטא קל גורם לאיש פשוט חטא חמור [עיין לקמן פ' תשא אות ט' ואות י' י"א ע"ש], כידוע שפעם אחד ראה אחד מהמוני עם שחילל שבת, והיה מתאנח מאוד על זה באיזה ענין חילל הוא שבת שיראה את זה מחלל שבת, והראו לו מן השמים [ובזוהר חי על פ' וישב בדף שמה"ה ע"ד איתא ששאל במתיבתא עילאה מה זה ואמרו לו] ששימש עצמו עם תלמיד חכם שנקרא שבת, ובזה נחשב לאיש כמותו חילול שבת, וכן אירע פעם אחד לתלמיד שהיה יושב בליל ט' באב אחר חצות לילה והיה מייחד יחודים וכותב רזין דאורייתא, כי היה נדחה, וגם ברית מילה היה ביום זה, על כן הקיל לעצמו והסיד דעתו מן אבילות, ונכנס לתחום אותו הרשע, והשיג גבולו של ס"ם הרשע, על כן התגרה בו הרשע באותו שבוע, והביאו לידי כעס גדול, וגרם בכעסו, שרשע אחד תחב סכין בבטן רשע כמותו והרגו, ואמר לו מרן שכל זה גרם הוא, ועשה תשובה גם על זה, עכ"ל:

ובל זה הביא גם כן בלקט אמרי פנינים דר"ח ע"ג, וסיים וזה לשונו, ומחמת שמשא רבינו קירב את הערב רב, ונכתב עליו כי פנה אל אלהים אחרים, כמבואר בספר ליקוטי תורה על כן ראה את העגל ומחולות, וראה שאין להם תקנה, על כן שיבר את הלוחות, והמשבר כלים בחמתו כו' (שבת דק"ה ע"ב) ובזה הוציא את הרבים ידי חובתן [עיין לקמן פ' אחרי אות ב' ע"ש] כיון שהוא גם כן נתחייב בדבר, ועשו כולם תשובה על ידי אחדות עם משה רבינו עליו השלום והעלה את כולם וכו':

ובס' נוצר חסד פ"ד אות א' וז"ל, איזה חכם מרן אלקי ריב"ש זצ"ל פירש הלומד מכל אדם זהו כלל גדול, שלפעמים אדם סובר בעצמו שהוא צדיק גמור, וכשרואה איזה שמין עברה בשום בן אדם, ידע שגם אצלו נמצא כאילו, ועושה תשובה, כמו שסיפר שפעם אחד ראה איש המוני שחילל שבת בשוגג קרוב

מכשול, אך יש לומר דהרשע הוא החיב, כי לפי שהוא עשה הפעל הרשע הזאת תקף באשר בא אליו ההרהור, שוב אין בכחו של הצדיק לבטלו, וזהו מהותו של ענותנותו של משה רבנו עליו השלום, שכל

מקור מים חיים ממה"ר שמ"מ מגאווארטשאווי צ"ל

וישלח אות ר' (יב) ושם בהגה ג' (יג) הימנו, ועיין בתולדות יעקב יוסף ענין כל שרוח הבריות נוחה פ' תצא דקצ"ו ע"ד וז"ל, שמעתי

מקור מים חיים המלא והמורחב

למזיד, והרבה תשובה על זה, עד שגילו לו מן השמים שגם הוא חילל שבת ששימש עצמו עם תלמיד חכם הנקרא שבת, וכן כיוצא בזה המתגאה (סוטה ד"ד ע"ב) כאילו בא על אשת איש, הכועס (זהר בראשית דכ"ז ע"ב) כאילו עובד עבודה זרה, והחכם ישכיל בכל זה, וילמד מכל אדם לתקן מדותיו, וכן יכול ללמוד איזה מדה מכל אדם בשוק, כי אין איש ישראלי שלא יהיה בו מדה טובה מה שלא ימצא בזולתו, ויכול ללמוד מדות טובות מכל אדם, ובלבד שישים לבו על זה, וכן יכול ללמוד אף מגוי בשוק כשמספר לו איזה סיפור מעשה, ואיזה ענין, יבין בנפשו שלא על חנם שומע זאת, אלא שילמד ממנו איזה הנהגה טובה או דרך טוב, וזהו איזה חכם שכבר הוא חכם, הסימן הוא שלומד מכל אדם עכ"ל, והובא שם עוד בפ"ו ד"ה אותיות נפש, שמרן אלקי צעק ובכה על זה כו' עד שגילו לו במתיבתא דרקיע שהוא עצמו פגם בכזה ששימש עצמו עם ת"ח ע"ש:

(יב) וישלח ו. שמעתי ממורי ענין המשנה (אבות פ"ג) כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו, כי במקום אחר זכרנו שהאדם נקרא עולם קטן [וכן ישראל בכללם, כ"ה בכתר שם טוב די"א ע"ד] זה ראש וזה רגל, וזהו שנקראים ראשי הדור עיני העדה, וקשעושה עצמו מרפכה להשראת שכינה ראש הדור, ממנו מתפשט לשאר בני דורו, וזהו שאמרו שרוח הבריות נוחה [לשון השראה] הוא הימנו, כי רוח המקום נוחה על כל העולם ממנו, ולכך מה שרוח הבריות נוחה [הוא בא] ממנו, וההפוך כשאין השראת השכינה לא יתלה התסרון בדור רק בעצמו, וזהו שאמרו וכל שאין רוח המקום נוחה עליו הוא ממנו ר"ל שהוא עצמו גרם זה הסבה ולא הדור וכו', ואם כי אין זה לשונו ממש מקל מקום קד משמעות דבריו, ודפח"ח:

(תולדות יעקב יוסף סו"פ אחריו דצ"ח ע"א).

(יג) וישלח הגה ג. ובס' נוצר חסד פ"ג אות י' כתב וז"ל, עיין בתולדות שמעתי ממורי הוא מרן אלקי ריב"ש צ"ל כל שרוח הבריות נוחה הימנו, כי האדם נקרא עולם קטן זה ראש וזה רגל, ראשי הדור עיני העדה, וכשראש הדור

מקור מים חיים המלא והמורחב

מקשר עצמו בדביקות נפלא בהארה גדולה ונעשה מרכבה לשכינה, ונמשך עליו שפע ואור וחיות אלקות על כל המצוות בדבקות נפלא, וכן תורתו ותפלתו הכל באור אלוהי, ודבקות נפלא, אזי ממנו מתפשט לאנשי דורו מרכבה ומוחין אל הדבקים אליו, או על כל פנים שאינם שונאים אותו, וזהו כל שרוח הבריות נוחה לשון השראה ונייחא, הוא ממנו בודאי, מאורו יאיר לכל הבריות, שהוא מוצא וממשיך שפע ורצון לכל העולם, ממנו, כי הוא נעשה צינו"ר [עיין לעיל פ' תולדות אות ח' ואות ט'] להמשיך רצו"ן לכל בני דורו, ותנא והדר מפרש, כל שרוח הבריות נוחה, בודאי הימנו הוא, כי רוח המקום אור אלוהי שופע לכל בני דורו הימנו, ומאתו יצאו הדברים, וזהו כלל שאין רוח והארה של הצדיק נוחה על בני דורו אלא לאותן שאין מקטריגים עליו, ומעשיו נוחה ועריבה עליהם, וזה שהקדים כל צדיק שרוח הבריות נוחה ועריבה הימנו ודבקים בו בלב ונפש אהבה, אז יוצא רוח המקום רוח אלוהי שפע ואור ונוחה על כל הדבקים בו, והוא ממנו ומכוחו, וכל שאין רוח הבריות, כשאין דעתם נוחה ועריבה עליהם להתקשר בו בלב ונפש, אז אין רוח המקום רוח אלוהי יוצא הימנו לחול על מי שאין דעתם נוחה ומתקשר בהם, כך קבלתי אני השפל משם מרן, ובתולדות יש דרך אחר על כל שאין רוח הבריות נוחה הימנו, הוא יתלה הסרחון בעצמו, אין רוח המקום נוחה, הוא ממנו, ולא יתלה הסרחון בדורו, עכ"ל, [ועיין לקמן בפ' תשא בפסוק ועתה אם תשא חטאתם ע"ש באות ט' ובהגה]. ובצפנת פענח דקי"ב ע"ד, וז"ל, כי ראשי הדור הוא צינור להשפיע על ידו לאנשי דורו דוגמת משה רבינו עליו השלום שנאמר (בפ' בעלותך) ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם כו', ואחר זה כתב עוד וז"ל, וכמו ששמעתי ממורי זלה"ה כל שרוח המקום נוחה הימנו, ר"ל שרוח המקום נוחה הימנו לאנשי דורו ודפח"ח. ובס' בן פורת יוסף דפ"ד ריש ע"ב, וז"ל, דאיתא במשנה פ"ג דאבות הוא היה אומר כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו, וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו, אין רוח המקום נוחה הימנו, ויש להבין א) למה לי כפל ב) הא אמרו בש"ס (כתובות דק"ה ע"ב) האי צורבא מרבנן דמרחמי ליה בני מאתיה לא משום דמעלי טפי אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא וכו' והוא היפוך הגיל, ג) לשון נוחה הימנו צריך הבנה, ובשם מורי זלה"ה שמעתי כי המקום ברוך הוא משרה רוחו על הדור בשבילו, שהוא מרכבה לקדושה עליונה, וממנו נמשך רוח המקום לבני דורו שנחה ושורה עליו, וזהו שאמרו רוח המקום נוחה הימנו ודפח"ח. ובדגל מחנה אפרים פ' מטות ד"ה עבדיך, וז"ל, ידוע כי כל העולם ככלל הוא אדם שלם, והיינו שיש ראשי העדה שהם בעלי מוחין שכליים, ויש עיני העדה, היינו שמשגיחין בעסקי הציבור ובתקנתם, ויש ידי העדה, היינו בעלי מצוות וגמילות חסדים, ויש רגלי העדה, היינו בעלי אמונה שאין להם אלא

מה שראה איזה דבר לא טוב בישראל, היה תולה בעצמו, וחשב בלבו מסתמא אני הגורם, כנ"ל, וזהו גם כן מה שאמר מחני נא, ר"ל אני הוא החיב בדבר ולא הם כנ"ל, ועל זה השיב לו השם יתברך מי אשר חטא לי וכו', ר"ל לפני גלוי מי הוא החיב, עד כאן דברי פי קדשו: (דברי משה פ' שמני).

מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאווי צ"ל

מנהו, וכאשר יהיה מוחה ומוחק אשר בידו, לשוב אליו יתברך שמו, אז בעל כרחו ישוב האדם ההוא גם כן וכו' ודפח"ח, עכ"ל:

ושם בפ' קדושים די"ח ע"ב וז"ל, דשמעתי ממורי כל שיש בידו למחות וכו', ר"ל למחות ולמחוק החטא שבידו, אז ממילא באחרים גם כן נמחק, עיין במקום אחר ביאור מזה, והטעם מבואר שם כי הם לבם של ישראל, והכל הולך אחר הלב אם הוא טוב או רע, כמבואר במשנה (פ"ב דאבות) ר"א אומר לב טוב וכו':

ובס' בן פורת יוסף דפ"ז ע"ב, וז"ל, וכשעושה תשובה על חטאת

ממורי ביאור ענין שאמרו רבותינו ז"ל (שבת דנ"ד ע"ב) כל מי שיש בידו למחות וגו', ר"ל בראש הדור שיש שמץ חטא, מזה נמשך לאנשי דורו עון ופשע, לכך יש לו למחות ולמחוק כל חטא שיש בידו וממילא יתוקנו פשעי אנשי דורו גם כן וכו':

ובס' כתונת פסים ר"פ מצורע די"ג ע"ב וזה לשונו, דשמעתי ממורי כל שיש בידו למחות וכו', כי כללות העולם הם אחדות אחד, קומה שלימה, זה ראש וזה עין וזה רגל [עייין לעיל פ' וישלח אות ו'] וכאשר אדם אחד חוטא, יש בשלומי אמוני ישראל גם כן שמץ

מקור מים חיים המלא והמורחב

אמונה, והנה כשהולכין כולם אחרי הראש ועושין הכל בחכמה על פי ראשי העדה, ומקושרין זה בזה, ואזי נקרא והיה מחנך קדוש (בפ' תצא) היינו שכל האברים הם קדושים וחכמה שורה עליהם ואזי ולא יראה כן ערות דבר היינו שלא יפגע בכם שום עבירה כשהם מקושרים זה בזה והולכים כולם אחר הראש כו' ע"ש, ועיין לעיל פ' בראשית בהגה ט', ועיקר דבר זה מבואר בזה"ק (פ' פינחס דרי"ח ע"א בזה"ה) וז"ל אוף הכא בני עלמא אינון שייפין דא עם דא ע"ש:

ע מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארמשאוו זצ"ל

הכלה כלת משה, תורה שבעל פה, וגם הצדיקים וראשי הדור והסנהדרין שבהיכל זכות הם עיינין דילה להנהגות התחתונים, אבל אם מעיני העדה נעשתה לשגגה, כי זה עשיית השגגה של המוני עם נמשך מחסרון עיני העדה שנסתלק מהם הדעת דע את אלהי אביך, כי כל זמן שראשי הדור הם בשלמות, ואלופו של עולם שורה במחשבה שלהם, אזי נמשכה ונתפשט קדושתם עד שאין כח ביד איש המוני לעשות שום חטא, וכן לפעמים להיפוך אם כל עדת ישראל ישגו שחטא הדור נמשך טעות לעיני העדה, ונעלם דבר מעיני הקהל:

והסימן אם נמשך הקלקול מראשי הדור להמון עם, או מהמוני עם לראשי הדור, הוא, אם זה החטא המורגל בהמוני העם הוא מפאת גאווה, או בחינת ע"ז שהוא עצמה גאווה, בוודאי זה נמשך מפאת ראשי הדור, שזה העון המצוי ר"ל ביד החכמים הבלתי משכילים, ולכן בעבודה זרה נאמר (בפ' שלח) אם מעיני העדה נעשתה לשגגה, וכן במשה נאמר ואם אין, אם הגיע הפגם לאין העליון על

עצמו גורם לאחרים גם כן שישוּבו כו' כמו ששמעתי ממורי זלה"ה כל שיש בידו למחות וכו' ודפח"ח, והבן:

ובס' באר מים חיים פ' נח, וז"ל, וכאשר נאמר בשם הבעל שם טוב זלה"ה בפירוש אמרם ז"ל כל מי שאפשר לו למחות כו', פי' שיש כח בידו על ידי צדקתו להיות מוחה וכו':

ובאוצר החיים פ' אמור דרי"ד ע"ב, וז"ל, מי שיש בידו למחות ביאר מרן הבעל שם טוב שיתפשט קדושתו וחיות אלהותו, אור המתוק, על כל בני אדם, שירגישו הכל הארה נפלאה בנפשם:

ושם בפ' ויקרא דכ"ב ע"ג האריך בזה וכתב וזה לשונו, וזה ידוע שחטא המחשבה של ראשי הדור, מביא להמוני עם חטא בפועל, וכשיש חטא בדור אז נסתלק בחינת הדעת אלופו של עולם מראשי העם, ונעלם מעיני העדה אופן הנהגת המוני עם לתורה ולתעודה, ונעלמה מעיני כל חי, ונעלם מעיני אישה, ונעשית עולימתא שפירתא דלית לה עיינין, וסוד עיינין הם שורש הדעת ועיני אישה מאירין לעיני

✧ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מנאווארטשאווי זצ"ל ✧

ידי גאווה והתרוממות, אזי מחני נא, והשיב לו הקדוש ברוך הוא, מי אשר חטא לי אמחנו, כי מהם נעשה הדבר ואתה לא גרמת להם שום דבר: אבל אם החטא הוא מענייני תאוות החומר, זה נמשך מפאת המוני עם, וגורמים קלקול הדעת לראשי העם, כי תאוות החומר מצוי ביד המוני עם, וזהו (ירושלמי תענית פ"ב הלכה זי"ן) לבש שמואל חלוקן של ישראל ואמר חטאתי [עייין מזה בס' תולדות יעקב יוסף בהעלותך דקל"ז ע"ג וע"ד באריכות גדול ורמזתי לדבריו לקמן בפ' ויקרא אות י" (ד), וע"ע בתולדות יעקב יוסף פ' מצורע דצ"ג ע"ד

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

(יד) ויקרא י. אם הפהו המשיח יחטא לאשמת העם, משל שגשלה בן המלך מאביו ולא היה יכול להחזירו, עד שהערף שר אחד לפשט בגדיו החשובים ולבש בגדי פחותי הערף כדי שיתחבר עם בן המלך שנעשה הדיזט מן פחותי הערף וכו':

והנמשל הוא פשוט, בגדים החשובים הוא פנוי למעשים טובים, על דרך שאמר הפתוב (קהלת ט) בכל עת יהיו בגדיך לבנים וכו', ובגדים פחותי הערף הם דגמות בגדים הצואים ח"ו, ולא ממש בגדים צואים, והענין הוא כמו שכתוב (אשר נשיא יחטא) [אם הפהו המשיח יחטא] לאשמת העם, כי כל דור ודור ודורשיו הם שרש אחד, כמו מושה רבנו עליו השלום עם דורו, בן כל דור ודור לפי דורשיו והדורשיו לפי הדור, כמו שאמרו בש"ס דערבין (ד"ז ע"א), והכי נמי חטא הדור גורם אשמת ראש הדור, כגון כאלו, ששרש אחד להם, ואז פשוט ראש הדור למדרגתו ולובש לבושי הדור, שהם בגדי פחותי הערף, ואז יש התחברות מה ביניהם כו', ומזה ילמדו גם בן דורות הבאים דרך גדול בעבודת השם יתברך, וזהו שזכרתי וקבלתי ממורי פה אל פה ואי אפשר לקבא בספר ודע והבו:

(תולדות יעקב יוסף פ' בהעלתך דקל"ז ע"ג אריכות גדול).

שמעתי משל ממורי למלך ששלח בנו יחידו למרחקים כדי שיהיה לו אחר כך [כשיחזור אל אביו] יותר תענוג, וברבות הימים נשכח מבן המלך כל תענוגי המלך ושלח אחריו ולא רצה לחזור לאביו, וכל מה ששלח המלך שרים יותר חשובים לא הועיל כלום, עד שהיה שר אחד חכם שכסות ולשון שינה כדמות הבן ההוא, ונתקרב אליו במדרגתו, והשיבו אל אביו ודפח"ח:

(תולדות יעקב יוסף פ' ואתחנן דקע"ח ע"ג).

✧ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאוו זצ"ל ✧

והזכרתי לקמן פ' אחרי אות ב' (טו)¹, ומובא בספר הכהן הגדול משם מורי מרן אלוקי הבעש"ט [לעיל פ' נח בעמוד התפלה אות פ"ב (טז)²] בענין התפלה וכוונות וייחודים, שצריך לקשר את עצמו בהם וידוע שהוא עולם קטן, ובהתעוררות למטה יתעוררו למעלה וישפיעו למטה עד מדרגתו של זה האדם המכוון זה ומקבל השפעה וכו' [והאריך עוד הרבה והכל על פי הקדמות מהבעל שם טוב זי"ע]:
ובס' דגל מחנה אפרים בליקוטים

לפ' וירא כתב וז"ל, כידוע שמחמת מעשה בני אדם נמשך לצדיק הרהור על דרך ששמעתי על פסוק ואם אין מחני נא, כי משה תלה הקלקול בעצמו, שמן הרהור שהיה לו נמשך להם המעשה, והקדוש ברוך הוא השיבו מי אשר חטא לי וכו', אדרבה מהם נמשך לך ההרהור, עכ"ל:

עוד שם בליקוטים ד"ה לא היה דוד ראוי לאותו מעשה וכו', וזה לשונו, על דרך ששמעתי בשם אדוני אבי זקיני זללה"ה על פסוק מי אשר חטא לי וכו', היינו

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

טו) אחרי ב. צריך גבוה הוא להעלות מדרגה תחתונה אל העליונה, בסוד בוא אתה אל הקדש, וכדי שייכל להעלותה, צריך לירד תחלה לאותה מדרגה, כדי שייכל להעלותה, וכמו שזכרנו במישל שר אחד ששנה לבושי בגדי החמודות ולבש בגדי הפחותין, כדי להעלות הבן אל אביו המלך וכו', והנמשל פי אדם שהוא מלגאו הם שלומי אמוני ישראל, ולבושי האדם הם אנשי המוניים מלבר, בסוד (וימיה ל"א) נקבה תסובב גבר, וצריך לפשט את עצמו מן מדרגת ובהינתן אדם מלגאו, לירד לבחינת לבוש מלבר, כדי שיהיה במדרגתו, אז יוכל להעלותו, כמו שזכרנו בפרוש הש"ס (ר"ה דכ"ט ע"א) כל שאינו מחויב בדבר אינו מוציא הרבים ידי חובתן יעו"ש, וכמו שזכרנו בפרושלמי (תענית פ"ב הלכה ז') שמואל הנביא לבש חלוקו של ישראל ואמר חטאנו וכו' שיירד למדרגת לבוש, שהם המוני העם, ואמר חטאנו:

טז) נח פב. שמעתי בשם מורי בענין התפלה ומנותה, וייחודים, שצריך לקשר את עצמו בהם וידוע שהוא עולם קטן, ובהתעוררות דלמטה יתעוררו למעלה למעלה וישפיעו למטה עד מדרגתו של זה האדם המכוון זה ומקבל השפעה וכו': (תולדות יעקב יוסף פ' קדשים ד"ק ע"א).

טז) נח פב. שמעתי בשם מורי בענין התפלה ומנותה, וייחודים, שצריך לקשר את עצמו בהם וידוע שהוא עולם קטן, ובהתעוררות דלמטה יתעוררו למעלה למעלה וישפיעו למטה עד מדרגתו של זה האדם המכוון זה ומקבל השפעה וכו': (תולדות יעקב יוסף פ' קדשים ד"ק ע"א).

תשא י. אמר הרב הקדוש בעל שם טוב דַיֵּשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת בְּעֵנִין הַעֲבֹרוֹת, הָא' כְּשֶׁגָּדוֹל הַדּוֹר מֵהִרְהוּר בְּעִבְרָה מִזֶּה נִמְשָׁךְ לְהִמּוֹן הָעַם שֶׁיָּבֹאוּ לְיַד מַעֲשֵׂה ח"ו, הַב' הוּא לְהַפְּךָ, שְׂמִיחַת שְׁהִמּוֹן הָעַם הִתְחִילוּ לְחַטֹּא בְּמַעֲשֵׂה מִזֶּה [1] מִמְּשִׁיכֵין הִרְהוּר בְּגִדּוֹל הַדּוֹר לְפָעֻמִּים, וְנִפְקוּתָא בְּזָה, דְּלִבְחִינָה הָא' אֵין בְּכַח הַגְּדוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּעֵדָם בִּיּוֹן שְׂמִמּוֹנוּ נִצְמַח הִרְעָה, אֲבָל לִבְחִינָה הַב', אִם כֵּן הַגְּדוֹל הַדּוֹר הוּא אָנוּס וְתַפְלָתוֹ רְצוּנָה, וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר מִשָּׁה, וְעֵתָה אִם תִּשְׂא חֲטָאתָם, הֵיִינוּ, וְעֵתָה אִם תִּשְׂא דְהֵיִינוּ שְׂתִמְחַל לָהֶם אִם כֵּן יוֹדַע אֲנִי שֶׁהוּא חֲטָאתָם, דְּהֵיִינוּ שְׁהֶם בְּעֵצָמָם חֲטָאוּ, וְאִם אֵין, שְׂאֵינְךָ מֵרָצָה לָהֶם, אִם כֵּן אֵין תַּפְלָתִי רְצוּנָה וְאֶפְשֶׁר ח"ו שֶׁהִרְהוּר שְׁלִי גָרַם זֹאת אִם כֵּן מַחְנֵי נָא, וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְגו':

תשא יא. בְּשֵׁם הַבְּעַש"ט, וְעֵתָה אִם תִּשְׂא חֲטָאתָם וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא וְגו', וְלִכְאוּרָה הִיָּה לּוֹ לֵאמֹר אִם תִּשְׂא חֲטָאתָם מוּטָב וְגו', נִמְצָא נַחֲסֵר בְּתוֹרָה תַּבְּת מוּטָב, אֲךָ הַכֶּלֶל הוּא כֶּךָ בְּמַדְרַגַּת הַצְּדִיקִים שְׁהֶם

ע מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מנאווארטשאווי צ"ל 2

הוא בשני אופנים, אם הצדיק מתחיל בהרהור עברה, אף שאינו גומר בעשייה ממש, הנה יעשה ח"ו עשייה באדם בינוני, ואם האדם בינוני עושה ח"ו עברה בידיים, הנה משם בא ההרהור להצדיק, כי כל ישראל הם חבל אחד ואם מנענע בראש אחד ינענע בראש השני ממילא וכו', וזהו שאמר משה מחני נא כי תלה בעצמו שהוא התחיל בהרהור ובאו ישראל לידי מעשה וכו' ואמר לו הקדוש ברוך הוא לא כן וכו', עכ"ל:

שהקדוש ברוך הוא השיב לו שמהם נמשך לו ההרהור, כי משה תלה הקלקול בעצמו, ומזה נמשך שלפעמים בא הצדיק לאיזה עברה קלה חלילה, אף שלא יאונה לצדיק כל און, אך כדי שיחזור בתשובה ויעורר לכל העולם בתשובה וכו':

תשא ו [1] עיין בס' לשון חסידים בסוף מחשבות והרהורים הביא עוד בשם ס' גנזי יוסף פ' שופטים ופ' תצא וז"ל, הנה החסיד הבעש"ט ז"ל האריך בענין מחשבות שבאים לאיש הצדיק

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא כא

תולים הכל בחסרונם, שמה שמזדמן אצל שום אחד מבני ישראל איזה עון בפעל, הם תולים זה בעצמם, שאפשר ח"ו היה להם איזה פניה במחשבתם שמין מנחו, ולכן בא להקמון מבני ישראל זה בפעל, וגם אפשר להיות בהפך, שמחמת שעשו אנשים מבני ישראל איזה עון בפעל בא להצדיק איזה מחשבה בפניה דקה מן הדקה, והחלוק ביניהם, שאם בא להצדיק איזה מחשבה מחמת עם בני ישראל, אזי הוא בנקל להתפלל בעדם וללמד סגוריא, מה שאין כן ח"ו בהפוך, כי אין קטגור נעשה סגור, ונמצא כך אמר משה רבנו עליו השלום, ועתה אם תשא אז אדע שהוא חטאתם, ואין אני נוגע בדבר:

(אמרי צדיקים בשם בעל קדשת לוי).

תשא יב. שמעתי מפי הרב המוכיח ז"ל שאמר בשם הבעל שם טוב ז"ל, שאהרן ומשה היה להם בחינת מסירת נפש בשעת מעשה העגל, בסוד שני בחינות מסירות נפש שבקריאת שמע ונפילת אפים, שאהרן היה לו בחינת מסירת הגוף בסוד קריאת שמע, ומשה היה לו בחינת מסירת נפש ממש בסוד נפילת אפים, ע"ד ואם אין מחני נא מספרך אשר פתבת, וכבוד אלהים הסתר דבר:

(תשואות חן פ' עקב, ובלקוטים לפ' בשלח).

תשא יג. אמר מרן הריב"ש טוב, מחני נא מספרך, מלשון (פ' מסעי) ומחה אל פתף¹ היינו התפשטות כו':

(זהר חי ר"פ תצוה דקל"ט ע"ד).

ע מקור מים חיים ממוה"ר ש"מ"מ מגאווארטשאו וצ"ל ע

תשא ז] וביאר שם בס' זוהר חי רישין עילאין, ששם התגלות אור שהענין כך הוא כי משה היה אין סוף, דקשיר להון ומייחד בסוד אות ו' דלא איתגלי לא להון [נזה מבואר לעיל בפרשת זרועות ולא ירכים, בסוד תלת בראשית אות נ"ב¹] ואות נ"ג

ע מקור מים חיים המלא והמורחב

(יז) בראשית נב. ויהי מבדיל בין מים למים, פי תכלית בריאת האדם בעולם הזה הוא בעסק למוד התורה ונעשית המצוות כמו שכתוב בתקונים תקון

✧ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מנאווארטשאווי זצ"ל ✧

ע"ש יח), ושם עתיד משה אמר ואם אין מחני מלשון להתעלות עד ראש רום עולם התפשטות ודוק, ועיין לקמן ר"פ אצילות, רישא דלא איתיידע ויקרא הגה א' י"ט כי משה זכה ע"ש, ולפי ששם אין התפשטות לסוד האין ע"ש:

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

מ' [וכן הוא בתקוני תלתיין] ויהי מבדיל בין מים למים הַכָּא הַזָּא לאתעסקא באורייתא דבעל פה ולאפרשא בין אסור והתר טמאה וטהרה וכו', וזה מן השכינה שנקרא הלכה אסור טמא ופסול וכו', אמנם כל אלו בבחינות ו' קצוות ז"א, שיש ימין ושמאל דהיינו חסדים גימין וגבורות בשמאל, מה שאין כן למעלה בג' ראשונות הכל אחדות אחד, ובזה באר מורי זלה"ה ש"ס (ערוכי ד"ג ע"ב, חגיגה ד"ג ע"ב) אף על פי שאלו אוסרין ואלו מתירין היינו בששה קצוות ז"א, אבל למעלה בבניה שנקרא אלהים חיים הכל אחדות אחד, וזהו שאמר אלו ואלו דברי אלהים חיים: (בן פורת יוסף דס"ט ע"ג).

יח) בראשית נג. שמעתי מגדול אחד פרוש הש"ס (ערוכי ד"ג ע"ב, חגיגה ד"ג ע"ב) אף על פי שאלו אוסרין ואלו מתירין אלו ואלו דברי אלהים חיים וכו', שדברי חז"ל הוא שני הפכים בנושא אחד, כי אין אפשר ששניהם יהיו אמת, אבל הענין, כי ענין ג' קוין שהם חסד ודין ורחמים, הוא מתחיל מן ששת ימי הבנין, מחסד ולמטה, בסוד (תהלים פ"ט) עולם חסד יבנה, והוא בסוד ששה קצוות, שהם כשר ופסול התר ואסור טמא וטהור, כי שם יש שני הפכים, אבל מששה קצוות ולמעלה, הכל מתחד ביוחד גמור, ואין שם טמא ופסול ואסור, פנדע, והנה בינה שהוא למעלה מששת ימי הבנין, נקרא אלהים חיים, וזהו שאמר אף על פי שאלו אוסרין ואלו מתירין, אלו ואלו דברי אלהים חיים, כי בבניה מתחד יחוד גמור, וכשירד בששת ימי הבנין, שהוא צריך לדיו ורחמים, יצר הרע ויצר טוב ענש ושקר, אז נעשו ההפכים הנ"ל ודפח"ח:

(תולדות יעקב יוסף פ' משפטים, דס"ז ע"ד, קדושים ק"ה ע"ג, צפנת פענח דפ"ד ע"ב, קי"ט ע"ג).

יט) ויקרא הגה א. בהיכל הברכה שם מבואר כי אל"ף זעירא דתיבת ויקרא מורה שמושה זכה לסוד האין ע"ש בעומק הדבר, [ועיין לעיל פ' תשא בהגה ז'] ולכן אפשר להבין מה שרמזו לס' לקוטי תורה פ' וירא דאיתא שם בטעמי המצוות במצוות ביקור חולים וז"ל, החולה נמשך משם מ"ט שהוא שם מ"ה וד' אותיות והם מ"ט כמנין חול"ה, לפי שחסר ממנו שער הנ' ולזה אירע לו החולי, והכוונה תהיה להמשיך לו שער הנ' ועל ידי זה יתרפא החולה והוא

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא כג

תשא יד. והביטו אחרי משה. ענין שלא הסתכלו רק בחינת אחוריים דמשה מבאר לקמן פ' קרח אות א' ע"ש:

קרח א. ששמעתי מן אדוני אבי זקני זללה"ה, על הא דאמר (בבכורות ד"ה ע"א) משה רבכם קביוסטוס היה או גונב נפשות, להבין זה גם להבין ענין (פ' תשא) והביטו אחרי משה [ע"ש במדרש תנחומא תשא סי' כ"ז למאן דדרש לגנאי] ובפרט שיחשדו אותו באשת איש, ופרש הוא ז"ל, כי מרעה נולד שיהיה רשע גמור ויהיה לו כל המדות הרעות, אף שהוא הפך ושבר כל המדות רעות, והשתדל רק להכניס עצמו במדות טובות, ע"כ, ויש לפרש דבריו הקדושים, כי ידוע בבחינת הקטרת כי מה"ש במלואו הוא מספר מנות, ונמתק ונעשה האמת ע"ש, ולכך משה היה כלול בו שני בחינות, טוב, שהוא האמת, ורע גמור שהוא מנות, ולכך הם לא הבינו ולא הסתכלו אל האמת, וראו רק הבחינה הרע שהיה בו, והיינו הצרוף של מנות המרמז בשמו, ולכך והביטו אחרי משה, היינו שלא הסתכלו רק בחינת אחוריים של משה וחסדוהו גם באשת איש פנ"ל, שהיה נולד בבחינת כל המדות רעות: (דגל מחנה אפרים פ' תשא ד"ה וראו).

תשא טו. ודבר ה' אל משה פנים אל פנים. הנה כתיב כמים הפנים לפנים בן לב האדם לאדם (משלי כ"ז), בשם הבעל שם טוב נשמתו בגנוי מרומים, כשאדם ח' עומד אצל מים נראה הצל שלו

ע מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מנאווארטשאווי צ"ל ע

תשא ח' ושם בס' אור החכמה כשאדם עומד אצל נהר אזי נראה פ' בראשית כתב ג"כ וז"ל, אמר צל של האדם במים, וכשמקטין הבעש"ט ז"ל על פסוק כמים הפנים לפנים וכו', דרך משל כן קטן, וכשהאדם מקטין הקטנה

ע מקור מים חיים המלא והמורחב ע

כללות של [שם] מ"ה ועל ידי זה הם נ' שערים עכ"ל, ודבר ידוע ששער החמשים נקרא אין ועיין לעיל פ' וירא אות י"ב שמבואר כל זה היטב:

גדול על המים, וכשֶׁהָאָדָם מֵרַכֵּין אֶת עֲצָמוֹ, כֵּן הֵצֵל נַעֲשֶׂה קָטָן, וְכֵן מִזֶּה שֶׁהָאָדָם מֵרַכֵּין עֲצָמוֹ יוֹתֵר אֲצֵל הַמַּיִם נַעֲשֶׂה הֵצֵל קָטָן עוֹד יוֹתֵר, עַד שֶׁכִּשְׁהָאָדָם מְשִׁים הַפָּנִים שְׁלוֹ עַל הַמַּיִם אֲזִי בָּא גַם הַפָּנִים שֶׁל הֵצֵל נֶגְדַּ פָּנָיו שֶׁל הָאָדָם, כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם, כִּשְׁאָדָם חוֹשֵׁב בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא גָדוֹל, אֲזִי חִבְרוּ גַם כֵּן גָדוֹל, וְכִשְׁאָדָם מִקְטִין עֲצָמוֹ לְפָנֵי חִבְרוֹ, אֲזִי חִבְרוּ גַם כֵּן מִקְטִין אֶת עֲצָמוֹ, עַד שֶׁהִקְטִינֹת הוּא שְׁלֵא יוֹכֵל יוֹתֵר לְהִקְטִין, אֲזִי גַם חִבְרוּ עוֹשֶׂה כֵּן, וְאִזּוֹ נַעֲשֶׂה בָּהֶם הַשְׁוּיָה, וְנַעֲשֶׂה בָּהֶם שִׁיְהִיו שְׁוִים, וְזוֹהוּ שֶׁנֶּאֱמַר אֲצֵל מֹשֶׁה וְדָבָר ה' אֵל מֹשֶׁה פָּנִים אֵל פָּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, ר"ל לְפִי הַקְטִינֹת שֶׁל אִישׁ נֶגְדַּ חִבְרוּ כֵּן חִבְרוּ הוּא גַם כֵּן קָטָן, וְנַעֲשִׂים שְׁוִים פָּנִים אֵל פָּנִים, כֵּן מֹשֶׁה מֵאַחַר שֶׁהִיָּה מִקְטִין אֶת עֲצָמוֹ נֶגְדַּ הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא, כֵּן כִּבְיָכוֹל הַקְטִין הַבּוֹרָא אֶת עֲצָמוֹ נֶגְדַּ מֹשֶׁה וְדָבָר עִמּוֹ פָּנִים אֵל פָּנִים, נִמְצָא פָּנִים שֶׁל הַבּוֹרָא הוּא כְּמוֹ הֵצֵל שֶׁנַּעֲשֶׂה לְפִי עֵרֶךְ הַפָּנִים שֶׁל מֹשֶׁה, וְזוֹ הַמְדַרְגָּה אֵין יְכוֹל שׁוּם אָדָם, רַק מֹשֶׁה שֶׁהוּא הַדַּעַת וְכוּ':

(אור החכמה פ' ויקהל).

תשא טו. ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את דרכך וגו'.
 שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי זֶה"ה כֵּן מִזֶּה [א] שֶׁאָדָם מְשִׁיג בְּעֵנֵן אֱלֹהוֹת,
 הוּא בְּחִינַת מַלְכוּת, אֲבָל לְמַעַלָּה מִזֶּה אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג כּוּ' וּדְפַח"ח:
 (בן פורת יוסף לפ' וישלח פן ג' דס"ה ע"ב).

☞ מקור מים חיים ממוה"ר שם"מ מנאווארטשאווי צ"ל ☞

<p>תשא טו [א] בס' שיחות הר"ן אות רכ"ד כתב וז"ל, אמר, שבמקום שחכמת הפילוסופיא מסתיימת שם מתחיל חכמת האמת שהוא חכמת הקבלה, פירושו, כי הפילוסופים לא חקרו כי אם עד הגלגלים, ומשם ולמעלה אין יודעים מאומה, וגם בהחכמות שמגלגלים ולמטה גם כן הם</p>	<p>אחר הקטנה עד שמגיע הפנים שלו אצל המים כן פנים של הצל בא נגד הפנים של האדם, כן הנמשל, לב אדם שמקטין את עצמו נגד חבירו, ואז חבירו מקטין גם כן את עצמו, עד שלב האדם מקטין את עצמו עד שלא יוכל להקטין יותר, כן חבירו עושה ג"כ ונעשו עי"ז רעים דלא מתפרשין, עכ"ל:</p>
--	---

מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאו זצ"ל

שהוא חכמת האמת, אף על פי כן אין חקר לתבונתו, כי עדיין יש גבוה מעל גבוה וכו' וכן פעם אחד ראה ספר אחד שמלוקט מכתבי האר"י ז"ל שאינם מצויים, שמדבר מהשתלשלות והמדרגות שקודם האצילות שהוא עולם המלבוש וכו', כמו שכתוב בס' ויקהל משה וכו' ודיבר עמי מזה, ונפלאתי מאוד על זה מה שיש לימוד בקבלה גם למעלה מאצילות, והיה נדמה לי שאין גבוה יותר, ושחק, ואמר אז גם כן הלא אצל המחקרים נדמה שמסתיימת הידיעה בגלגלים וכו' כנ"ל, וכוונתו היה שכמו כן אפילו בידיעת האמת למעלה למעלה יש עוד גבוה מעל גבוה בלי שיעור וערך וכו', כי לגדולתו אין חקר וענין זה אי אפשר לבאר בכתב, עכ"ל:

וכתב לנו הראש ישיבה בישיבת ראדזימין בזה הלשון, ובדבר הספר עמק המלך שרבים קראו עליו עוררין [עיי' בהקדמת ספר טור ברקת] לפי שמדבר בדרושים שאינם נזכרים כלל בכתבי האר"י שבידינו ומהרח"ו ז"ל, כמו עולם המלבוש וכו', וידוע אזהרת מהרח"ו לבלי לעיין בכתובת שאר

נבוכים מאוד ברובם ככולם, כידוע להם בעצמם, וחכמת הקבלה מתחלת במקום שמסתיימת חכמתם, דהיינו מהגלגלים ולמעלה, כי כל עולם העשייה עם הגלגלים בכלל, כוללות חכמת הקבלה בתיבה אחת, שהוא עולם העשייה, וכל חכמת הקבלה הוא מעשייה ולמעלה, שהוא יצירה ובריאה ואצילות למעלה למעלה וכו', וגם בעשייה עצמה בפנימיות העשייה דהיינו רוחניות העשייה, אין להפילוסופיא שום ידיעה כלל, אבל חכמת הקבלה מדברת רק משורש העשייה ברוחניות ומשם ולמעלה, נמצא שבמקום שמסתיימת חכמתם של המחקרים משם מתחלת חכמת הקבלה:

גם שמעתי מפיו הקדוש [של מוהר"ן ז"ל] לענין השגותיו הנוראים שדיבר כמה פעמים מזה, ואמר הלא אצל המחקרים מסתיימת ידיעתם בגלגלים, ונדמה להם שמשם ולמעלה הוא רק עצם האלהות יתברך, ובאמת כל לימוד הקבלה הוא בעולמות ומדרגות שמשם ולמעלה, כמו כן אפילו מי שהשיג חכמת הקבלה היטב,

✎ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארמשאוו זצ"ל ✎

ז"ל מברסלוב הנ"ל שיש לימוד למעלה מאצילות גם כן, הם על יסוד קבלה זו, שגם הוא היה מקובל כן בשם זקינו הבעש"ט ז"ל אע"פ שלא הזכיר זה מפורש], וכן נראה שעל יסוד קבלה זו סמך עצמו בעל קונטרס ספר הזכרונות שבס' דברי סופרים בדף ל"א שכתב וז"ל, וגם הר"י סרוג שהיה כפי הנראה הגדול שבתלמידי האר"י ז"ל, זולת מהרח"ו, הלך תיכף אחר פטירת האר"י ז"ל לאיטליא [ועי' תשו' באר עשק סי' ע"ב] שכתב שהאר"י ז"ל עצמו שלח את מהר"י סרוג לאיטליא לבית מדרשו של הרמ"ע מפאנו ע"ש] ושם פרסם כל דברי האר"י הנודעים אליו בעל פה ובכתב, ועוד יותר פרסם אחריו תלמידו

החברים, הנני לכתוב מה ששמעתי מידידי המחבר ס' בית רבי, שקבלה ביד בעלי החב"ד איש מפי איש עד רבינו הקדוש הר"ר דוב בער ממעזריטש ומסופקני אם לא עד הבעש"ט ז"ל [ואני שמעתי עד הבעש"ט ז"ל, ננ"כ] שהוא ז"ל האמית קבלתו, ואמר שמה שלא דיבר מהרח"ו ז"ל מדרושים הללו הוא לפי שדרושים הללו נאמרו מפי האר"י ז"ל עוד טרם שבא אליו מהרח"ו ז"ל, ובעל עמק המלך קבלן מהחברים ששמעו אז מפי האר"י ז"ל, עכ"ד, ועל יסוד קבלה זו מובאים תמיד דברי בעל עמק המלך בדרושי החב"ד, ונושאים ונותנים בדבריו כמו בשאר כתבי האר"י ז"ל באין הבדל [ונראה שגם דברי הר"ן

✎ מקור מים חיים המלא והמורחב ✎

ז"ל בשו"ת באר עשק סי' ע': ואנא נפשי דרשתי וחקרתי היטב הדק האריך הנהיג הרמ"ע מפאנו זצוק"ל וידעתי על נכון כי כל ערב שבת חייף ראשיה דקרח הוה בראשיה ומסתפר בדיקניה כמנהג איטליא ומי יאכל בשרא שמינא אפתורא דדהבא מחכמת האר"י זצוק"ל חוץ ממנו דסבר וקביל ורדה אל פיו יערות דבש האר"י שנים רבות מפי מהר"י סרוק זצוק"ל אשר בא למדרשו של הרמ"ע מטעם האר"י רבו וכך נהג עד סוף ימיו וכל תלמידיו אחריו נמי, כי מורי הרב חתנו ונכדו ותלמידו היה, וכן הרב בעל "מעבר יבק" שהייתי לכ"מ לא פעם ושתיים ושלש לבד אחת היא ע"כ אמרתי הפורש עצמו בדבר המותר משום פרישות קדוש יהיה, עכ"ל.

תשא יו. שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי בְּעִנְיָן ¹ כָּל הַנוֹטֵל מִלְּכוּת לְבַד (עַן בְּתַקּוּנֵי זֵהר הַקְּדוֹשׁ תִּקּוּן ס"ט,

ז"ל תיקוני הזוהר תיקון ס"ט דק"ד ע"ב: מְלָכוֹת מְאָנָא דְכָלְהוּ, וְאִיְהִי עֶפֶר פְּלִילָא מִפְּלָהוּ, וְאִיְהִי כָלְלָא דְכָל אֲתוּנֹן דְאִינוּן מְאָנָא לְנִקְדוּדִין, וְעַל אֲלִין שְׁבַע קָלִין אֲתָמַר (שמות כ יח) וְכָל הָעַם רְאִים

✦ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאוו זצ"ל ✧

הרמ"ע מפאנו וכו', ובהם הרבה סתרי עולמות עליונים ביותר שלא נתגלו למוהרח"ו ז"ל, כידוע מסודות המלבוש וטהירו עילאה וכדומה, המפורסם בכתבי הר"י סרוג והרמ"ע ובס' עמק המלך וס' ויקהל משה והדומה, שלא נמצא בכתבי הרח"ו מזה דבר, שקיבלם הר"י סרוג טרם בוא הרח"ו לפני האר"י ז"ל, או ששמעם בעת שלא שמע הוא, ולהיות שהר"י סרוג הלך לאיטליא לא נודעו כתביו להרח"ו, ולכן לא אספם בין כתיבותיו כמו שאסף מה שכתבו שאר החברים, ואם מפיהם העתיק מילין, כל שכן שהיה מעתיק

מדברי הר"י סרוג שהיה גדול הרבה, ובענינים שלא נודעו לו שמץ דבר כלל, אבל לא נודעו לו כתביו, ולכן בחנם יתחסדו קצת מההולכים בעקבות הרח"ו שלא לדבר מענינים הללו מפני אזהרת מהרח"ו ז"ל שלא לעיין בכתובת שאר החברים, כי לא על הר"י סרוג כיוון, כיון שלא ראה כתיבותיו כלל, עכ"ל:

תשא י' [והובא מאמר זה בס' עטרת תפארת ישראל פ' תרומה (כא) וכתב שם וז"ל, כי ט' ספיראן בלא מלכות היינו פולחנא בלא דחילו, ומלכות בלא ט' ספיראן היינו יראה בלא תורה ומצוות, ע"ש:

✦ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

כא) עטרת תפארת ישראל פ' תרומה וז"ל: וא"כ מאן דנטל ט' ספיראן בלי ט' מלכות דהיינו פולחנא בלא דחילו דהיינו בלא יראה איהו כופר בעיקר ח"ו ומאן דנטל מלכות דהיינו יראה בלא עבודת האל הוי מקצץ בנטיעות דהיינו יראה בלא תורה ותורה בלא יראה, עכ"ל.

את הקולת, ועל תלת גניזין אמר (דברים ד יב) קול דברים אתם שומעים, בת קול דכלהו שכינתא תתא.

כי פל הדברים הנקראים נקרא מלכות, ושאינו משג הוא למעלה מן מלכות, וצריך להבין שיש למעלה מפנה וכו':

(בן פורת יוסף בסופו דקכ"ו ע"ד).

תשא יה. וחנתי את אשר אחז וגו'. יובן על פי מה שכתוב בהר (בתק"ז תקון י') האי מלה דלא נפקא בדחילו ורחימו לא פרחת לעלא, פרוש, כי קול ודבור הם נגד זכר ונקבה שהם ו"ה של שם הוי"ה ברודף הוא, ואם נפקי בלא דחילו ורחימו שהם אבא ואמא י"ה של השם, הוא עושה פרוד ח"ו, ובפרט שכל עקר הפונה בתפלה ובלמוד, כדי להעלות הדבורים אל שרשם מתתא לעלא, כי כמו שתחלת בריאת העולמות היה בכ"ב אותיות התורה כמו שכתוב (בהקדמת הגהר ד"ה ע"א) באורייתא אברי עלמא שהם הכ"ב אתון דאורייתא, ומתהם היה ההשפעה וקיום העולמות מעלא לתתא, כן צריך האדם להעלות הדבורים מתתא לעלא אל שרשם, דהיינו פשאדם מדבק ומחבר דבור עם דבור וקול עם קול והכל עם הכל ומחשבה עם מחשבה שהם ד' אותיות שם הוי"ה פידוע, ואם האדם עושה בן כל דבוריו פורחין לעלא אל שרשם, ובזה הוא גורם שהדבורים באים לפניו יתברך שמו ומסתכל בהם, ובזה הוא נענה בתפלתו, כי ההסתכלות הוא כעין השפעה מעלא לתתא, וכאשר השם יתברך מסתכל הוא קיום העולמות כלם, כי למעלה אין שם שעות וזמן, כי ברגע אחד באה ההשפעה מהמעין העליון הנובע תמיד ודרכו להטיב ולהשפיע לבריותיו רק שיהיה המקבל ראוי לקבל, ואם הוא מתפלל או לומד תורה בענין הזה, הוא נעשה כענור אל המעין העליון הממשיך ומשפיע שפע טובה לו ולכל העולם כלו, והנה מלת אשר יש לפרש בלשון שבח והלל, כמו (בפ' וצא) באשרי פי אשרוני וגו', ויש לפרשו גם כן בלשון הסתכלות כמו (בפ' בלק) אשרנו ולא עתה, ובזה יובן פרוש הפסוק וחנתי, את אשר, היינו למי שמושבח ומהלל אותי בא"ת שהם הכ"ב אתון דאורייתא מן א עד ת, ובאפן אם יגרם בדבורו בתפלתו ובלמודו, את אשר, שיעלו הדבורים לעלא אל שרשם ויגרם, אשר,

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא כט

ע"פ פרוש השני שהוא לשון הסתכלות, ובודאי אז אכן אותו, כי ההסתכלות הוא ענינת התפלה והשאלה:

(לקוטים יקרים ד"י ע"א, רמזי תורה פ' תשא, והוא בקצור בקתור שם טוב ד"כ ע"ב).

תשא יט. ה' ה' אל רחום וחנון וגו'. אל הוא המדה הראשונה מ"ג מדות, ששני הויו"ת הראשונות אינם נכללים בין ה"ג מדות, פנודע שבהירות הו"ה גדול ואין עולם התחתון יכול לקבלה [א] כי אם על ידי אמצעות, ועל כן המדה ראשונה הוא אל, ופעם אחרת

מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מנאווארטשאווי צ"ל

תשא [א] עיין לעיל פ' בראשית ומגן, ועוד בפ' נח בעמוד אות כ"ו כב) בענין כי שמש התפלה אות צ"ב כג):

מקור מים חיים המלא והמורחב

כב) בראשית כו. כתיב (תהלים פ"ד) כי שמש ומגן ה' אלהים, פי' כי שם הו"ה נקרא שמש, וז"ש שמש ומגן פי' כמו מחצה המגין בעד אור השמש, הוא הדמיון כמו ה' אלהים, ר"ל כמו שאי אפשר להסתכל בשמש, מגדל אור הבהירות שלו, אם לא על ידי מגן ומסך המבדיל, שהוא המגין בעד אור השמש, שיוכלו חלושי הראות להנות מאורו, כך הוא שם הו"ה ב"ה אורו רב מאד, מגדל אור בהירותו, לקך הצרף לצמצמו ולהגבילו בתוך שם אלהים גימטריא הטבע שהוא המגן:

וזהו שאמרו רבותינו ז"ל (גרים ד"ח ע"ב) לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתיקה, שהוא שם אלהים, גימטריא הטבע, שענתה הוא מלבש בתוכו, וצדיקים מתרפאין בה שיקים בהם (ישעיה ל) והיו ענידי ראות את מוריה, ויהיה ההנהגה עמקם למעלה מהטבע ויוכלו לקבל בהירותו ורחמיו הגדולים, אבל לא כן הרשעים אלא מתלהטין כמו"ש הנביא (ישעיה מ"ב) ה' כגבור יצא, פלומר אף על פי שהוא הו"ה מדת הרחמים, עם כל זה כשיוציא שם הו"ה מנרתיקה ילבש נקם כגבור וכו', שיתהפך לרשעים מדת הרחמים למדת הדין כמו שקתוב (בפ' בא) וה' הפך כל בכור, וכתוב (בפ' בראשית) ויאמר ה' אמתה וגו':

(כתר שם טוב ח"ב דכ"ד ע"ג).

כג) נח צב. הדבור של ישראל הוא עולם הדבור כפיכחל המנהיג העולם, ומחשבתו של ישראל הוא עולם המחשבה, ועולם הזה מקבל אותיות הדבור דרך

ל פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא

שְׁמַעְתִּי שְׁשֵׁנִי הָיִיתָ הַנֵּלֵם, אִי רִמְזוּ אֶל הַנּוֹיָה הַעֲלִינָה, וְהַבֵּי
הוּא הַנּוֹיָה שְׂכַח הַפּוֹעֵל בְּנַפְעֵל דְּהֵינּוּ מִה שֶׁבְּעוֹלָמוֹת הַתַּחְתּוֹנִים
וְדוֹק, וְעַל כֵּן הַמְדָה רֵאשׁוֹנָה הוּא אֵל, כִּי אֶלֶף הֵינּוּ פֶלֶא שְׁעוֹלָם
הַעֲלִיּוֹן מִפְּלֵא מִהַתַּחְתּוֹן, וְאַחַר כֵּן נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ לְרִצּוֹן לְעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן,
וְהַמְשַׁכּוֹת וְאֵל אוֹת כִּי נַעֲשֶׂה לְ וְכוּ' ע"ש:

(לְקוּטֵי אֲמָרִים דִּי"ז ע"ד ד"ה לְעוֹלָם יִשְׁנָה אֲדָם).

תשא כ. מְדָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל י"ג מְדוֹת י"ב הַרְחָמִים אֵל. מְכוּוֹן נֶגֶד מְדָה
רֵאשׁוֹנָה מִי"ג מְדוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶן קָל וְחֹמֶר. עֵין לְקַמְן
פ' בְּהַעֲלוֹתְךָ אוֹת י' ע"ש:

✧ מְקוֹר מִים חַיִּים מִמּוֹה"ר שִׁמְ"מ מִנְאוֹאֲרַטְשָׁאוּן זצ"ל ✧

תשא יב) עֵינֵי י"ג מְדוֹת שֶׁל רַחֲמִים שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּהֶם מִבּוֹאֵר בְּאוֹרֵךְ
שֶׁהֵם מְכוּוֹנִים נֶגֶד י"ג מְדוֹת בְּאוֹצֵר הַחַיִּים ר"פ תְּרוּמָה (כד):

✧ מְקוֹר מִים חַיִּים הַמְּלֵא וְהַמּוֹרַחֵב ✧

אֲמִצְעוֹת הַמְּדוֹת, הַסֵּד דִּין רַחֲמִים, לְפִי שְׁעוֹלָם הָיָה יֵשׁ בּוֹ שְׂטָח וְגִבּוֹל, צְרִיף
לְקַבֵּל עַל יְדֵי הַמְּדוֹת, כְּמוֹשֵׁל הַשָּׁמַשׁ שָׂאִין יְכוּלִין לְהַסְתַּפֵּל בּוֹ מִחֲמַת גִּדְל הַבְּהִירוֹת
שָׁבוּ, וְהָאוֹר הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ יְכוּלִין לְהַסְתַּפֵּל בּוֹ, וְלִהְשִׁיגוֹ וְלִיהַנּוֹת מִמֶּנּוּ לְסַבֵּת מַעוֹט
בְּהִירוֹתוֹ, כִּי אֵלּוּ הָיָה בְּאוֹר בְּהִירוֹת כְּמוֹ בְּשָׁמֶשׁ לֹא הָיוּ יְכוּלִין גַּם כֵּן לְהַשִּׁיגוֹ
וְזֶהוּ (תְּהִלִּים פ"ה) כִּי שָׁמֶשׁ וּמִגֵּן ה' צָבָאוֹת:

(כְּתָר שֵׁם טוֹב ח"ב דִּי"ט ע"ד, לְקוּטֵי אֲמָרִים דִּי"ט ע"א).

כד) ז"ל הָאוֹצֵר הַחַיִּים פֶּר' תְּרוּמָה: דַּע כִּי הַמְשַׁכֵּן רִמְזוּ לִי סְפִירוֹת מְקוֹרֵית
שְׂרֵשִׁית דְּאֵרֶךְ וְכַא לְנִידְבַתּוֹ י"ג דְּבָרִים שׁוֹרֵשׁ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְדוֹת דְּאֵרֶךְ
עֵתִיק דַּעֲתִיקָא בְּסוּד מְדוֹת אֵל בְּסוּד בְּרֵאשִׁית שִׁיר תֵּא"ב הַעוֹלָה י"ג פַּעַם אֵל
כִּי הוּא כּוֹלֵל כָּל הַמִּידוֹת וְסוּיִם הַתּוֹרָה יִשְׂרָאֵל שִׁיר אֵל וְשׁוֹרֵשׁ כָּל הַדֵּינִין נִמְשָׁךְ
מִשֵּׁם אֵל תּוֹקֶפִיָה דִּילִיָה הוּא אֵל גְּבוּר לְגְבוּר עַל הַדֵּינִין וְלִכְפּוֹתָם וְזֶהוּ מִי אֵל
כְּמוֹךְ שֶׁהוּא עֵצִם שׁוֹרֵשׁ הַגְּבוּרָה וְהַדֵּין וּבְגִבּוּרָתוֹ מִמַּתִּיק וְכוּפָה הַדֵּינִים וְיָדוּע
מִדְּרוּשֵׁי מֶרֶן עַל סוּד תְּלַת עֲלָמִין הַנִּמְשָׁךְ מֵאֵל זֶה אֲשֶׁר יֵשׁ בְּזֶה דְּרוּשִׁים אֲרוּכִים
אֲשֶׁר מִשֵּׁם הַתַּפְשׁוּטוֹת מֵאֵרִי דִּיבְבָה וְיִלְלָה וְתִרְסִין וּמִשֵּׁם יִנְיָקוֹת הַקְּלִיפּוֹת וְכוּלָן
נִכְפִין בְּשׁוֹרֵשׁן בְּסוּד וְסַכְסַכְתִּי מִצָּרִים בְּמִצָּרִים כִּד אֶתְגַּלִּי דִּיקָנָא עֲלָהָה שׁוֹרֵשִׁי
הַדֵּינִין אֶתְכַפִּיין כָּל הַדֵּינִין וְאוֹ מִצָּרִים הַתַּחְתּוֹנִים מִתַּמְתַּקִּים בְּמִצָּרִים הַעֲלִיּוֹנָה
וְאוֹ יִתְבַטְּלוּ הַקְּלִיפּוֹת הַנֶּאֱחָזִים בְּתַלַּת עֲלָמִין וְכַבֵּר בְּאֲרָנוּ כִּי אֵל הַעֲלִיּוֹן שְׁבַדִּיקָנָא

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא לא

בהעלתך י. ויאמר ה' אל משה ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים וגו', ופירש"י נז"ו לשכינה י"ד יום וכו', בשם האלקי רבש"ן מה השיב הקב"ה למשה ק"ו לשכינה, מה השיב לו בדרך דרוש, ותיריך כי בי"ג מדות התורה נדרשת, והראשון בקל וחומר, והוא נגד המדה אל. ומשה אמר אל נא רפא נא לה והשיב הקדוש ברוך הוא המדה קל וחומר כנגדה: (כתבי קודש דכ"ו ע"א).

מקור מים חיים המלא והמורחב

הוא אל מן אלהים לכן הוא גורם להשבית הקליפות כי הדינין מתמתקים בשורשם וזהו מי אל כמוך עולה אלהים ובא נגדו מדת קל וחומר סוד דין סתם שבתלמוד הדין של אל בשורשו שהוא קל ויש בו חומר גדול אל תקיף לכפות למארי דיניא וזהו קל וחומר שאין עליו תשובה אם השורש כך מכל שכן המתפשטין ממנו שיהיו נמתקין אמון כן יהיה רצון ה' אלהינו יראו עינינו וישמח לבנו ובא כנסת ישראל אהובה לשורר ולהתקשט בי"ג בוסמין עלאין ואומרת שיר שיר תאב בסוד בשוא גליו אתה תשבחם כי כל בחינות השיר עלות בקול או להוריד והכל על ידי בוצינא דקרדנותא סוד הגבורות סוד השיר של הלויים ועיין בלקוטי תורה תהלים מתוקין מילין מדובשין בסוד שיר הלויים להמתקות הדינין יתרועעו אף אז ישירו בסוד שלשים פעם טוב ב"פ כהר עולה שיר והבן מאוד ואנו מברכין לאל עליון ברוך שאמר והיה העולם בשוה עליונים ותחתונים בברכה של אל ברוך והצדיקים והחסידים מחדשין באמרי תורתו לברוא שמים חדשים ונתמתקים הדינים וסוד אמירה חכמה אומר אל נהירו דחכמתא והיה העולם בהוויתו כי מסוד אל נמשוך נהירו דכל העולמות בינה ת"ת מלכות עלמא עלאה ותתאה בריאה יצירה עשיה אל שדי אל הויה אל אדני ד' איש מלחמה בית אלהי"ם נפ"ש כ"ל ח"י ואיש הזה הולך מבית לוי במספר שמות תלת עלמין שורש כל העולמות והבן מאוד ומשם נמשך זהב העשוי ומלאכת המשכן והצדיקים המדמין צורה ליוצרה במדה זאת שאמר והיה העולם ואין דבר נסתר מהשגחתו להמשיך אור וחיות לקיום העולם וליכפות מארי דיניא המעכבין מלירד שפעת חיותו על העולם ואף שהעולם מכעיסין אותו באותו חיות ושפע שמשפיע אליהם אעפ"כ אינו מונע טובו וכופה וממתיק כל המעכבין מדת טובו ובוה נקרא מלך עולב ואין לך עלבון גדול מזה שבאותו חיות ושפע עצמו מכעיסין אותו והוא אינו מונע מדת טובו עד ישוב ויתתקן ובוה צריך לדמות למלך עליון שלא יאסוף מדת טובו המעט ממנו שצריך לטובתו המעוטה אף שיצר לו באותו הטובה אעפ"כ לא יאסוף טובו בהרחבות הלב והדעת להיטב לכל הנקרא בשם ישראל

כפי יכלתו וגם יהיה תקיף ועוז נגד הרעים והרשעים שרוצין למנעו מדרך החיים הטוב ודי בזה ליודעין.

והמשיבין את רוחן למקורם ושורשן יאמר נא במדת רחום המרחם על כל מעשיו לבל ידח ממנו נדח ודרשינן בזה נשא עון חמיתא על סוד שכ"ה נצוצין עם שם הוי"ה שמספרו נשא וכשתצטרף הוי"ה לרחו"ם יהיה מספרו פ"ד וסוד ש"כ פ"ר לסוד הנצוצין מה שפיור הקב"ה על ידי סוד השבירה שיהיה שכר ועונש וזהו רחום שרחמיו על כל מעשיו ובה נשא עון שסובל את העון והקליפה ומפרנס הרעים כדי להחיות הטוב לבל ידח ממנו נדח ומדת התורה הוא גזירה שוה ידוע ממרן אלקי הבעש"ט זי"ע שכל מקום שתופס חלק אלוה הכל בכלל והבן עמוק מאוד דבריו כגחלי אש וזהו גזירה שוה שהן הנגזרות מאור עליון צח והנגזרים מתחתית הכל שורש אחד וגזירה אחת להם השוה ומשוה קטן וגדול כי הכל כחו וממדת גזירה שוה מרחם על כל מעשיו לבל ידח ממנו נדח כי הכל נגזר מרצונו ונשא וסובל הרעים והעוונות ומפרנסן לצורך טהרות נשמות קדושות שהכל יהיו מושכרין וכל דרכיו רחמים ורצון ועצם גזירה שוה לצרף ביחד הנצוצין הגזורות משורש אחד כי הצדיק מברר בכחו כל השייכים לשורש נשמותו ונגזרות ממנו כידוע מחכמת מרן אלקי הבעש"ט ולזה כל אחד מברר השייך לשורש נשמתו כי משה רבינו לא היה יכול לתקן מה שיתקן הפחות שבפחותים השייך לשורש נשמתו ואין אדם לומד גזירה שוה אלא א"כ קבלה מרבו עד למשה בסני כי אי אפשר לברר שום ניצוץ וליכפות הנחש אלא על ידי כח משה רבינו ובכל דור ודור יש צדיק שהוא בחינות וניצוץ משה וצריכין לדבק לחכמי הדור ותלמידיהם ששם מאיר הארות משה ועל ידי זה יתקן חלקי נשמתו וסוד "רחום" נשא "עון ר"ת 'נ'ע'ר סוד ש"ך וס"ת אמ"ן יחוד הויה אדני שנתיידין אחר ברור מיין נוקבין ואמצעי תיבת ג"כ ש"כ בסוד תמר י"פ דין ונמתקין על ידי הויה אדני כי אחר שנתברר כל הטוב אז בא גזירה שוה סוד הנסירה על ידי משה מסיני סוד הדעת הפנימי המחלק החסדים והגבורות שאצלו בשורשו הם לאחזים והגזירה הוא שוה שוה אצלו פב"פ מבלי שתצטרך אליו משא"כ קודם הנסירה הכל כידוע וכנסת ישראל מרימת קולה הנעים במלת ושבה סודו ז"פ אדם נצוצין דאתדעכו שבח נעורים לאביה נעורים דייקא "נשא" "עון" רחום לאביה בחכמה אתברירו ואחר עבודה והשמירה והבירור השדה משבחת לכפלים בשוויה וסוד 'נשא' 'שבחה' רחום בסוד נשר שרחמיו מרובים על בניו פירות הנושרין והבן ועצם מלת שבחה מלשון אתה תשבחם ששברה כמה גלים גלי הם ההומין ומרעישין בסוד שברים ותעלה את נפשות הטבעות שם ואנו מברכין ומהללין לשמו במדה זאת ברוך הוא דסתים ונעלם וכל נאות דשא לו נכספים שיחזרו לשורשן ומחצבן ואינם משיגים אותו אלא בהסתר

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא לג

מקור מים חיים המלא והמורחב

ובסתום ברוך הוא מקור הרחמים והרצון כי כל עוד שלא נתקן בתיקוני הפרצופין משבח בסתמא ברוך הוא דסתים ונעלם רחמי דעתיק גולגלתא דאריך ורזא דהוא בסוד בינה ועבד הלוי הוא שכל עבודות הן לברר רפ"ח ניצוצין ד"פ ע"ב ונתבררו בבטן אם עליונה ברוך הוא וברוך שמו חי וקיים לעד וסוד כסף העשוי למלאכת המשכן שורשו במדה זאת שכל נאות דשא לו נכספין לארבעה מאות עלמין דכסופין עובר לסוחר סוד ונגה לו סביב והבן מאוד קצרתי שלא להלאות הקורא החביב:

והעושיין רצון בוראם לפתוח שרשי המדות מדמין צורה ליוצרה במדות נשא עון שסובל ומפרנס ומשפיע לרעים בעבור הטוב הכבוש ביניהם כן ירגיל עצמו להיטיב למי שעשה לו טובה אחת אך שהריע לו הרבה. וכן ירגיל להיטיב אף לרשעים אם יש להם איזה דבר טוב או מדה טובת ידונם לכך זכות ויטיב עמהם בכל כחו במחשבה בדיבור ובמעשה ובזה יפתח מקור הרחמים המרחם על כל מעשיו:

והמייחדין את נפשם לאל אמת יאיר להם מדה וחנן ועובר על פשע שמצירוף פשע נעשה שפע וטעם מדה וחנן תנינן שהוא האי ארחא תחות חוטמא למיתן אעברא על פומא דיימא סלחתי כי מדות וחנן רחמים שבגבורה והחסד שבה ובעת שישאל נתונין בצרה חלילה נדונין במדה וחנן שגם בגבורה והדין יש צד חסד ורחמים ונח מצא חן שהיה ראוי לאיבוד אלא שמצא חן וחן הוא בלתי טעם וזכות ועת צרה הוא ליעקב וממנה יושע ממנה דייקא מצד הרחמים והחסד שבכל צרה כי הגבורות בשורשן הכל טובה לצמצם האור שיוכלו להנות מאורו יתברך שלא יתבטלו ממציותא ושם בשורש הדין עלה ברצונו להיטיב מבלי שום זכות וטעם וכשישראל נדונין במדה וחנן אזי נהפכו כל הצרופין לטוב צרה רצה פשע שפע מת תם רעש עשור לכן כל הצדיקים מתפללין למדת וחנן שהוא תכלית הטוב שבכל הצרות והגזירות והוא עצמו סוד מבנין **אב מכתוב אחד או משני כתובים** ופירוש בנין אב ללמוד מכתוב לשאר ענינים הדומין לו ואמרין לא הרי זה כהרי זה ולא הרי זה כהרי זה הצד השוה שבהם וכו' אף אני אביא וכו' ובדרך אמיתי בחכמה יבנה בית כי הוא הנותן הצורה ויש במדות עליונות כמה שונים לחסד ולדין לא הרי זה כהרי זה אבל בצד השוה נתייחדין ביחוד אחד כולו חד ברוך הוא וברוך שמו וסוד כת"וב סודו המוחזין בסוד חכ"מה ב"נה חס"ד גבו"רה ויש בנין ממוחזין דגדלות ראשון ויש מגדלות שני ויש מוחזין דאבא ודאימא וכולם נתייחדין בצד השוה המייחדין ונעשין אחד ומצד מדה זאת אנו נדונין בעת צרה ליעקב אף שלא עשו ותיקנו לדמות צורה ליוצרו לא הרי זה כהרי זה אעפ"כ אם נמצא שום צד טוב הצד השוה שכולם

מודים ומיחלים ומאמינים באל עולם ובוה הצד יצא לאור צדקתם ומוציאם מכל צרה כיון שהוא דומה באיזה צד מהצדדים הקב"ה חנון וחונן עדתו ומעביר על פשע והמלאך המליץ אומר מצאתי כופר וזה קיצור הדברים ובספרי רקיע השמים ביארתי מתק הדברים ועל כל אלה כנסת ישראל החביבה על בעלה ומשתוקקת אליו אומרת הלל בעת שנהפוך להם מצרה ואפילה לאור גדול ביציאת מצרים וכיוצא ובספרי הנ"ל הארכתי בדברים מתוקים בסוד ארבע חיות ושלוש ובסוד ההלל הכלל העולה כי מציאות חן בעת שנידון אדם על ידי דין אז מצד החסד שבדין נידון בצד השוה באיזה צד זכות שיש לו אף שאין בו מהם כי לא תיקן אף דבר אחד בשלימות אעפ"כ מצד מדה זאת מלך עליון עובר על פשע ונעשה שפע וכל טוב ונתברר כמה נשמות מהצר הצורר הנעשה ראש להוציא בלעו מפיו וכנסת ישראל אומרת הלל ונמשכין מוחין חדשים הנקראין מתנת חנם וכשמואירין מוחין חדשים ממדת וחנון שאין הקליפה מגעת לשם אזי עובר על פשע אב המרחם. וסוד מכתוב אחד או משני כתובים מוחין הנקראין מתנת חנם וכשנתגלין המוחין כמו במצרים הנאמר מדלג על ההרים והבן מאוד, ואנו מברכין ומהללין לשמו הגדול ברוך אומר ועושה מוחא פנימאה דאריך חכמה אומר ובינה עושה ושם נצטיירו כל המציאות ברחמי המרובים תאנא כמה ערדיסקות מחכאן להווא פומא דיימא סלחתי ושורש ביטול הגזירות על ידי הצדיק שאומר חידושי התורה ועושה ובורא שמים חדשים וארץ החדשה לגולה עמוקות בדין כדי שיתבטל הדין ויתמתק כי הגה מפיו יצא הלכות חדשות של התורה ברוך אומר ועושה שמים חדשת וארץ ושם לא היה הגזירה ונתבטל ונצטרף לצירוף טוב והמיחד את מעשיו לאל עולם ידע נאמנה שהמלך בעצמו רוחץ את צואת עונותיו כי עמך הסליחה כתיב וזרקתי עליכם מים טהורים אם רחץ ד' את צואת בנות ציון אם מוצא בו איזה דבר טוב מעביר ראשון ראשון ובוה ירגיל עצמו לדון את כל הרשעים העוברים לתאבון לכף זכות כטעם מכל פשעי הצילני הרפת ככל אל תשימיני שגילה לנו מרן אלקי הבעש"ט זי"ע שבכל דבר עבירה שרואה ברשעים ידין אותם לכף זכות כי את עצמו הוא דן ובכל כחו יחזירם בתשובה וירחץ אותם מצואת עוונותם וידע נאמנה שגם אצלו נמצא שמץ דבר מעבירה זאת אלא שעל עצמו מוציא תמיד זכותים כך ימצא זכות וחסד על כל ישראל כי הצד השוה שכולם צדיקים כולם טהורים כולם ראויים לכל הברכות ובאמת במקלות רבבות עמך בית ישראל בלב אחד כאיש אחד יאיר עליהם מדת וחנון ונדונין בצד השוה לא ראי זה כראי זה שכל הנשמות מעורבין טוב ורע ויש שאינם נבראים אלא בעבור איזה דבר טוב אחד וכל אחד הצד הטוב שבו מושך לו לאיזה טוב וזה אוהו בטוב זה וזה בזה וכשנתייחדין באהבה עזה אזי כל הטוב של כל אחד נעשה אחד כי שורש הטוב מעולם

אחדות ונעשה הרבה טוב ונאחדין בעולם האחדות בצד השוה שבהם לקשרם בטוב ואחדות אמיתי והרע שבהם הוא מעולם הפירווד ולכן קמא קמא בטל ברוב טוב והבן היטב האיך לאהוב כל ישראל בצד הטוב שבכל אחד ועצם סוד ח"ן העולה נג"ה שהוא דין קדוש באצילות והשכינה הקדושה גולה שם להוציא בלעז מפיו וכשנימתק קליפות נגה נעשה חן ונתבררין כל הנצוצין וכן המשיב לרשע בתשובה שלימה כפי תהיה ברוך אומר ועושה וכל מי שהמתיק את נגה שלו עד שהחזירו לטוב כמו משה רבינו וכיוצא שזכה לכתנות אור עליו נאמר מצאתי מצא חן מתנת חנם כי אין לו על מה ליטול שכר כי כבר נתבטלה ממנו הבחירה מרוב זיכוך חומרו שהחזירו לאור צח והבן עמוק מאוד ובוה יאיר כאור סוד נחשת המובא למלאכת המשכן עיין שער קליפות נגה מסוד הרי נחשת סוד נגה החוזר לחן ותבין מתיקין מילין.

והמאמינים בני מאמינים יתקשרו נפשם באלהים חיים באמת במדת ארך ולשארית נחלתו שמאריך רוחו עד שמגביה את שלו והרע נופל לעומקא תהום רבה וזהו כל האריכות הגלות בשביל שארית נחלתו שעדיין יש כמה נשמות הצריכין בירור ותיקון וסוד שארית נחלתו עולה אלף ת"ה גבורות הידועין לצורך הברור ויאיר כנגדו מדת כלל ופרט כי כלל הוא למנדע דאית אלהא רברבא ושליטא בעלמא והוא הנקרא כלל הכולל הכל ותחלת עבודה הוא מ"ע למנדע וכו' כמבואר בזוהר ופרט הוא לידע בפרטות הנהגות הספירות והמידות הקדושות והנהגה זאת ע"י מלכות שמים והוא נקרא פרט ויש לזה כמה אלפים ורבבות פרטים כל אחד לפי שורש נשמתו עובד ועבודתו ואין בכלל אלא מה שבפרט כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל מרומם על כל ברכה לו דומיה תהלה אשר לא נירמוז בשום אות וקוץ אלא בקבלה מהר סיני שקבלנו סיבה ראשונה באימה וברתת אנכי ד' אלהיך ואין בו תפיסה אלא מה שבפרט ולפרט כל אחד יש לו דרך ישכון אור בעבודה לפי פרט נשמתו ונקשרין בהכלל כי נתיחדין באחד אמת למינדע דאית אלהא יחיד ומיוחד אף שהכלל מרבה הכל כי הוא אלהא רברבא ושליטא שליט על הכל טמאים וטהורים כי בשורש השרשים נשרשין בטהרה אעפ"כ לא נקרא אלא ד' אלהי ישראל אין בכלל אלא מה שבפרט והקב"ה מאריך רוחיה בשביל שארית נחלתו פרטי הנשמות שנפרטו וכל אחד צריך לתקן נפשו ורוחו ונשמתו ולא ידח ממנו נדח אפי' פרט אחד והנהגה אחת ואחר שיתקנו הנשמות את עצמן לא יהיה הכלל אלא מה שבפרט ד' אלהי ישראל מלך: ומלכות זדון והקליפה מהרה תעקר וכל הקליפות יתהרסו ויתבטלו וכנסת ישראל היפה כנשים מעוררת שיר ואומרת זמרה מלשון זמורת וענפים ומלשון כסוד וכריתה שנכרתו הקליפות והרשעה וכבר נתקנו כל ענפיה ענפי פרטי הנשמות הקדושות ולא נשאר פרט אחד כי כל הנשמות נתקנו. ואנו

ליה ענינו ומברכין ברוך גוזר ומקיים כי בקדושה היה הנסירה גזירות המלכות ומקיים שחוזרין ונתייחדין באחד אמת על ידי צדיק קיומא דעלמא פב"פ להוציא נשמות בפרטיהן משא"כ אל אחר נשאר בפרודא ואל אחר אסתרס ולא עביד פירין ואבא דאצילות חכמה כורת ומשבית הקליפות והאורות חוזרין פב"פ להזדווג ונגד זה בא למשכן תפלת לכל תכלית הוא חוקר וכל הרשעה כעשן תכלה כשיתבררו הפרטים יבא כליה לרעים ופושעים וזה שמאריך הוא בעצמו הכליה שלהם משלם לשונאיו כלה ונחרצה רפיון דעכו"ם כמה בישין גרם להון עיין זוהר בלק קצ"ט, והמדמין ליוצרם שחשוב בעיניו שום הנהגה ודבר טוב מפרטי פרטים של ישראל והקב"ה מאריך רוחיה בשביל לזכות כל ענפי ישראל לחיי עולם הבא כי כל הפרטים הם באחדות בתוך הכלל ובוה ידבק לשתוקק לראות במעלות חבירו וירחיק את גנותו ואת צערו וירע לו ממנו כאלו הוא שרוי בצער כי הכל אחדות ולא יבזה בלבו שום נמצא כי ידע באמת כי הוא הפחות בכל הנמצאים וכל המשים עצמו כשיריים הקב"ה שומע תפלתו ויזכה לעלמא אריכא אמון:

והעומדין באימה וביראת לפני קוניהם ישמחו בכל טוב במדות אפים הכולל את הרשעים ג"כ בריבוי אפים שכן תפלת ציבור נכלול בצדיקים בינונים רשעים באות וא"ו עלמא אריכא כי סוף כל סוף כולם יעמדו לברכה לא החזיק לעד אפו כי אף הרשעים יהיה להם תיקון גדול במדה זאת באיזה דבר שנמצא אתם הנותן בים בריבוי אפים ארך אף לצדיקים ים לרשעים והרשעים כים נגרש ושם יש דרך להשיב בתשובה שלימה לפניך ובספרי הנ"ל הארכתני וזהו ומפרט וכלל כי בעת התגלות מדת זאת אפים דיקדוק הדין. יום הדין הגדול לבער קוצים מן הכרם והרע גמור כמוץ תדפנו והטוב והראש דקליפה יחזור לקדושה כידוע מסוד ראש פתנים בכור בהמה טמאה שלש ערי מקלט העתידין לחזור לקדושה והוא טעם כל המיצר לישראל נעשה ראש דקליפה כדי להחזירו לטוב ולהוציא בלעו מפיו ועתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים בגיהנום עם הגן עדן שיתפשט עד שם והבן ואז יהיה הנהגה במדות אף גבורות קדושות כמו שעלה ברצונו הנהגה זאת אף אני בכור אתנהו ויהיה עבודה בבכורות וזה מדת פרט וכלל ואתרבי הכל לקדושה כי כל הפרטים הוחזרו לשורשן ואז יתקיים וגר זאב עם כבש והיה ד' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ד' אחד ושמו אחד ושכינת עוזו בשמים ממעל מתפארת עז שטעם ומעוז יוצא מתוק מיתוק הקליפות על ידי התורה הקדושה כי הכל נכנעים להנהגות התורה ודיניה עז פנים לגיהנום להחזירו לגן עדן וכל הנהגה זאת זכינן מעוז מז"ל עליון שמשם ישראל עזין והתורה ניתנה להם ואנו מכניעין את כולם להנהגות התורה ה' ע"ז לעמו יתן והוא הנהגה העתידה בגבורות עזות: ואנו מהללין לשמו הגדול ברוך עושה בראשית

בתחלה עלה במחשבה ליברוא עולם במדת הדין בראשית ברא אלהים וכשיבא עלמא די ברא כרעותיה יהיה הנהגה כמו שעלה במחשבה בגבורות קדושות המשפיעין כל טוב אלא שניגנוז הנהגת זאת מפני הרשעים הכל כידוע, ומוזה בא למושכן ארגמן סוד המרכבה הקדושה יסודית הקדושות אשר הנהגה העתידה יהיה על ידם והמרכבה הטמאה ארבע יסודות השפילין יתבטל ויתהרס הכל כידוע: והמדמין ומקדשין ליוצרם יראה שישכח מלבו הרעות שעשה לו חבירו ולא יהיה לו כמו עשו נוטר שנאה ואיבה בלבו אף שהוא רשע גמור רע לו ורע לשמים ואם אומר חטאתי יאהב אותו כבבת עין אף שחוזר מתוך דוחק ועוני והכרח ואין תשובתו שלימה והחטא עדיין קיים אם אומר שלא יעשה עוד זאת תקרבהו באהבה וכן בא המצוה בתורה כי תראה חמור שנאך שראהו עובר עבירה בודאי מצוה לומר לו אחי קבל עליך שלא תעשה זאת לעולם אם קיבל עליו עזב תעזב עמו ואף שלא קיבל אלא מתוך דוחק ועוני והכרח אבל אם עומד במרדו מין הוא אפיקורס הוא ומורידין ולא מעלין דוק אחי בזה כי אמת הוא:

ואוהבי השם המתחסדין עם קונם יגילו במדת רוב חסד כי חפץ חסד הוא שמספרן שזה חוץ ממלת הוא אם הבנים הניתוסף ברחמי דעתיקא המטה כלפי חסד לבינונים ולצדיקים ובהכרח מיעוט גבורה להמשיך על הרעים גבורת קשות כטעם פרשת גדולת מרדכי שפירשו ממנו מקצת סנהדרין המחייבין ופירשו מגדולת מרדכי הלא הם כתובים למלכי מדי ופרס להמשיך עליהם גבורות קשות להכניע אותם ורצוי לרב אחיו המזכין ובוזה דור"ש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו זרעו בית ישראל ולהיפך כל מעשה תקפו וגבורתו למלכי מדי ופרס ובשבחא דעתיקא נתוסף מלת הוא כטעם עמך הסליחה מלפניך משפטי יצא ומדה זאת מאיר בעת שנידונין את האדם ביום ראש השנה או ביום מיתתו אם לכנוס ולכתוב לחיי העוה"ב ברוב זכיות ורב חסד מטהו כלפי חסד וזה מדת כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט: וזהו טעם כלל כללא עלאה אלהא רברבא אשר ממנו יצאו הפרטים לעבוד עבודתו ורוצין לחזור לכללא עלאה לשורשן ונידונין ברוב חסד כי חפץ חסד הוא אז לא בלבד שהם עצמן חוזרין אלא מרבינן להו כעין הפרט שמעלין הרבה נשמות שיש בהם איזה צד טוב ששייך כעין מעשה הצדיק כל דמנו לו אפילו בחד צד חסד במעשה המצות או צד גבורה בשמירות הלאוין והמדות הרעות הכל מעלין לירושלים בית קדשנו צרור החיים ולפעמים גם בחיים חיותו יש כעין זה בעליות הנשמות והבן. ועל כל אלה פיה פתחה בחכמה וממשלה כטעם צדיק מושל וממשלתך בכל דור ודור מעלינא לך לעלמא דאתי בתקופה חילי דאית לי תמן יהי רצון דאזכה אנא ודרא לעלמא דאתי ודי בזה, ואנו מברכין לשמו הגדול ברוך מרחם על הארץ על ידי התקשרות הצדיקים נתעלה גם בחינות הארץ נשמות התחתונים וסוד

מקור מים חיים המלא והמורחב

מרח"ם בסוד חס"ד גבור"ה משקל הלשון בסוד הדעת הכולל הכפות להטות לכף זכות כף חסד ומדה זאת אינה נוהגת אלא בארץ משא"כ ביום הדין דיני דשמים הן גבורות קדושות דין פשוט וזעירין אינון הזוכין בדין חוץ מפנחס שקינא לשם האל ותנינן עליו בדין הוא שיטול את שכרו וכיוצא ולכן הנהגות דין הנשמות על הארץ הוא בבחינות מרחם הכולל חסד וגבורה אגל דין שמים הוא דין קשה,ר"ל: ובא למשכן תול"עת שג"י שכחו בפה כטעם המליך אות פ"ה בממשלה שכח הצדיקים על הארץ בפה להמשיך רחמים על כל וטעם תולעת שני בנקל לידע היאך מושרש בשורש רב חסד ידוע למעיינים בדברי מרן אלקי יסוד מייכאל שרכם ואין להאריך: והחפצים לזכות ירגילו עצמן במדת רוב חסד להטות כל האדם לכף זכות אף אם ראוהו שאינו נוהג כשורה יאמר עבות חומרו הגס גורם לו ומה בידו לעשות הרי יש בו כמה טובות וכמה חסדים כדרך מדת יוצרינו כי הוא ידע יצרינו ברוך מרחם על הארץ הנהוג חסדו עם כל דור וירגיל לומר די לו בטובה זאת שיש בו וירגיל פיו בדברי זכות הוה בהויה קבועה ובטבע דן את כל האדם לכף זכות ולא יאמין תיכף על שום מוצאי דיבה רעה עד שיחקור היטב ואעפ"כ ידונו במחשבתו לזכות:

והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע במדת ואמת בעתיקא תליא אמת מ'א'לה ר'חמה צ"ר תצמח כי מסוד מדת ואמת פנים נהורין דהאורות החשמל ש"ע נהורין הכל כידוע נמשכין הבלים לצורך הזיוג תורת אמת היתה בפיהו ומי שיזכה להיות לו חלק בזיווגא עלאה הזה יהיה נידון בדיקדוק הדין עד כשערה וסוף כל סוף יהיה לכל אחד קירון עור אור צח מחשמל עליון ויש בזה דרושים נוראים אכ"מ: ואף שבזמן הגלות כתיב ותהי האמת נעדרת ותשלך אמת ארצה שנעדר הזיוג בעונותינו בא רחמי דעתיקא והבטיח לנו ישוב ירחמנו שיבא עוד זמן שיאיר לנו מלכנו בהארות פנים ויחזרו כל הזיוגין הן הגדפין והן דאט"מא זיוג הגדפין זיוג השלם בסוד שער הנון ט"פ מ"א כידוע ממרן אלקי בעץ חיים שער אריך וזהו ישוב ירחמנו, ויאיר לנו דיני התורה מכלל שהוא צריך לפרט ומפרט שהוא צריך לכלל כי כל הזיוגים נעשין על ידי מ"נ ומ"ד בהתעוררות התחתונים תנו עז לאלהים וכללא עלאה כביכול צריך לפרט שיעלו למ"נ לצורך הזיוג ופרט בודאי צריך לכלל להמשיך לו מיין דבורין שפע וחיים וברכה וטובה ואז נתייחדין כל המאורות ביחוד אחד על ידי אמת בעתיקא תליא ובהתעוררות הצדיקים כשהם ראויים אבל כשאין ראוין נאמר ואתם תחרישון ואחר כל זה היפה בנשים אומרת נצח שכל שבחה שזוכין בניה לזה הוא מחמת שמנצחין הרע וביזה יזכו לחזות בנועם ד' ומי שיזכה לזה יתקיים לנצח נצחים מה קדוש לעולם קיים וכו' ואנו מהללין לשמו הגדול ברוך מרחם על הבריות נוקבא דאצילות כי הנוקבא אין לה זקן אלא הארות פניה אמת מארץ ואדם לא יכול להסתכל

מקור מים חיים המלא והמורחב

בפני חוה מרוב אור הבהיק ואנו מצפין ליהנות מאור הזה זיו השכינה וידוע מסוד וראייתה לזכור ברית שכל הבריות נרשמיין בנוקבא דאצילות ומשם מסתכל עליהם והביאו למושכן שש סוד אתון דקשוט אמת יסוד דנוקבא הוא שין ויסוד דכורא גווי קשת עוד ש' ונתייחדין בסוד שש שני המאורות **מצפץ מצפץ** שאנו מקוים שיהיה אור הלבנה כאור החמה ולקבל זיוה והדרה וגם ידוע סוד פשתן למיין נוקבין ואין להאריך, ולמשכילים יונעם כדבש להנהיג עצמן במדת ואמת בפה ולב אחד אף שאין לו במה להטיב יחזקהו בדברי אמת ובדברי נחומים כושל יקימון מליך כד"א ישוב ירחמנו ויהיה לבו צופה ומביט לגאולה ולישועה ישועת ישראל שעוד יבוא ימים שירחם עלינו אף שכעת אנו בהסתר פנים ובוהיה לאכול מקוים אנו שישוב ירחמנו:

ובהאיר עינים ימצא סגולה במדת נצר חסר מזל עליון דמזלי מניה עילאי ותתאי צדיק עליון המשיפע בני חיי מזוני אשר לאו בזכותא תליא אלא **יבבוש** עונותינו ומשיפע בני חיי מזוני ואין המקטרג יכול לעכב כלל ואור התורה מאירה לנו במדת כל דבר שהי"ה בכל"ל ויצ"א מ"ן הכל"ל ללמ"ד וכו' שהיה בכלל בעצם אלהות ויצא מן הכלל ונתלבש בלבוש גשמי כדי ללמוד לעמך תורה ומצות לא ללמד על עצמו יצא להורות זה המעשה הגשמי כגון פרעה לבן אלופי עשו מלכי אדום אלא ללמד על הכלל כולו יצא כי שם נרשמיין ונגנזין כל ריזן סתימין מעשה בראשית ומרכבה במעשיות האלו וידוע שהתורה במזל עליון תלוי ומזלי מניה עלאין ותתאין:

וחמדת נשים [היינו השכינה הק'] אומרת גדולה אין מזל לישראל כל גדולת ישראל במזל עליון תלוי וגזירת התורה התלוי במזל עליון מבטל גזירות המזל התחתון בין לטוב ובין למוטב וכל גדולת ישראל במזל עליון תלוי ואנו משבחין לשמו הגדול ברוך משלם שפר טוב יראיו כי ממזל זה שם השכר של יראיו יראיו דייקא בסוד יראת שמים העולה י"ג פעם מז"ל בסוד מזל נצר חסד הכולל כל המזלות י"ב מזלות ומכניעין לגזירות התורה וזהו חוץ מיראת שמים וכבר דברנו בזה בסוד י"ג מחייבין ובמשכן הביאו עינים בסוד ויתן ע"ז למלכו סוד מז"ל עליון שיש לו עזות ותקיפות ליכבוש עון ולהמשיך כל טוב על יראיו והירא השם ירגיל נפשו לכבוש כל המונעין אותו מלהטיב ויכבוש וישכח רעות חבירו ויזכור תמיד טובת חבירו ויעשו הטובות אצלו פירות ליתן ולחזור וליתן ודי בזה עיין היטב בדברי להבות אש בספר הנורא תומר דבורה:

ושומר נפשו יאמר נא מרחוק ד' נראה לי ואהבת עולם אהבתיך במדות **לאלפים** הידוע ששם נאחו מצלות ים ס"מ ונוקבא עיין כוונת תשליך ושם אחיות קליפות נגה לפתות לרדוף אחר תאוות עוה"ז וזה מדת כל דבר שהיה בכלל

מקור מים חיים המלא והמורחב

ויצא לטעון טען אחד וכו' שיצאו מן הכלל ויצא לטעון טען אחד שהוא כענינו מותר טהור כשר כענינו של התורה כי המשכיל ימצא גם שם אותיות התורה והפתי יורד לשאול על ידי זה אף שיצאו להקל מותר טהור כשר אעפ"כ תזהיר מאוד באזהרה יתירה ועל זה משבחת צור איום מלכנו גבורה שצריך גבורה גדולה לכבוש שפחה תחת גבירתה ולכבוש מצולת ים ס"מ ונוקבא דגה עורות אלים מאדמים עור החשמל סוד נגה הכל ידוע ואנו מודין ומברכין ברוך חי לעד וקיים לנצח ואנו דבוקין בסוד החיים הנצחיים בתענוגי התורה והמצות ולא בנגעי עץ הדעת סיטרא דמותא מצולת ים וירגיל עצמו לקדש עצמו במותר לו בפרישות וקדושה ובזה יכניע כח הס"מ ויתכפרו לו עוונותיו:

והשבין בכל לב אל מלך עליון ישישו כמוצא שלל רב במדות נשא עון סוד הנצוצין הנידחין בקליפות על ידי עונות וחטאים ומלך עליון סובל ונעלב ואינו עולב ויש שני מיני נצוצין אחד משבירות הכלים וזהו רחום: נשא עון ואחד על ידי חטאים וזהו נשא עון תתן אמת ליעקב סוד אהיה תשובה תשובת אמי"ת אהיה פעם אהיה הארות פני הבינה לעושיין תשובה שלימה מהחטאים שעברו וזה מדת כל דבר שהיה בכלל ויצא לטעון טען אחד וכו' היינו שגם הם היו בכלל בשורש השרשים ויצאו מן הכלל לטעון טען אחר שלא כענינו אסור פסול טמא להקל ולהחמיר ותשובת אמת מתקן הכל וכנסת ישראל מזמרת תהלה תהל אור העם ההולכים בחשך ראו אור גדול אור התשובה דוחה חשכות עוונות כמעשה דנתן דציצותא שהאיר עליו אור גדול מתשובתו, ואנו מברכין שמו ברוך פודה ומציל והוא יפדה את ישראל מכל עוונותיו ובמשכן היה נגדו עורות תחשים תחש אימא דישמעאל ידוע סוד קליפות נגה ועור שלו מרומז על עורות הגסין קליפות עיין שער הקליפות והם המביאין לידי חטא ואז נגה נכלול בשלש קליפות ר"ל והמתנהגין כשורה ינהיגו עצמן בחבריהם אם מתחרט על כל מה שהריע לו בצער וביסורים יוסיף לו אהבה כמדת מלך עליון:

והשמחין ביסורין ומקבלין באהבה יאמר נא במדת ופשע: חסד לאברהם בפשעכם שלחה אמכם ואברהם הוה בזבינו דילהון וכנסת ישראל אילה שרחמה צר משבחת תפארת תפארתו עבור על פשע וזה מדת כל דבר שהיה בכלל יצא ליוון. בדבר החדש וכו' ויצא מן הכלל להיות ראש לשועלים ולשתף בגלות עם בניה בדבר החדש מטטרון הנתחדש בכל יום עיין דברי מרן אלקי אי אפשר להחזירו לכללו עד שיחזירו משפט כתוב לכללו בפירוש לעיני כל חי, ואנו מברכין לשמו ברוך שמו מלכות שמים שמו אחד המשותף בשמנו ואי אפשר לעזוב אותנו בגלות ונבנה המשכן בעצי שטים כד"א שרפים עומדים ממעל לו ממעל להאי קליפה לאכפייא להון והבן, ועיין בזהר עלה קמ"ז וק"ע ובזה ידמה ליוצרו

תשא כא. אמר האלהי רבש"ן רחום הוא גזרה שנה, פי מי שפירחם משתלשל מחשבתו בתוך המרחם יג] ואז הוא בשנה עם המרחם בצערו וחסרונו: (כתבי קדש דט"ז ע"ד כתבי קדש די"ז ע"ב).

מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאו זצ"ל

תשא יג] וכתב עוד שם וז"ל, חומרני וגם לבקש זאת מאתו, היכולת שאנו יכולים לשלשל כי הלא כל התפלות הוא מחשבתו יתברך שמו בתוך שישלשל במחשבתנו, והיכן

מקור מים חיים המלא והמורחב

להשתתף עם צער חבירו ולא יזכור לו שום דבר אלא לכו יהיה מלא רחמים:

והמקדישין שמו הגדול ירונו וישמחו במדת חטאה פומא קדישא דביה ארחיצו אבהתנא למלבש בהבל הקדוש וזה אשר נשבעת לאבותינו ומשם מושכין הנביאים כח נביאתן מה רב טובך עולה הבל שממנו נעשה מקיף לזעיר ולבוש לצדיקים ונפרדין הקליפות. ומקדש ד' מרוממות שמו הגדול קדושה מחמשה מוצאת הפה קו"ף מגינ"ק דל"ת מדטל"נת וא"ו מבומ"ף שי"ן מזסרס"ן ה"א מאחה"ע ישראל קדושים פה קדוש נטיר מכל דבר רע ומשם מושכין הנביאים נביאתן הסתומה וזה מדת דב"ר הלמ"ד מעני"נו כי לפעמים נלמוד מענינו ולפעמים מסופו כי סוף כל סוף הכל יהיה לטוב ואין להאריך, ידוע למושכילים סוד הנבואה ורוח הקודש כי כל זמן שלא יצא לפועל דמיוני יכול להתהפך כחומר חותם ואנו מברכין שמו ברוך ומהולל בפה עמו ובמשכן נאמר שמן למאור דיבור: שמן המאור קול שמן משח' הבל קדושה ואין להאריך, והמקדישין עצמן ישמרו דיבור קול הבל שלהם כי הבל קטן לא נאבד אלא סליק לעילא:

ונקיי הדעת החפצים בעבודתך ובתורתך וקרבתך יקרבו לבכם כך במדת ונקה מימי קדם צינורת הקדשות שיריקו שפע והעוונות יתהפכו לזכות כימי קדם ולא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם סוד וכאן שני כתובים נוצר ונקה והכתוב השלישי הדעת עליון מכריע בין תרין מזלין קדישין להשפיע כל טוב על בית ישראל בדעת מכרעת ונקיון הצינורת נימשוך מימי קדם אל הים האחרון מלכות אם המנקה לשבים מקבלת שפע טהרה נקיה ואנו מברכין ברוך מלך מהולל בתשבחות. מלך דייקא וכ"י אומרם ומלכות ובשמים לקטורת נימשוך משם ועל הכל יש דרושים ארוכים אכ"מ: והכושין רוחן ויצרם וממשיכין שפע טהרה נקיות מביא לידי זריזות עד תחיית המתים ויזהר שיהיה נקי מד' ומישראל ומי שמדמה צורה ליוצרו כאלו נבנה המקדש בימיו ...

תשא נב. ורב חסד. סוד פי חפץ חסד הוא (מ"ה ז"י"ן י"ח) האמור במדות דא"א, ובזעיר אנפין נאמר ורב חסד, ובמקום אחר נקרא זעיר אנפין חסד סתם כמו שנאמר (מ"ה ז"י"ן כ) חסד לאברהם, מושל על זה, אדם שהוא מכניס אורח, והוא הנקרא בעל חסד, דהיינו כשואה [את] האורח מכניסו לתוך ביתו ועושה עמו חסד, אבל אין לו התלהבות וחשקות תמיד להכניס אורחים ולעשות עמם חסד, ולחזר אחר זה, אלא אם נודמן לו אורח עושה עמו חסד, ויש שאינו נפסק מרצונו הזה, שהוא חושק תמיד לעשות חסד עם בני אדם, ומחזיר תמיד אחריהם כמו אברהם אבינו עליו השלום שהיה מצטער מאד [שיחי] לו אורחים לעשות עמם חסד, המדה הזו בארץ שנקרא רצון, שרצונו תמיד לעשות עמם חסד, לכך כתיב במדותיו כי חפץ חסד הוא, ורצונו תמיד לעשות חסד, ובזעיר אנפין הוא מדה סתם שאין לו רצון זה כמו בארץ אנפין, אך בשעה שארץ אנפין מאיר בזעיר אנפין, נקרא אז זעיר אנפין ורב חסד, שאז קבל מארץ אנפין חסדים הרבה:

ע מקור מים חיים ממוה"ר ש"מ"מ מגאווארמשאוו וצ"ל

האב להתינוק מוחל לו ואינו מקפיד על זה, כן כשאנו מתפללים ממנו יתברך שמו שירחם עלינו, וצריך שישלשל עצמו יתברך שמו כביכול למדרגתינו ולהתלבש ממדרגה למדרגה, עכ"ל:

ושם ד"ו ע"ד וז"ל, הכלל האין יש לנו העזה לבקש מהבורא ברוך הוא שירחם עלינו, אלא מחמת [אהבת] אב לבן אפילו כשהבן לוקח לאב בזקן יש לו שעשועים מזה עכ"ל:

היראה, רק באהבה בוז יבוזו לו יתברך שמו כביכול כמו שאמר הרב [בעל שם טוב זי"ע] הנ"ל כי כשהבן אוהז בזקן האב, מחמת אהבת האב לבן לא די שאין לו בזיון בזה, אלא יש לו תענוג ושעשועים במה שהבן מושך בהזקן שלו, והאהבה עושה זאת שהש"י משתלשל במחשבתנו וירחם עלינו, עכ"ל:

ושם די"ז ע"ב וזה לשונו, האלהי רב"ש נ"ע אמר כשהתינוק אוהז בזקן האב, אז מחמת האהבה של

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא מג

תשא כג. נשוא עון. שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי פְרוּשׁ הַש"ס בר"ה (ד"י ע"א) נשוא
עון חד אמר נשוא וחד אמר פובש וְכָד הוּא הַמִּפְדָּה וְכוּ' וְעוֹן
עֲצָמוֹ אֵינוֹ נִמְחָק, וּבְאֵר פִּי אֱלוֹ ג' קוּיִן חֲגִ"ת [חֲסֵד גְּבוּרָה תְּפָאֶרֶת]
מִתְּפַשְׁטִין מִן רוּם הַמַּעֲלוֹת עַד הַתְּהוֹם מְקוֹם הַקְּלִפָּה, וְחֲסֵד בְּמִקּוֹם
הַקְּדוּשָׁה לְמַעֲלָה הוּא עֲנָג, וּכְשֶׁנִּתְּפַשֵּׁט לְמַטָּה בְּקְלִפָּה הוּא זְנוּת, וְזֶהוּ
שְׂאֵמְרוֹ (בְּסֵפֶר יְצִירָה פָּרָק ב') אֵין לְמַעֲלָה מַעֲנָג וְאֵין לְמַטָּה מַנְגָּע, וְקוּ
הַתְּפָאֶרֶת בְּהַתְּפַשְׁטוֹ לְמַטָּה בְּמִקּוֹם הַקְּלִפָּה הוּא הַגְּאֻוָּה, וְקוּ הַגְּבוּרָה
לְמַטָּה הוּא פֶּעַם וְע"ז, וְהוּא פְּשִׁלְהַבּוֹת קְשׁוּרָה גְּגֻחֶלֶת זֶה בְּזֶה עַד
לְמַעֲלָה, רַק לְמַטָּה הוּא בְּלִי דַעַת י"ד [בְּסוּד מֵאֵמֶר חֲכָמֵינוּ ז"ל (שְׁבַת
דל"ג ע"ב) נְשִׁים דַּעְתָּן קְלָה, שְׁהִרְשָׁעִים הֵם בְּחִינַת נִקְבָּא דַּעְתָּן קְלָה

מקור מים חיים ממוח"ר שמ"מ מגאווארמשאווי זצ"ל

תשא יד] עיין לעיל פ' חיי בהגה א' ב' באורך ענין נשיו
אות ב' כה) ואות ג' ב' ושם הטו את לבבו:

מקור מים חיים המלא והמורחב

כה) חיי ב. שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי נְשִׁיו הֵטוֹ לְבָבוֹ, שְׂאֵין לָךְ שׁוּם תְּבָה בַּתּוֹרָה שְׂאֵינוֹ
סוּבַל שְׁנֵי מִשְׁמַעוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּכַר וְנִקְבָּא וְכוּ' יעו"ש, אִם כֵּן אֵין
לָךְ שׁוּם דְּכַר נִבְרָא בַּעֲלוֹם שְׁלֵא יִהְיֶה כְּלוּל מֵהַפֵּל, וְהַבְּחִירָה נִתּוּנָה לוֹ לְהַטּוֹת
לְאַיִזָּה בְּחִינָה שְׂרִיזָּה, לְכַד נְשִׁיו הֵטוֹ לְבָבוֹ: (בְּן פּוֹרֵת יוֹסֵף ד"ד ע"ג).

כו) חיי ג. פְּתַבְתִּי בְּמִקּוֹם אַחַר בְּשֵׁם מוֹרֵי זֶה"ה בְּאוּר פְּסוּק לַעַת זְקַנְתּוֹ שֶׁל
שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עֲלָיו הַשְּׁלוֹם נְשִׁיו הֵטוֹ אֶת לְבָבוֹ, כִּי בְּכָל תְּבָה יֵשׁ שְׁנֵי
פְּרוּשִׁים, א' רַחֲמִים בְּחִינַת זְכָר, ב' בְּחִינַת דִּין, הַנִּקְרָא נִקְבָּה, וְזֶהוּ שְׂאֵמֶר נְשִׁיו
הֵטוֹ אֶת לְבָבוֹ וְכוּ' וּדְפַח"ח: (בְּן פּוֹרֵת יוֹסֵף דכ"ג ע"ד).

כז) חיי הגה א. ענין נשיו הטו את לבבו מבואר בסמוך באות ב' ואות ג' ע"ש,
ועיין עוד בס' דגל מחנה אפרים פ' חקת סוף פסוק עשה לך שרף
שכתב וז"ל, על דרך שאמר אא"ז זללה"ה נשיו הטו את לבבו ועל דרך שאמרתי
ואברהם זקן בא בימים וכו' וצריך התבוננות בדברים אלו כי המתב אי אפשר
לפרש היטב מחמת עומק המושג ויש בזה ח"ו לטעות והמשכיל יבין דברים
טובים וניחומים ועמוקים, עכ"ל:

ובהיכל הברכה ריש פ' שופטים הביא דברי דמ"א הללו וכתב וז"ל, ודבר זה
צריך ביאור רחב להבין אמרי קודש העומדים ברום חביון עוזו, ואקדים
לך הקדמות וממילא תבין, מבואר בס' ברית מנוחה [עיין לקמן פ' מסעי אות

מקור מים חיים המלא והמורחב

ד' כל תלמיד חכם שפירש מן התורה ומעורר מדות רעות וקטרוגים על הצדיקים ואין בו לא אהבה ולא יראה ולא דבקות השם יתברך, ומלא מדות לא טובות, מסתמא טעם מן המים המררים המאררים שבתורה, והוא שאמרו (יומא דע"ב ע"ב) לא זכה נעשה לו סם המות זכה נעשה לו סם חיים, בסוד עץ הדעת ועץ החיים שיש בכל אות שבתורה, בחינות נוקבא ובהינת דכורא, יראה אהבה, והענין כי מציין תצא תורה ודבר ה' מירושלים (ישעיה ב) עיין בעץ חיים שער הירח, כבר ידעת שיש בתורה כ"ז אותיות, אמנם כשנצטיירה המלכות תורה שבעל פה ונתן בה הכ"ב אתוון, הנה האירו ונחתמו בה הכ"ב אתוון ביסוד שלה, ושם נשאר רושם שלהם, ועל דרך זה כ"ב אתוון דדכורא תורה שבכתב נחתמו באות ברית קודש יסוד שלו, והוא סוד וישכב (כפ' ויצא) ויש כ"ב, ומשם האור יוצא כברק בגודל חימום אש להבת שלהבת התורה המאיר ללב לומדי תורה לשמה:

ואמנם מן הכ"ב אתוון נעשין דלתות, והוא כי צורת ד צורת שני ווי"ן ויו"ד [עולה בגמטריא] כ"ב וזה היו"ד עוקץ שאחורי דל"ת הנוסף, ווי של ד נעשה ציר הדלת שכל הדלת סובבת עליו, כי אין קיום לווי הדל"ת אלא בציר הדלת וציר הוא ש רושם נקודת אבות שיש ביסודה, באר חפרוה שרים, וכל נפש לוקח מרושם זה איזה חלק [וזהו סוד הכתוב איוב כ"ב] והיה שדי בצריך בצריך, ויש שתי צירים ושני דלתות, בסוד ציון וירושלים, ועיין שער התיקון פ"ב אות י"ז צירים ודלתות ביסודה הם מבחוץ, ועד שם יכול לשלוט בחינות נחש שקר יצר הרע, שכל זה בבחינות גוף דלתות וצירים יצרים בחינות צלם, וכל זה עדיין מעורב, טוב, חשמל גוף קדוש, רע, משכא החווא, טוב צלם אלהים קדוש יצר הטוב, רע צלם דנגה דיצר הרע, ועד שם יכול לאחוז השקר והמים המררים המאררים שמהפכין דברי תורה ללמוד שלא לשמה, אבל בפנימיות אור התורה הזוכה אליו בזיכוך מדות טובות לא יאונה אליו שום רע, וזוכה לחכמת האמת אור החיים כולו טוב:

ועיין בלקוטי תורה שמואל בסוד נהפכו עליה ציריה (שמואל א' ד' פ"ט) והענין כי ציר הוא ש ושני צירים הן ש ש, וכאשר החיצונים והיצר מתגבר בתאוות רעות ומדות רעות ובתורה שלא לשמה להתגאות ולהשתרר נעשה אותיות שקר וזהו תפלת הנביא (ישעיה כ"ז) יצר סמוך תצור שלום, כי זה הציר שהוא היצר והחמימות אש גבוה, צריך אתה לנוצרו מן התלהטות יצר הרע ומן אהבות רעות וגאווה וכעס שלא יעשהו שקר רק שיהיה שלום שלום בסוד החשמל הטוב באור ש"ע נהורין עילאין של התורה:

ועיין שער מ"ג ומ"ד, ובפרי עץ חיים שער ערב יוה"כ שסוד שם ב"ן הוא מים מרים, ושם אם הוא זכה, מהפך כל תאוות רעות ומדות רעות שהם שם

מקור מים חיים המלא והמורחב

מבחינות זי"ן מלכים דמיתו, הוא מהפך אותם ונעשין לו סם חיים, זכאה מאן דמהפך טעמא מרירו למתיקו, וכל המחשבות רעות ומרירות כשעומד בנסיון והיא לא נטמאת אזי ונקתה מכל רע ונורעה זרע, אור זרוע, עושה המצוות ולומד תורה במוחין וחיות גדול מעין עולם הבא ממש, ובזה תבין דרוש מ"ג, אור ע"ב, מים ס"ג, רקיע מ"ה, ב"ן מאה ברכות שמברכין לכל ולד, והוא אור מוח מים דם רקיע בשר ועצם מאה ברכות עור הוולד, וקשה האיך יהיה עור דרגא תחתונה גדול מכולם בסוד מאה ברכות, אלא שבחינת עור [שעולה גימטריא] עבד כנעני צריך לצאת מארור לברוך מנגה לחשמל, ונגה ועור של עולם שלמעלה נעשה בתחתון זיו השכינה וחשמל ומאה ברכות, כי בחינת נגה מתברר מטוב לטוב עד בחינת עתיק שכולו טוב לגמרי, וכן יש לכל נשמה שמברכין אותו במאה ברכות, ומוסרין לו נקודה שכולו טוב מבחינת חשמל וכתנות אור שעל ידו יהיה בכחו לברר הנגה וכתנות עור שלו לתכלית הטוב מארור לברוך, מטעמא מרירא למתיקה:

ובזה כל התורה והמצוות קוטבם סובב הולך על ברירו זי"ן מלכים דמיתו של שם ב"ן, ויש שעדיין לא נתברר לגמרי והוא בחינת נוקבא, ויש שנתברר לתכלית הטוב לגמרי ונעשה ב"ן זכר משפיע כל טוב, על כן יש בתורה סם חיים וסם המות, זכה מהפך ומברר גם את הנגה והרע לחשמל וטוב, סם חיים, כמו שעשה משה רבינו, לא זכה נשאר בסם המות:

וכל אחד צריך לירד בבחינות נוקבא ומרירות כדי לברר חלקי נפשו ממות לחיים להעלות הכל לטוב, ושלמה המלך רצה לכלות הרע לגמרי ולהעלות כל הטוב עד שיתקיים (ישעיה כ"ה) בלע המות כמו שיהיה לעתיד, והיה שלא בזמנו, ונשא אלף נשים, להמתיק רע של אלף יומין וְנוביאר ענין זה של אלף יומין דחול דגלותא שם בס' היכל הברכה פ' שופטים דק"א ע"א ד"ה הרבות ע"ש אריכות גדול בדברים עמוקים ונפלאים ולפי שאינו נוגע כל כך לדברי הבעש"ט ז"ל לא העתקתי זה והרואה ימצא שם במקומו. { דחול דגלותא, ולא היה הזמן לברר כל חלקי התורה לגמרי וכל אותיות התורה שמעורב עדיין בחלקי דצה"ם [דומם צומח חי ומדבר] בחינות נוקבא, מים המרים להפוך הכל לטוב, כי מעט מעט כתיב (בפ' משפטים) על כן כתיב נשיו הטו את לבבו צד הנוקבא שיש בתורה שלא נתברר עדיין:

וכל אחד צריך לירד שם להעלות השייך לשורש נשמתו להפוך מרור למתוק עץ הדעת לעץ החיים, לחזור שם ב"ן דכל"ב דעבד אליעזר מארור לברוך, כמבואר בלקוטי תורה פ' שלח באריכות, כי אליעזר עבד אברהם הוא עצמו כל"ב שם ב"ן שצריכין להפכו למתיקות, מדרגות זכר בסוד מאה ברכות, ולזה

עליהם, ולמעלה הוא עם הדעת שנותן דעתו שיתענג יותר מן בעבודת השם יתברך ולא במקום הטנפת, ובחינת התשובה הוא הדעת וכו',

✧ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאווי צ"ל ✧

תשא מן עיני לעיל פרשת בראשית אות ל"ו כח) ושם בהגה

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

משתבח קרא באברהם ואברהם זקן, בסוד התגלות דעת דדיקא שמשם נמשך הארה וכח להאי רוחא שם ב"ן, ועל ידי כח זה, וה' ברך את אברהם בכל, שהיפך בחינת ב"ן ששם עדיין מים מרים וכתנות עור עב"ד כנעני במספר עו"ר אליעזר, נתהפך ונכנס חי לגן עדן בסוד חשמל הטוב גוף טוב, ויצא מארור לברוך, מכתנות עו"ר לכתנות או"ר, כי על ידי אברהם נעשה שם ב"ן בכל כולו מאה ברכות סם חיים, ובכל זה תבין כוונת הקדוש ראש הדגל מחנה אפרים עם דברי מרן רבינו אור הקדוש אור וחיות נפשינו אור מופלא אור מכוסה אור שבעת הימים אור ישראל רבינו ישראל בן שרה ריב"ש טוב, עכ"ל:

ושם דף קי"ב ע"ב ד"ה מלפני כתב וז"ל, מלפני בטפחא שלא כמשפט, והוא טעם מפסיק, כי התורה לשון נקבה, וספר לשון זכר, כמו שאמרנו משם מרן כי בכל אות יש דבר ונוקבא. וכתוב נשיו הטו את לבבו, שהלך הרבה לברר הטוב וירד במקום בחינת נקבה, להכניע הרע, ושם יש נסיונות ומים המרים לברר לב טהור, וצריכין תמיד לקשר בחינת נוקבא עם אור פני מלך חיים, וזהו המצוה, שיכתוב על לוח לבו התורה הזאת נקבה יכתוב ויקשור על ספר, מלפני, בפנימיות שהוא דבר, אור פני מלך ששם הכהנים לויים, כמו שיהיה לעתיד, וזהו והיתה עמו התורה ליחדה עם המלך וקרא בו בספר בחינת דבר, שלא יעשו כמו שעשה שלמה דכתיב ביה נשיו הטו את לבבו, וזהו וקרא בו ולא בה, והוא ענין נפלא, ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא, עכ"ל, ועיין באוצר החיים וילך דקפ"ז ע"א, ובנתיב מצותיך נתיב התורה שביל א' אות כ"ח:

כח) בראשית לו. ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, דגיש זי"ן מן שבות ולא יותר, וזהו זי"ן זמי הבנין ובכל אחת יש ערב ובקר, ערב לשון תערובות שחושב מחשבה חיצונית, ובקר לשון בקרת שמבקר את הש"י, ואלו הם, אהבת הש"י ואהבת עבדות, ויראת הש"י ויראה רעה פגון שנאה, והתפארות שמפארא את הש"י ורעה שמפארא את עצמו, ונצות, והודיה, ויסוד לשון התקשרות, וכל אחד קלול מעשרה, ובכל מחשבה רעה מחיה ח"ו זי"ן עמקין, וזהו פרוש מדרש הנעלם (זהו לך דפ"ו ע"ב) העולם היה מתמוטט אמר הקדוש ברוך הוא אברהם זמן למיפק בעולמות, פי' מדת אהבה, היא ישמעאל זמן למיפק פי' אהבה רעה, ממילא קשחושב באהבה רעה מחיה את ישמעאל ועוד ט' שעמו, היא יצחק, פי'

✧ מקור מים חיים ממוה"ר שם"מ מגאווארמשאוו זצ"ל ✧

ל"א (כט) ובפרשת נח בעמוד התפלה

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

מדת יראָה, הא עֲשׂוּ פִי רִצִּיחָה, וּכְשֶׁחֹשֵׁב בִּירְאָה רָעָה ח"ו מְחַיֶּה אֶת עֵשׂוֹ וְט' שְׁעָמוֹ:

אֲמַנָּם אִם חֹשֵׁב בְּאַהֲבָה רָעָה יֹאמֵר בְּלִבּוֹ מַה עֲשִׂיתִי שְׁלִקְחֹתִי חֶלֶק מֵעוֹלָם הַמְּחַשְׁבָּה אֶל מְקוֹם הַטְּנוּפוֹת, וּבְזֶה יִכְנַע וְיָבֵא עַד לְעֶפְר וְיָבִיא זֹאת הַמְּחַשְׁבָּה לְמִדַּת אֵין, וְאַחֵר כִּד אֶל עוֹלָם הָאֲהָבָה בְּזִכְרוֹ אִם אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַדְּבָר כִּזֶּה כְּגוֹן אֲשֶׁה שֶׁהוּא טֶפֶה סְרוּחָה כְּמַה יֵשׁ לְאַהֲבֵה אֶת הַש"י, וְכֵן אִם שָׁמַע אֵיזָה דְּבַר שְׂחֹק וְעַל יְדֵי זֶה נוֹלָד לוֹ שְׂמִחָה, יִחְשַׁב הֲלֹא זֶה הוּא חֶלֶק מֵעוֹלָם אֲהָבָה, וְכֵן אִם רוֹאֶה אוֹ אוֹכֵל דְּבַר שֵׁיזֵשׁ לוֹ תַעֲנוּג מִמֶּנּוּ יִחְשַׁב הֲלֹא זֶהוּ חֶלֶק מֵעוֹלָם הַתַּעֲנוּג, וְיִרְאֶה מְאֹד שְׂלֵא יִגְשֵׁם הַתַּעֲנוּג הַהוּא, כִּי אִזּוֹ תַתַּעֲנוּג עַל ה' (יִשְׁעִיה נ"ח) כִּבְיָכוֹל יִמְעַלָּה מִהַשֵּׁם, אֲלֵא יִשִּׁים כָּל עֲצָמוֹתָיו אֶל הַתַּעֲנוּג הַהוּא כִּי הֲלֹא הוּא חֶלֶק מֵעוֹלָם הַתַּעֲנוּג, וְיָבֵא הוּא אֶל עוֹלָם הַתַּעֲנוּג, וְהוּא יוֹשֵׁב כָּאֵן וְאוֹכֵל וְהוּא שֵׁם בְּעוֹלָם הַתַּעֲנוּג, וְכִשְׁצָרִיד וְעִשָּׂה תַעֲנוּג לְעֲצָמוֹ מְבִיא תַעֲנוּג שֶׁל הַש"י אֶל כָּל הָעוֹלָמוֹת:

וְכֵן אִם רוֹאֶה דְּבַר כִּזֶּה שֵׁיזֵשׁ לוֹ פֶּחַד מִמֶּנּוּ, יֹאמֵר מַה יֵשׁ לִי לִירָא מִפְּנֵי דְּבַר כִּזֶּה הֲלֹא הוּא אָדָם כְּמוֹנִי, וּמְכַל שֵׁיבֵן לְפָנַי בְּהִמָּה וְחִיָּה, אֲלֵא שֶׁהוּא יִתְבַרֵּךְ שְׂמוֹ הַנּוֹרָא מִתְּלַבֵּשׁ בְּדְבַר זֶה וְכִמְהָ יֵשׁ לִי לִירָא מִמֶּנּוּ בְּעֲצָמוֹ יִתְבַרֵּךְ שְׂמוֹ, וְכֵן בְּהַתְּפָאָרוֹת אִם מִפְּאָרִין אוֹתוֹ אוֹ אִם בָּא לוֹ הַתְּפָאָרוֹת בְּאֲמִצָּע הַתְּפִלָּה אוֹ שְׂמִפְּאָרִין אוֹתוֹ שְׁלוֹמֵד כְּכֹנֵה, יִחֻק בְּעֲצָמוֹ, וְיִרְאֶה שֶׁהוּא בּוֹשֵׁה לְפָנַי הַש"י, וְאִם בְּנִצּוֹחַ יִנְצַח אֶת הַמְּדָה הַזֹּאת אוֹ כְּמוֹ שְׂמִיבִין יִחֻק בְּעֲצָמוֹ נִצּוֹחַ ה', וְכֵן בְּהוֹדְרָה, וְכֵן בְּהַתְּקַשְׁרוֹת שְׂלֵא יִהְיֶה מְקַשֵּׁר רַק לַהַש"י עֲצָמוֹ:

(צְנֻאָת הַרִיב"ש ד"י ע"א, לַק"א ד"ח ע"ב ד"ה יִחְשַׁב).

כט) בראשית הגה לא. וכתב בס' ליקוטים יקרים דכ"ב ע"ג וז"ל, כלל זה יהיה בידך כו' מחמת שנתגלו הכתבים של הקדוש מוהר"ר דוב בער ז"ל לכמה אנשים, ומועטים הם שיוכלו לדמות אליו ולעשות כמעשהו, אפילו לנגוע בקצהו, הם רואים שם שכותב בכמה מקומות סגנון זה, דהיינו שמאבה רעה שבאה לאדם, יכול לאחוז באהבת הבורא, בחשבו ק"ו אם רצונו לאהוב שטות זה שהוא פסולת שנפלה בשבירה, קל וחומר לרששו לאהבת הבורא שממנו נלקח זאת האהבה, וכן ביראה רעה, וכן בהתפארות הגרוע וכן בניצוח וכו'. והנה אותם שאינם בעלי שכל שרואים זה, חושבים שדבר פשוט הוא ללמוד קל וחומר זה, כמו שלומדים קל וחומר בגמרא, אבל שם הוא ללמוד וכאן הוא לעשות, שאי אפשר ללמוד קל וחומר זה אם לא יהיה מופשט מגשמיות, כי

מקור מים חיים המלא והמורחב

אם הוא דבוק בגשמיות ובתאוות ומקבל תענוג מהם לרצונו, אזי בוודאי אינו יודע כלל מאהבת הבורא ומיראתו ותפארתו כו', כי לא טעם טעם זה כלל, והכתוב אומר (תהלים ל"ד) טעמו וראו כי טוב ה', וח"ו יפול בשוחה עמוקה אם לא ישמור את עצמו מאוד, וצריך להרחיק את עצמו בכל הרחקות הנמצאים בספרי מוסר, רק מי שהוא מופשט מגשמיות ואפילו הכי מתעורר בלבו לפעמים אהבה רעה או יראה רעה, כי עדיין לא נתברר ונפשט כל צרכו, והפסולת רוצה לאחוז בו ולהדפנו, אזי העצה שלו הוא שיוציא יקר מזולל וילמוד קל וחומר, ויתעורר על ידי זה באהבת הבורא יתברך שמו ויראתו יותר, עכ"ל. [ועיין לקמן פרשת תרומה הגה ב']:

והובא כל זה בס' כתר שם טוב ח"ב דכ"ג ע"ד וז"ל, יהיה מופשט מגשמיות ותאוותיהם, כי אם הוא דבוק בגשמיות ובתאוות ומקבל תענוג מהם לרצונו, אזי בוודאי אינו יודע כלל מאהבת הבורא ויראתו והתפארותו, כי לא טעמו כלל והכתוב אומר טעמו וראו כי טוב ה', ואם הוא מופשט מגשמיות ואפילו הכי מתעורר בלבו לפעמים אהבה רעה או יראה רעה כי עדיין לא נברר ונפשט כל צרכו, והפסולת רוצה להתאחז בו ולהדפו, יתעורר על ידי זה לאהבת הבורא ויראתו ועל ידי זה יברר ניצוצות קדושות מפסולת דמאנין תבירין, כי באמת לולא השבירה, לא היה שום רע ושום חומריות בעולם, רק כל הברואים היו דבקים בבורא יתברך שמו כמו האופנים ושרפים וחיות הקודש, אבל השבירה גרמה התרחקות והתעבות, ופירוד מן השם יתברך, והכל למען נסותינו להטיבנו באחריתנו כשנזדקך במעשים ונברור טוב מרע על ידי מצוות הבורא של מאכלים כשרים וטהורים:

ועיקר הברור של השבירה אי אפשר להיות אם הוא דבוק ומתאוה ומתענג לתענוג החומריות ח"ו, כי האיך יברור אם הוא חושק בפסולת לרצונו, אבל הברור הוא על ידי שיהיה דבוק בהש"י באהבה ויראה, ומביא הכל על ידי מדת היראה לאין שהוא חכמה, ור"ל שמבין שתענוג הגשמי הוא הבל ונמאס בעיניו, וברצונו לא היה נהנה מזה התענוג הגשמי כמו אכילה ושתייה ומשגל, רק מחמת מצוות הבורא, וגם שיש בזה ניצוץ מאהבת ותענוג הבורא, וע"י זה התענוג מפריד עצמו מן הפסולת ונמאס בעיניו תאוה של פסולת מחמת חכמה, כמו מי שהוא חכם ומביאים לו איזה דבר גרוע מטבע או בגד שבעצם הוא גרוע רק שהוא צבוע בעצב טוב מאוד, שמי שהוא כסיל נדמה לו שכולו טוב, והחכם מבין שרק הצבע לבדו הוא טוב והשאר איננו, וז"ש בזהר הקדוש (עי' שמות ד"כ ע"א) הכל בחכמה אתברירו, עכ"ל.

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא מט

מקור מים חיים ממוה"ד שמ"מ מנאווארטשאווי צ"ל

אות קכ"א (ל) ואות קכ"ב (לא) ושם (בהגה לב), ובפ' לך אות ט"ו (ל):

מקור מים חיים המלא והמורחב

(ל) נח קכא. בתפלה יש דורון ומלקמה שהוא להלחם נגד מחשבות זרות עד שיקשר כל אחד בשרשו, כאשר קבלתי ממורי בכל ג' קוין וכו' ואז מקבל בדורון, זה המחשבה שהיה זרה, ונתקרה בשרש הקדשה אל אבינו שבשמים: (תולדות יעקב יוסף סו"פ ויחי ד"מ ע"ג).

(לא) נח קכב. גם כי יבואו איזה מחשבות זרות, קבלתי ממורי איך ידע איזה מחשבה מקו חסד שנפלה בסוד השבירה וצריך לתקנה ולהעלותה, אמנם יש מחשבות שהם הרהורי עברה, וכאשר באה מחשבה זו, אז ידע האדם שיש עליו דינים ורוצים להענישו על כן יחרד חרדה גדולה ונעשה יחוד יראה ונרא ויתפרדו כל פעלי און, וכאשר פרש הפסוק (בפ' לך) ידעתי כי אשה יפת מראה את וכו' ופסוק (בפ' תולדות) פן ירהגני וכו' שהוא סימן העניש שיקנס הרהור האשה בו: (כתנת פסים דמ"ב סוף ע"ד).

(לב) נח הגה קד. עיקר ענין ג' קוין מבואר לקמן בפ' תשא אות כ"ג ע"ש:

ושם בתולדות יעקב יוסף ויחי ד"מ ע"ד מבואר עוד וז"ל, להעלות המחשבות זרות הוא דרך ג' קוין, וצריך לתת לב על כל מחשבה זרה מאיזה קו הוא להעלותה בשורשה, וג' קוים אלו נקראים אבות כנודע עכ"ל [עייני לעיל פ' בראשית בפנים אות פ"ד]:

ובפ' יתרו דנ"ו ע"ב וז"ל, קבלתי ממורי שאם יראה מחשבות זרות, אם מענין הרהורי תאוות המושגל ידבק בשרשו שהוא חסד וכיוצא בזה וכבוד ה' הסתר דבר, עכ"ל, וכן הוא שם בפ' עקב דק"פ ע"א:

ובפ' אמור דקט"ו ע"ד וז"ל, כמו שקבלתי ממורי הרהורי זנות מתפשט מחסד, וכן הרהורי עבו"ז מקו האמצעי, הרהורי שפיכות דמים מקו שמאל וכו' ודוק, עכ"ל, ובס' דמ"א האריך בזה בכמה מקומות, ובפ' וירא ד"ה ויטע, ובר"פ ויגש, ושם ד"ה א"י וילקט, ובפ' שמות:

ובכתנות פסים דל"ח ע"ד כתב וז"ל, המחשבה זרה שבאה לפניו בשעת תורה ותפלה שהוא ניצוצי השכינה שנפלו בעת השבירה כמו שביאר מורי זה והוא במקום אחר וכו' רצה לומר שיראה מה הוא ענין המחשבה זרה אם הרהור זנות אז הוא מקו החסד, והרהור גאווה מתפארת וכיוצא בזה כאשר קבלתי מפי מורי, עכ"ל:

(לג) לך טו. שמעתי מריב"ש עליו השלום, מפני מה נקרא עלמא דחירו (זוה"ק פ' חיי דקכ"ד ע"ב ע"ש) דאפלו עבד הנא לשם נעשה בן חורין, פרוש, דכל

וּכְמוֹ שֶׁשָׁמַעְתִּי מִזוֹ] הָאוֹמֵר אַחֲטָא וְאֲשׁוּב כּו' (יִמָּא דפ"ה ע"ב), וּבָזָה יוֹבֵן נוֹשֵׂא עוֹן וְכו' וְעוֹן עֲצָמוֹ אֵינוֹ נִמְחָק, כִּי דָבָר גִּשְׁמִי וּמָאוֹס אֵינוֹ יָכוֹל לְעֹלוֹת לְמַעְלָה בְּמִקּוֹם שֶׁרִשׁ הַתַּעֲנוּג וְכו' וְכָךְ הוּא הַמְּדָה, ר"ל מִדַּת רַב חֶסֶד שֶׁהוּא הַתַּעֲנוּג שֶׁהוּא חֶסֶד, הַתַּעֲנוּג נִתְלַבֵּשׁ זֶה בַּתּוֹף זֶה וְכו', וְחַד אָמַר פּוֹבֵשׁ וְכו' וּדְפַח"ח: (תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בְּסוּפּוֹ דר"ח ע"א).

✧ מְקוֹר מִים חַיִּים מִמוֹה"ר שִׁמ"מ מִגּוֹאוֹרְטִישְׁאוֹו זצ"ל ✧

תשא מזו] ובתולדות יעקב יוסף פ' אחרי דצ"ז ע"ד וז"ל, שמעתי בשם מורי טעם הגון, כי כשחטא בשוגג בלא דעת אז יש תקנה בעושה תשובה בכונה שנותן בו דעת להעלותו, מה שאין כן כשחוטא בדעת במה יתקננה, וזהו פי' הש"ס האומר אחטא ואשוב וכו' ודפח"ח, וכ"ה בס' בן פורת יוסף דכ"ח ע"ג לד): ובפ' מצורע דצ"ד ע"ב וז"ל, כמו ששמעתי בזה שני טעמים אחד דחוטא מדעת וכו', ב' כי תשובת המשקל וכו' וק"ל ודפח"ח עכ"ל:

✧ מְקוֹר מִים חַיִּים הַמְּלֵא וְהַמּוֹרַחֵב ✧

דָּבָר הוּא מִהַתְּפַשְׁטוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי מַדּוּתֵינוּ אֲהַבָה וְיִרְאַה פְּיֻדַע, רַק שֶׁהָאֲהָבָה הוּא בְּגִלוּת, מְלַבֵּשֵׁת בְּגִשְׁמִיּוֹת, בְּאִשָּׁה אוֹ בְּמַאֲכָל, וּכְשֵׁנוֹתֵן אֶדָם אֶל לִבּוֹ שֶׁזֹּאת הָאֲהָבָה הוּא מְלַבּוֹשׁ לּוֹ יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ, וְח"ו הוּא פּוֹשֵׁט אוֹתוֹ יְתַבְרַךְ מִמְּלַבּוֹשָׁיו, יַחֲרֵד חֲרָדָה גְּדוֹלָה בּוֹכְרוֹ אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַרְעָה שְׁעוֹשָׂה, וְיִבּוֹשׁ וְיִכְלַם, וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ אִם אֲנִי אוֹהֵב זֹאת שֶׁהוּא רַק אֲהַבָה שֶׁנִּפְלָה בְּשִׁבְרֶיהָ, מְלַבֵּשֵׁת בְּטִפָּה סְרוּחָה, פְּמָה יֵשׁ לִי לְאֹהֵב אוֹתוֹ יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ, וְכֵן בִּירְאַה אִם הוּא מוֹתִירָא מִגּוֹי אוֹ מִהָרֵב, יֹאמֶר בְּלִבּוֹ מַה יֵשׁ לִי לִירָא מְאָדָם כְּמוֹנִי, אֶלָּא בְּוֹדָאֵי הוּא יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ הַבוֹרָא מְלַבֵּשׁ בְּזֶה הָאָדָם, וְכִמְהָ יֵשׁ לִי לִירָא מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ שְׁמוֹ בְּעֲצָמוֹ, וְכֵן בְּהַתְּפַאֲרוֹת וּבְכָל שְׂאֵר הַמַּדּוּת:

(צְנוֹת הַרִיב"ש דִּי"ד ע"ב, אוֹר הָאֲמֵת דִּט"ו ע"ב).

לד) בן פורת יוסף דכ"ח ע"ג וז"ל: וכזה נבא לבאר ש'ם רבה בר בר חנה הנ"ל כי זכרתי שהירידה הוא תכלית העליה והענין כשנודמן לו איזה חטא שוגג ושאר חסרון הנקרא חטא יתן אח"כ לב להבין שיתחבר עי"ז עם אנשי החומר לשוב ולעלות והיינו שלא לדעת משא"כ אם ירד בדעת ובכוונה מכוונת כדי שיהיה לו תכלית עליה הנ"ל אז לא מהני כמו ששמעתי האומר אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות חשובה והטעם כשלא היה החטא עם הדעת אז מספיק לתקן ע"י הדעת משא"כ כשחטא עם הדעת במה יתקן וכו' ודפח"ח, עכ"ל.

תשא נד. באור מה שישמעתי ממורי ורשמתי ראשי פְּרָקִים פִּי יִרְאֵתִי וכו', פְּסוּק (וְרַמְיָה ט) אֵל יִתְהַלֵּל חֲכָם בְּחֻמְתּוֹ וְעֹשֵׂי בְעִשְׂרוֹ פִּי אִם בְּזֹאת וְגו' הַשֶּׁכֶל יִדְעֵ אֹתִי וְגו', וְהַקְשָׁה י"ל מה בְּחֻמְתּוֹ בְּעִשְׂרוֹ, וביאר פִּי הוא מִדָּה מְגַנָּה הַמִּתְפָּאֵר אֶת עֲצֻמוֹ וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסִפְרָא דְשְׁלֹמֹה מְלָכָא מוֹבָא בְּזִהָר (פ' בְּלָק דְקצ"ג ע"ב) סִימָן דְלָא יִדְעַ

מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאווי צ"ל

המתפאר את עצמו וכמ"ש בזוהר (בלק דקצ"ג ע"ב) בשם ספרא דשלמה מלכא סימן דלא ידע כלום שבוחי, פירוש המשבח א"ע הוא סימן דלא ידע כלום, וכשהוא רוצה להתפאר ולשבח א"ע והיינו משום שנתפשט מדת הת"ת בעולם, פי', כי יש ג' מדות חסד דין רחמים, שע"י מדות אלו נבראו כל הנבראים, והנה מדת החסד נקראת מדת אהבה כד"א תורת חיים ואהבת חסד, ומדת הדין נקראת בעולמות העליונים מדת היראה כד"א ופחד יצחק כו', ומדת הרחמים נקראת מדת התפארת כד"א תפארת ישראל, והנה לפי מעשה התחתונים יש תגבורת למדות הללו זו יותר מזו כנודע, פעם יש תגבורת למדת החסד ופעם יש שמדת הדין גוברת, ופעם יש תגבורת למדת התפארת שהוא מדה"ר, והנה מחמת שכל הנבראים כלולים ממדות הנ"ל מפני שהם בסוד

ובס' צפנת פענח ד"ט ע"ד וז"ל, מה שאין כן אם חטא בלא דעת שהוא הירידה אז תשובה מהני, והבן, שזהו כלל גדול ולא ניתן לכתוב: תשא יז] בס' אור הגנוז לצדיקים שישנו בדינו בכתב יד האריך בזה בפ' בשלח, והעתיק וכתב וז"ל, ע"ד שכתב הבעש"ט זלה"ה ע"פ אל יתהלל חכם בחכמתו גבור בגבורתו עשיר בעשרו כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי כו', ודקדק מה בחכמתו בעשרו, פי' חדא דוודאי לא יתהלל החכם בגבורה ועושר כיון שאין לו זאת המעלה, והול"ל אל יתהלל חכם וגבור ועשיר ודאי הוי ידעינן דכ"א לא יתהלל אפילו במעלה שלו, ולפחות הול"ל אל יתהלל חכם בחכמה כו' מה בחכמתו דוודאי לא יתהלל חכם בחכמה של אדם אחר, וכן הוא הקושיא על בגבורתו ובעשרו דהל"ל בגבורה בעושר: וביאר כי הוא מדה מגונה

כלום שבוחי כו', וכשהוא רוצה להתפאר ולשבח את עצמו, והיינו משום שנתפשט מדת התפארת בעולם, וכשמתפשט ויורד עד אדם זה שהוא בקלפה, אז רוצה לשבח ולפאר את עצמו, רק שהוא גנאי לו, ועושה תחבולה לפאר אחרים שיצא מזה תפארת לעצמו, כגון שאומר איש פלוני חכם מאד שלא נצחו אדם כי אם אני, וכן גבור ועשיר, וזהו שאמר אל יתהלל חכם בחכמתו של אחר כדי שיצא מזה שבח לעצמו, כי אם בזאת יתהלל, שיתן לב שנתפשט מדת תפארת

ע מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאוויצ"ל

לוקח התעוררות היראה שבו ליראת אלהים, אלא מתיירא ליתן צדקה כדי שלא יעני או מתיירא להתענות כדי שלא ימות, אבל הצדיק כשמתעוררת בו מדת היראה, ויודע שזה הוא תגבורת מדת הדין שבעולם העליון, אז לוקח יראה זו ליראה את השם הנכבד והנורא, ללמוד תורה ולעשות מצוות ולהתפלל באימה וביראה גדולה, ועי"ז ממתיק את הדין בשרשו, פי' שעושה מן הדין יראת ה' לבד, לקיים מצוותיו ותורתו, ונעשה מיראה ופחד של הדין, יראת ה', ועי"ז נמתקין הדינים וכו' [האריך כאן בביאור מקראות דפ' בשלח ואח"כ סיים וז"ל]:

והנה כשמדת הרחמים גוברת בעולם העליון, והרי מדת הרחמים נקראת מדת התפארת, והנה הצדיק כשמתעורר בו מדת התפארות והרי הצדיק ודאי שלא

ימין ושמאל וקו האמצעי, ע"כ כשיש תגבורת בעולמות העליונים למדה אחת מן המדות הנ"ל תיכף מרגישים כל הנבראים בהתעוררות המדה הזאת גם אצלם מפני התפשטותה בכל הנבראים:

והנה כשיש תגבורת למדת החסד בעולמות העליונים, והרי מדת החסד נקראת מדת האהבה, וכשמרגישים אותה כל הנבראים כנ"ל, נמצא הצדיק כשמתעוררת בו מדת האהבה אז אוהב דבר מצוה ולומד תורה ועובד את הש"י באהבה עזה, משא"כ הרשע כשמתעוררת בו מדת אהבה אז אוהב דבר עברה וניאוף, וכן כשיש תגבורת מדת הדין בעולם העליון, והרי מדת הדין נקראת מדת היראה והפחד, אז מתעורר בכל הנבראים מדת פחד ויראה, והרי הרשע נאמר בו נאם פשע לרשע אין פחד אלהים לנגד עיניו (תהלים ל"ו), ע"כ אינו

בְּעוֹלָם עַד מִדְרַגָּה אַחְרוֹנָה יח] שְׁנִקְרָא זֹאת, וְהַחֲכָם יְבִין שְׁנִתְפַּשֵּׁט מִדָּה זוֹ, הַשְּׂכָל וְיָדַע אוֹתִי, מִה שְׁאִין כֵּן הַטִּפֵּשׁ לִקְחַת תִּפְאָרֶת לְעַצְמוֹ וְכוּ', וּדְפַח"ח: (תולדות יעקב יוסף בסופו דר"ח ע"ב).

✧ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאווי צ"ל ✧

יקח מדת התפארות לעצמו, שצדיק וודאי הוא כאין אצל עצמו, ע"כ הוא משבח ומפאר ליוצר בראשית בכמה שירות ותשבחות והתפארות לה', אבל כשמתפשט מדת התפארת ויורד עד אדם רשע זה שהוא בקליפה, אז רוצה לשבח ולפאר את עצמו רק שהוא גנאי כנ"ל, ועושה תחבולה לפאר לאחרים שיצא מזה תפארת לעצמו כגון פלוני חכם מאוד שלא נצחו שום אדם כ"א אני, וכן גבור ועשיר פלוני עשיר מאוד ואעפ"כ פעמים הוא נצרך ללוות ממני, וזהו הפירוש אל יתהלל והוא פועל יוצא, פי' אל יתהלל חכם בחכמתו של אחר, כדי שיצא מזה שבח לעצמו, ע"כ לא אמר יהלל אלא יתהלל, כי אם בזאת יתהלל

המתהלל, שיתן לב שנתפשט מדת התפארת בעולם עד מדרגה אחרונה שנקרא זאת, והחכם יבין שנתפשט מדה זו בשביל השכל וידוע אותי, לפאר להש"י, משא"כ הטיפש לוקח תפארת לעצמו כו', וז"ש כי באלה חפצתי נאום ה', פי' בכל אלה ההתפארות האנושית שהם חכמה גבורה ועושר, חפצתי אני, כי נאם ה', פירוש, כמרז"ל הקב"ה גוזר כל זה קודם יצירת הולד טפה זו מה תהא עליה חכם או טיפש (נדה דט"ז ע"ב) אבל השכל וידוע אותי זה לא נגזר, דאלו צדיק ורשע לא קאמר, עכ"ל: תשא יח] ענין מדרגה אחרונה שנקראת זאת מבואר בפ' נח בעמוד התפלה בהגה פ"ט ע"ש לה), ועיין עוד בתולדות

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

לה) נח הגה פט. עיקר הענין מבואר במאמרים הסמוכים שאחר דיבור זה, ועיין בלקט אמרי פנינים דר"ו ע"ג, שהעתיק וכתב בביאור וז"ל, שמעתי ממורי כיצד מרקדין ומבררין הרע מן הטוב להעלות הטוב ולהסיר הרע לפני הכלה, כי לפני הש"ם הוא מלכות, ולפני כלה הוא עץ הדעת טוב רוע, וכיצד אדם מסיר הרע ממנו, מדות הרעות והתאוות, לעבוד השם יתברך בלב טהור, בית שמאי אומרים כלה כמות שהיא, שידע בדרך כלל שכבודו יתברך מסתתר בכל מקום,

מקור מים חיים המלא והמורחב

ואלופו של עולם בכל תנועה, ואם זה יהיה נקבע בלבנו, בזה יזכה לכל המדות טובות הכנעה ואין ושפל, לב טהור מלא אהבה להשם יתברך ולישראל, ולא יכעוס ולא ישתרר, ובזה יברר ויעלה הטוב מן הרע בכל מקום ובכל זמן, וב"ה אומרים כלה נאה וחסידה, שידע לייחד בכל דרך פרט, כמבואר בזוהר וארא [עיין לקמן פ' וארא אות ג'] למנדע ליה לקודשא בריך הוא בכללא, למנדע דאית שליטא עילאה דאיהו ריבון עלמין וברא עלמין כולוהו וכל חיליהון, ואיהו ממלא כל עלמין ואסחר כל עלמין ואיהו בתוך כל עלמין ולבר מכל עלמין וסופא דכולא, בפרט, כי ה' הוא האלהים דא באורח פרט אני ראשון ואני אחרון ע"ש, והענין שידע בדרך פרט האיך לייחד יחודים בכל תנועה, לעשות בתחתון ולרמוז לייחד בעליון, ובזה מבררין אור ניצוצי קדושה מתוך הקליפות, וכן מבררין אור הגנוז שיש בתוך מחשבות זרות של התפלה, וכמו שאמר משיח למרן כשיתפשט חכמתך בעולם ויוכלו גם המה לעשות ייחודים בכל תנועה כמוך, ואז יכלו הקליפות ויהיה עת רצון וישועה [באגרת דלעיל הגה י"ג], וכמו שקבלנו ולמדנו אצל רבותינו הקדושים שהיה מחשבתם דבוקה באור אין סוף, ובכל תנועה היו מייחדין ייחודים קדושים לעשות בתחתון ולרמוז לעורר בעליון וזהו כלה נאה וחסידה ברושים ביתה, בראשים, להעלות המלכות עם ניצוציה עד הראשים העליונים, עכ"ל:

ובהיכל הברכה סו"פ ויצא דקפ"א [הראשון] ע"ד כתב וז"ל, וזהו כלה כמות שהיא שידע בדרך כלל שכבודו יתברך מסתתר בכל תנועה ובכל מחשבה, ויאמין ויבטח בשם אלהיו בכל דבר, כיון שהוא אתו עמו בכל צער ויסורין, ובית הלל אומרים כלה נאה שידע בדרך פרט לייחד יחודים להעלות ניצוצי אור שנפלו בתוך הקליפות ולהעלות כל מחשבות זרות לשרשם כגון מחשבות אהבה רעה גימטריא רפ"ח אם גבר עליו הרבה ר"ל, צריך לעמוד לפניו יראת עונש, כי על כל חימום מחשבות רעות ומכל שכן יותר, ירד הרבה מדרגות ויטעום אלף פעם טעמי מיתה חוץ מעונשי גיהנם מרורים וצרות הרבה ונפילות יסובבוהו, כל זה יתן המשכיל על לבו ואם יזכה יוכל לבא ולעלות למדרגת אהבה בתענוגים ממש, חיות עולם הבא, יטעום בעולם הזה, ויתעלה למעלה, כי ידע שזה אהבה נפולה ומאוסה בא לו, שרוצין להעלות אותו לקדושה עליונה, ואי אפשר אלא אם כן ירד במבחן שכנגדו, ולפי גודל הנפילה והירידה כך יעלה בתענוג זה בקדושה ויתענג על השם יתברך, ועל ידי יראת עונש יפטור מן הרע, ואחר כך יחבר יראה עם נורא ויהיה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, וכל זה אף בצדיק מזוכך, לפעמים יעבור עליו ברגע מחשבה חיצונה ובפרט בעת התפלה, אז ידע להעלות אותה ולתקנה ולייחד בזה קודשא בריך הוא ושכינתיה כלה נאה וחסידה, עכ"ל:

תשא כה. נשׂא עון וְכַשֵּׁעַ וְחַטָּאָה וְגו'. שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי פְרוּשׁ הָעֵינַן ימ, בְּחַטָּא רֵאשׁוֹן שְׁחַטָּא אָדָם, נִזְדַּמְן לֹו חַטָּא אַחַר כְּדֵי שִׁישׁוּב מְמַנּוּ, וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה פְּפֶרֶת חַטָּא הָא', וְכִשְׂרוּאָה יֵצֵר הָרַע כְּפָה,

ע מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארמשאוו זצ"ל

יעקב יוסף פ' שופטים דקפ"ט ע"א לו), וז"ל, שמעתי ממורי אל יתהלל חכם בחכמתו, כי מצד השבירה שנפלה מדת תפארת בתוך הקליפה אדם מתפאר וכו', וכן הוא בספר בן פורת יוסף דפ"ג ע"ב ושם איתא על ידי שבירת הכלים וכו' לו):

תשא ימ) הנה שם בס' בן פורת יוסף לא נתבאר אהיי קאי ועל איזה ענין פירש כן, אכן לפי

שבתולדות יעקב יוסף פ' וארא דמ"ד ע"ב הביא בזה וז"ל, ישמע חכם ויוסיף לקח שאם נזדמן לו שוגג יתן דעתו שכבר עבר מזיד ולא תיקנו, ועכשיו בא לזה שיתן דעתו לתקנו עכ"ל, מזה נראה שזהו הענין שרמז עליו כאן, לתרץ לישנא דקרא שמקדים פשע לחטא שהוא שוגג, ועל זה הוא שכתב ביאור הענין שזהו מחסדי השם יתברך להזמין לפניו שוגג

ע מקור מים חיים המלא והמורחב

לו) תולדות יעקב יוסף פר' שופטים וז"ל: מעלה ה' תפארת, לא תקים לך מצבה כי שמעתי ממורי ולה"ה, אל יתהלל חכם בחכמתו (ירמיה ט, כב), כי מצד השבירה שנפלה ממדת תפארת בתוך הקליפה אדם מתפאר וכו' יעו"ש. ומכח זה הוא עומד על מצב א', כי ישרה מעשיו בעיניו ומתפאר בהם, ובאמת ז"א כי שבר תשבר מצבותיהם ע"י תקיעה ומוסר, וכמו שכתוב [בתיקונים] (והו רע"מ פ' תצא בהשמטות דף ש"ח ע"ב סימן יז) כעין זה והבן.

לו) בן פורת יוסף דפ"ג ע"ג וז"ל: אפס שעונותינו מבדילין וכו' וע"י גלות הנשמה אצל היצה"ר מה שהיה ראובן אור בן ר"ל שהבן רואה בעין מסוף העולם עד סופו ושמעון אוזן שומע ולוי יתחבר בו יתברך כמ"ש ובו תדבק יהודה שויתי ה' לנגדי תמיד ומזכך החומר עד שאות ד' תחבר אל ידוד שם יהודה וה"ה, אינך משא"כ בגלות יצה"ר במדת הגאווה שורש לכל העבירות נתהפך ראובן שמתפאר בקצת מדות טובות שבו ראו בן שמעון שישמעו שבו ולוי שנתחבר לאנשי חסד שידו אותו והיינו ע"י שבירת הכלים שנפלה ממדת תפארת בתוך הקליפות כמו שביאר מורי פסוק אל יתהלל חכם בחכמתו וכו', עכ"ל.

מתגבר עליו בחטא ב', ומפל מקום השם יתברך מליין בעדו, [וזהו] על שלשה פשעי ישראל וגו' (עמוס ב'), וכאשר חטא ג' פעמים, אז נתלבש נפשו ורוחו ונשמתו בקלפות ר"ל, ועברה גוררת עברה, ודרכי התשובה נמנעו ממנו, עד שיירחם משמים, וזהו שאמר הנביא (איכה ג') נחפזה דרכינו ונחקרה ונשובה וכו', כי אחר שנעשה הכל כמישור בעיניו, על ידי פי השמן לב העם (ישעיה ו'), וצריך חפוש וחקור שידע שחטא, אז ישוב עדין יתברך וק"ל: (בן פורת יוסף דקכ"ז ע"ב).

תשא נו. באור הכתוב נשא עון שנושא את העון למעלה מבאר לעיל בפ' בראשית בהגה ל"ד ובפנים אות קס"ז ע"ש:

בראשית הגה לר. והובא דבר זה בס' ליקוטים מהבעש"ט ד"ו ע"א ושם מסיים בה וז"ל, ועל ידי אותן ניצוצין בא לידי תשובה, ובשעה שעושה תשובה על העבירה מעלה הניצוץ שהיה בה לעולם העליון, וזהו שכתוב (בפ' תשא) נושא עון וכו' ודפח"ת, עכ"ל, אבל סיום זה אינו שם בס' צפנת פענח רק הוא מלשון צוואת הריב"ש די"ט ע"ב בד"ה זה כלל גדול וכו' שהעתקתי לקמן בפרשתינו אות קס"ז ע"ש, וכן הוא בס' ליקוטים יקרים ד"ד ע"ג: ועוד שם בס' צפנת פענח ר"פ שמות ד"ב ע"ג, וזה לשונו, שמעתי ממורי כי גם תענוג העברה ר"ל נמשך בסוד השבירה [ויש]

☞ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאואארטשאוו זצ"ל ☞

אחר מזיד, ולכן סדרתי זה המאמר על מקרא שלפנינו: שוגג אחר שכבר נתקיים כן מקודם והיית משוגע ממראה עיניך שזהו מזיד, לכן אחר זה כדי לעורר אותך לתשובה יככה ה' להביא אותך לידי שוגג, מאחר שלא נתעוררת מעצמך לתשובה יביא לך השי"ת התעוררות לתשובה, ואם כן יש במקרא זה אהבת הש"י לישראל: אחר מזיד, ולכן סדרתי זה המאמר על מקרא שלפנינו: ועיין שם עוד בס' בן פורת יוסף שמיד אחר מאמר זה הביא מאמר פלאי וז"ל, עוד י"ל דשמעתי יככה בשגעון, והיית משוגע וד"פ ח"ח, עכ"ל, והדברים סתומים וחתומים, אבל נראה שזהו גם כן סמך אל הקודם, כי יככה הוא

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא נ

בו מניצוץ תענוג רוחני ודי בזה, עכ"ל, ועיין לקמן בפ' תשא אות כ"ג וכ"ד בענין אל יתהלל תכם וכו':

בראשית קסז. גדול עוני מנשוא זה כלל גדול שבכל מה שבפעולם יש ניצוצים הקדושים ואין דבר ריק מהניצוצים, אפלו עצים ואבנים, ואפלו בכל המעשים שאדם עושה, ואפלו עברה, שהאדם עושה יש בה ניצוצות השבירה, ומה הוא ניצוצות השבירה, הוא התשובה, ובשעה שעושה תשובה על העברה מעלה הניצוצות שהיו בה לעולם העליון, וזהו שכתוב (בפ' תשא) נושא עון, פרוש נושא ומעלה את העון למעלה, וזהו גדול עוני מנשוא היינו להרימו ולהעלותו לעולם העליון: (ציצת הריב"ש די"ט ע"ב).

תשא כו. אמרו בשם אדוני אבי זקני זללה"ה, על ש"ס (ר"ה די"ז ע"א) כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו שנאמר (מ"ב ז) נשא עון ועבר על פשעו, למי נושא עון למי שעובר על פשע גם כן, ואמר הוא ז"ל המעביר על מדותיו פרוש שעובר עליהם דרך ארצי ומקרה, כמו העברה בעלמא, ואינו משתדל להסיר מהם הרע, ולהגדיל בהם בחינת הטוב בהחלט, רק בהעברה בעלמא, אז לפעמים מזכירין לו ומראין לו איזה חטא, ר"ל להזכירו, לאפוקי כשמסיר הרע לחלוטין [ועושה מהם בחינת הטוב וכו':

(דגל מחנה אפרים פ' עקב).

✪ מקור מים חיים ממוה"ר שמו"מ מגאווארטשאו זצ"ל ✪

תשא כז שם קאי על ביאור סור טוב, שנזכר לעיל פ' תרומה בהגה מרע ועשה טוב לעשות מהרע ה ע"ש לח):

✪ מקור מים חיים המלא והמורחב ✪

(לח) תרומה הגה ה. וע"ש בדגל מחנה אפרים שהאריך בזה וכתב ז"ל, ולכן צריך האדם לקשר עצמו ומחשבתו תמיד בבוראו, ועל ידי זה נתקשרו קודשא בריך הוא ושכינתיה, וכל העולמות מתקשרים ומתייחדים זה בזה, ואם חלילה הוא מקשר ומחבר עצמו אל השטות והבלי עולם שאין להם קיום, והם דברים שיש להם תכלית וסוף, זהו נקרא שמקושר בשקר ח"ו שהוא גם כן באותיות קרש, וזהו מה שאמר אא"ז זללה"ה (בפ' עקב) וסרתם ועבדתם אלהים

תשא נח. פן תכרת ברית ליושב הארץ וזנו אחרי אלהיהם וגו'. בכתבי קודש להרב סעדיא הלוי בעל ספר נוה צדק נמצא פתוב דיש לזהר שלא לעשות זווג עם אשתו בלילה שנולד אותו איש [בליל ניטל], ואם לא פן תרדפנו רוח רעה, פי הזמן גרמא שזיליד בן פריין, וגלה הבעל שם טוב זכותו יגן עלינו פי המשמדים שיש בעולם הן הם שיצאו מזווג אותו הלילה, ולפי זה סרה מהר תמיהת הנשים שיודעות בבורר שלא נבעלו לגוי, ובניהם נשתמדו ר"ל, דאפשר מאותו הלילה: (ס' שמירת הנפש דט"ז בדפוס מונקאטש תרע"א).

תשא נח. כל פטר רחם לי וכל מקנה תזכר וגו'. פרש הרב [הבעל שם טוב זי"ע] קשאדם עושה מצוה מתקן כל רמ"ח אברים

מקור מים חיים המלא והמורחב

אחרים כי תיכף כשסר עצמו מן הדבקות והתקשרות האמת בבורא יתברך שמו אזי עובד אלהים אחרים יחשב שנתקשר בהם שהם בחינת שקר (לקמן פ' עקב אות נ"ג), וידוע שהאדם נברא בטוב ורע, ויש לפניו שני בחינות כמו שנאמר (בפ' נצבים) ראה נתתי לפניך וכו' ואת הטוב וכו' ובחרת בחיים, והתכלית העיקר הוא שישתדל בהתקשרות כל הדברים לשרשו, ולעשות מרע שבהן טוב, על דרך (תהלים ל"ה) סור מרע ועשה טוב, מן הרע תעשה טוב [וכל זה הוא מדברי הבעש"ט כמבואר לעיל פ' נח בעמוד התפלה בהגה קנ"ו ובפ' לך אות מ"א, ועיין לקמן פ' ואתחנן בהגה ד' אות ג', וע"ע בדמ"א פ' עקב ד"ה ויש להבין]:

ולהבין זה כי כל בחינת רע בשרשו הוא טוב, דרך משל אכילה ושתייה וזווג, כשהוא מדבק עצמו כשעוסק בדברים האלה לשרשם, אזי באכילה ושתייה הוא מעלה ניצוצות קדושות [עיין פ' בראשית הגה ק"ס] ובזווג גורם זווגים עליונים ובנים צדיקים, וה"ו להיפך אז כתיב (בפ' האזינו) וישמון ישורון ויבעט, והיצר הרע מתגרה בו, וד"ל, וזהו (אבות פ"ד) איזה חכם הלומד מכל אדם, כאשר שמעתי בזה מאנשי קודש שהיו סביב אא"ז זלה"ה, אפילו מן היצר הרע יש ללמוד ממנו [לעיל פ' בראשית אות קנ"ט], ויש בזה דרכים שונים בדרך העבודה, ועל ידי זה מעלין כל הרע לטוב, ובוה מהפכין מדת הדין לרחמים, וזה יש לומר שמרומו בפסוק ועשית את הקרשים למשכן, היינו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ממש, ויהיה בנין המשכן הזה בקרשים היינו בקשרים כנ"ל לקשר עצמו להבורא ברוך הוא ויקיים (משלי א) בכל דרכיך דעהו אפילו כשעוסק בדברים שהם מצד היצר הרע, יראה לקשר עצמו בשרשם, ובוה הוא מעלה אותם ונתעלה הכל ונעשה מרע טוב, עכ"ל:

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא נט

שָׁל קוֹמָה הַקְדוּשָׁה, וְלָכֵן מְעוֹרָר הַשְּׁפָעַת רַחֲמִים לְעוֹלָם, וְהוּא נַעֲשֶׂה מְרַמ"ח רַחֲם, שְׂבָא לְעוֹלָם רַחֲמִים, וְאִם בְּהַפֵּךְ ח"ו שַׁעֲשֶׂה עֲבָרָה, הַגְּבִיר קוֹמַת הַקְּלָפָה וְנַעֲשֶׂה חֶרֶם ר"ל, וְהַעֲנֵן שְׁיֵשׁ כֹּא רפ"ח נִיצוּצִין

☞ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מנאווארמשאוו זצ"ל ☜

תשא כא] ענין רפ"ח ניצוצין התפלה אות ק"כ (ל) קכ"ג (ט) נזכר לעיל פרשת נח בעמוד קכ"ד (כא) ע"ש:

☞ מקור מים חיים המלא והמורחב ☜

ל(ט) נח ככ. מבאר בכתבי האר"י זלה"ה שאין בחינת תפלה של יום זה דומה לתפלת יום מחר, עד ביאת המשיח, וזהו פגנת המשנה (ברכות דכ"ח ע"ב) העושה תפלתו קבע אין תפלתו תחנננים, יעו"ש, ושמועתי בשם מורי מופת על זה מן המחשבות זרות שבאין לאדם באמצע התפלה מסוד השבירה ורפ"ח ניצוצין שצריך האדם לברר בכל יום, והם באים שיתקן אותם ולהעלותו, ואין מחשבה זרה של יום זה דומה למחשבה זרה של מחר, והוא בחון למי שנותן לב על זה, וכאשר שמועתי ממורי איד לתקן מחשבות זרות, אם הוא הרהורי נשים כגון להעלותם ולדבוקן בשרשן שהוא חסד בסוד (בפ' קדשים) ואיש אשר יקח את אחותו וגו' חסד הוא, ומחשבת עבודה זרה פגם בתפארת ישראל, ודי בזה: (תולדות יעקב יוסף ויקהל רע"ה ע"ג).

מ) נח ככג. שמועתי ממורי באור תוספות דפרק קמא דראש השנה (דט"ו ע"ב ד"ה יעיו תפלה) בשם ירושלמי זמא חד בעי איכיון, כי צריך להעלות במחשבתו מפיטה למעלה בסוד רפ"ח ניצוצין וכו' וכל מחשבות זרות הוא מלכות שבמלכות, וקבא המחשבה זרה, צריך לפחד ולירא ממנה, ועל ידי היראה מתחבר יראה עם נורא ומבדר ניצוץ הקדשה מתוך הקלפה שהוא המחשבה זרה, והנה זה התנא שהיה מחשבתו ברוה וצלולה ממחשבות זרות לא מצא מקום להעלות מפיטה למעלה כי אם על ידי שעלה מחשבתו למנות קורות ביתו או אפרוחים וכו', ובפרטות דברים אלו צריך למוד וכו' ודפח"ח:

(תולדות יעקב יוסף דר"ט ע"א).

מא) נח ככד. קבלתי מרבתי ומפי ספרים דהתפלה בכל יום צריך פונה אחרת, וזהו שאמרו בש"ס (ברכות דכ"ט ע"ב) אם יכול לחדש דבר וכו', וראה מכרחת לזה, דענין תפלה הוא לברר ניצוצות מרפ"ח ניצוצות מאיני תבירין, וזהו בסוד העלאת מיין נוקבין למלכות להודג אשה בבעלה, והעלאת הניצוצות הוא המחשבה העולה במחשבתו לאדם בשעת תפלתו, והחכם אשר עיניו בראשו יודע מן המחשבות זרות, לברר הפנימיות שבו, שהוא ניצוצות קדושות שנגכסו

שְׁצַרְיָךְ לְתַקֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּבַחֲיַנְתּוֹ, וְכִמוֹ שְׁמִבְאָר בְּכַתְבֵי הָאֲר"י ז"ל, וְאִם כֵּן כְּשֶׁאֲדָם ח"ו עוֹשֶׂה עֲבֵרָה גֹרֵם לְהוֹרִיד רַפ"ח נִיצוּצֵינִי מִבְּחִינְתּוֹ אֶל הַקְּלָפוֹת, וְצַרְיָךְ הָאָדָם בְּתִשׁוּבָתוֹ לְהַעֲלוֹת הַרַפ"ח נִיצוּצֵינִי, וְאִם כֵּן צַרְיָךְ לְהוֹרִיד הַחַיּוֹת שְׁלוֹ לְהַעֲלוֹת הַרַפ"ח נִיצוּצֵינִי, וְאִם כֵּן נַעֲשֶׂה עִם הַחַיּוֹת שְׁלוֹ רַפ"ט וְאִי נַעֲשֶׂה רַח"ם לְעוֹלָם, וְזֶהוּ שְׁאֲמַר הַכֶּתוּב כָּל פֶּט"ר רַח"ם לִי, וְהִבֵּן:

מקור מים חיים המלא והמורחב

בתוך הקלפות ונעשו מחשבות זרות, ובדרך משל שאם בא לו הרהורי תאות נשים הוא מצד חסד כמו שנאמר (בפ' קדשים) אשר יקח את אחותו וגו' חסד הוא, ויבין שאם יש לה לזה תאוה מצד ניצוץ אחד קדוש שיש לו, אם ידבק את עצמו בשׂרשׂ של זה התענוג, ששם הוא התענוג בלי קצבה וערך, וכן בהרהור עבודה זרה ח"ו, ושפיכות דמים שהוא קו שמאל, והאריכות בזה הוא ספנה, והמשפיל ידם, והנה עינינו הראות שזה אי אפשר שיהיה בכל יום הרהור אחד כמו תמול לשלשום, ואם כן, גם התפלה שיתחדש בה לפי ראות עיניו בהרהורים שלו, ולזה צריך דעת רחבה וכונה גדולה שיהיה פיו ולבו ומחשבתו בהספקה אחת שוין פנודע, מה שאין כן אם מתפלל בקביעות כמו תמול ושלשום, לשונו רגיל לדבר, והראש כורע במוזדים מעצמו, ולבו בל עמו וכמו שכתבו תוספות (ראש השנה דט"ז ע"ב ד"ה ועיון) בשם ירושלמי מחזיקנא טיבותא לרישא דכשהגיע למוזדים כורע מעצמו:

לזה נראה לי שיש עשר לשונות של תפלה (רבה ר"פ ואתחנן) שהם נגד יו"ד מדות שבמלכות הנקרא תפלה, ומדה אחרונה שבה מלכות שבמלכות ולפי מדת ימיו של אדם שבכל יום צריך לתקן ניצוץ אחד מפרקי י' מדות שבמלכות עד שלבסוף ימיו שתקן מדה אחרונה, תשוב בתשובה שלמה למלכות הנקרא תפלה, בערך אדם זה וצנור שלו, כמו בעקבות משיחא שיהיה התקון בכלל העולם כלו עד עקביים, דעלה כל ניצוצות המלכות בערך כל העולם, אזי בלע המנות לניצח וייתי משיח, כך בפרטות אדם אחד נעשה ממדת ימיו קומה אחת וכו':

ולפי זה ידע האדם שאין התפלה לצורך עצמו, כי אם צריך גבוה לתועלת השכינה וכמו שכתב האר"י, דאם מכון לתועלת עצמו השכינה מקוננת עליו (א"י) א) נתני ה' בידי לא אוכל קום, ואם מכון לתועלת השכינה מיד נענה, כמו שכתוב בתקונים (תקון י"ח ד"ה ע"א) אם שכינתא תקון מיד פתחין ליה עין בסוף ל"ג, וגם מבקש האדם נקלל בבניה שהוא אם כל חי, וכל הנשמות הוא חלק השכינה וגם הוא נענה, אבל אם מכון לשכינה כדי שיהיה הוא נענה גם כן נעשה מסד מבדיל, השם יתברך יאיר לנו לעבדו באמת ובתמים:

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא סא

מקנה התזכר. הוא מורה ענין התשובה, דהעקר חטא בא לאדם מן התגברות הבהמיות שלו, זהו נקרא מקנה, לכן צריך להעלות הבהמיות שלו כב] למקום הזכירה, להזכר הגשמיות להכניע

מקור מים חיים ממוה"ד שמ"מ מנאווארטשאווי צ"ל

תשא כב] עיין לעיל פרשת שמות הגה ד' מב

מקור מים חיים המלא והמורחב

והסימן לידע שיהיה נענה הוא כמו שאמר הכתוב (תהלים י"ד) תכין לבם תקשיב אזנה, שאם נסתיע כל כך ונדמן שהוא יכול לעון בה, אז בודאי תקשיב אזנה, שאם לא היה עת רצון שיהיה יכול לכנס בסדרי המלך ולהיות נענה, לא היה יכול לבנו וכיון שנכנס למלך בודאי נעשה מבקשו, שאין מונע מלהשיב אחר תאות לבו ומבקשו, שהשם יתברך הוא תכלית הרחמים והחסד:

ויש שנכנס למלך ולא נעשה בקשתו, והוא בדרך משל למלך שסרחה עליו מטרוניתא, ובהארץ הזמן שגרשה מעל פניו, והלכה למרחקים, נדמן לתמלך עסק הדרך שמה, וכאשר נודע לה זה, עשתה תחבולה שתבא לפניו, ותלך ותתחנן לפניו איך מר לה על עזבה את המלך וספרה המאדעים שארעו לה מיום גרושיה, וכל דברי תחנונים ופיוסים למלך עד שנתפס מחרה ונתמלא מבקשה, אך אם באה בתרעומות עליו על שבגד בה, אז אם מצאה את המלך שהיה בצער בלאו הכי והיא הוסיפה תרעומות להוסיף על צער, אין דבריה נשמעים, כי אם קשמצאה אותו בעת שהיה טוב לב המלך, ונתישבו הדברים בלב, שהדין עמה על שעזבה, שאין זה כבודו של מלך בודאי עושה לה כמבקשה, ונענית בעת רצון, אף שדברה דרך ריב וקטטה, ועל שם זה נקרא השכינה ריב ודי למבין וכו':

מב) שמות הגה ד. ובתולדות יעקב יוסף פ' וישלח דל"א ע"ג וז"ל, שמעתי ממורי קרבה אל נפשי גאלה שהוא גלות הנשמה מיער הרע וכו' ודפח"ח:

ושם בפ' ויחי ד"מ ע"ד וז"ל, וכאשר שמעתי ממורי שצריך להתפלל על גלות נפשו ורוחו ונשמתו שאצל יצר הרע וכו' ודפח"ח:

ובפרשת פקודי דע"ח ע"א וז"ל, שזה נמשך מזה כמו ששמעתי כאשר קרבה אל נפשי גאלה אז הוא גאלה בגשמיות גם כן:

ובפרשת תצא דקצ"ז ע"ג וז"ל, ע"י תשובה יוצאים מגלות ושעבוד היצר הרע לחירות עולם בסוד קרבה אל נפשי גאלה ששמעתי ממורי זלה"ה עכ"ל, ועין לעיל פ' בראשית בהגה קמ"ב, וע"ע לקמן במאמרים לר"ה ויו"כ אות

ל"ג, ופ' בשלח סוף הגה א':

ובס' בן פורת יוסף דע"ג ע"ב וז"ל, כי יוסף הוא גדר הזכירה לסלק השכחה והגלות וכאשר באמת נאמר וימת יוסף וכל אחיו מגדר הזכירה ויקם [מלך חדש] פרעה שהוא השכחה אשר לא ידע את יוסף דייקא סוג הזכירה כו' ע"ש ועיין מזה לקמן סוף פרשתינו אות י"ח:

ושם לפ' ויחי דפ"ב ע"ד וז"ל, דאיתא בפסוק וימת מלך מצרים ויאנחו ב"י מן העבודה וגו' ומשה היה רועה וגו' וכתבתי בזה דיש שני מיני גלות אחד גלות החומר והגוף אצל האומות, ב' גלות הצורה והנשמה אצל היצר הרע, שהוא המיצר והשונא הגדול של האדם, שמטריד את האדם בעסק הגוף וצרכי עולם הזה, שלא יהיה פנוי לפקח על עסקי נשמתו, ושני מיני גליות הנ"ל זה נמשך מזה, וכאשר קרבה אל נפשי גאלה, שהוא גאולת הנפש והנשמה מיצר הרע, אז מיד הוא גאולה כוללת החומר והגוף משיעבוד גלות האומות, ובזה תבין מה שאמר הכתוב ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף, שהוא היצר הרע שחידש גזרותיו אחר שמת בחינת יוסף כו', שכל זמן אשר היה בחינת יוסף קיים אשר נקרא דעת לפקח בעסקי הנשמה, לא שלט בו היצר הרע, מה שאין כן כשמת יוסף, אז ויקם מלך חדש היצר הרע שהוא גלות הנשמה, ומזה נמשך גלות ממש להגוף גם כן, עד אחר כך וימת מלך מצרים היצר הרע המיצר הגדול, או מלך של עולם הזה שנקרא מצרים, וימת שירד ממדרגתו שנוולד משה, הדעת, אז הרגישו בזה מה שהיה נשמתם בגלות היצר הרע ויאנחו מן העבודה זו עבודת השי"ת, ויזעקו וגו', והטעם שמת מלך מצרים אז ולא מקודם, כי ומשה היה רועה וגו' שהוא בחינת דעת שבא לכלל ישראל, אז הרגישו חסרונם ויזעקו וגו' ותעל שועתם, ובא גאולה להצורה והחומר, עכ"ל:

ואלה הם דברי רבינו ז"ל בסה"ק שפת אמת סו"פ שמות וז"ל, הדנה עיקר הגלות הוא שהנשמה נאסר בגוף וקול דודי דופק הוא כח הנשמה שבנפשות ב"י שמעורר האדם לפתוח כחודה של מחט בגופו שתוכל הנשמה להאיר באדם, וזהו שכתוב וימררו את חייהם כו' בחומר ובלבנים, מה שהנפש שהוא החיות שבאדם הוא מוטרד כל היום בהבלי עולם, ומצד זה נמשך הגלות בפועל ממש, כי באמת בני"ה הם נשמת כל הברואים, ומן הדין צריכין להיות כל האומות כפזין לבני ישראל כו', אך בני"ה עצמן צריכין לשעבד ולבטל גופם אל הנשמה וממילא יהיה הכל כסדר כו', ואז הנשמה שולטת בכל הבחינות, בני ישראל שולטין על האומות, ונשמות בני"ה שולטת על הגופים והקדוש ברוך הוא שהוא מחיה כל הנשמות מגלה כח אלקות אל הנשמות, אבל בדורות השפלים, שהגוף עיקר והנשמה טפלה ולכן משועבד הנפש להגוף כמו שכתוב (איכה ה' ט') בנפשינו נביא

פרשת בעל שם טוב המלא כי תשא סג

לְהַרְוֹחַנִּיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, וַיְהִי הָאָדָם בְּסוּד בְּגַן הַזֶּכֶר שֶׁהוּא רַחֲמִים, וּמְכַנֵּעַ הַבְּהִמְיוֹת וּמַשְׁבֵּר הַתְּאֻוֹת שְׁלוֹ, רַק לְהַעֲלוֹת כָּל תְּאֻוֹת הַרְאִשִּׁיּוֹת לָהּ, וְזֶהוּ פְרוּשׁ וְכָל מְקַנֵּד תִּזְכָּר וּדְפַח"ח:
(קִנְטָרִס דְּבָרִים נְחֻמְדִּים בַּס"ס גְּנֵי יוֹסֵף).

✧ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מנאווארטשאווי צ"ל ✧

ולקמן פרשת עקב אות ח' (מג) תשא כג] עיין לעיל ריש ע"ש:
פרשת בשלח אות א' מד)

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

לחמנו, ועם זה בא כל מיני גליות בכל המדרגות שאין הנשמה שולטת, ונסתר בחינת אלקות בעולם, וזהו שכתוב (תהלים צ"א) עמו אנכי בצרה וכו' ע"ש דבריו הקדושים:

ועיין עוד בס' בן פורת יוסף דקי"א ע"ב וזה לשונו, גלות הגשמי נמשך מן גלות הרוחני כמו ששמעתי ממורי זצלה"ה קרבה אל נפשי גאלה וכו' עכ"ל:

ועיין עוד בספר צפנת פענח ד"ז ע"ב ודס"ג ע"ב ודק"ז ע"ג:

מג) עקב ח. אָמְרוּ בְּגִמְרָא (סוּטָה ד"ה ע"א) אֲזַהְרָה לְגִפְי הַרוּחַ דְּכַתִּיב וְרַם לְבָבְךָ וְשִׁכְחָתָ, וְהָרַב מוֹהֲרִים מְקוֹצֵי מְנַה זֶה בְּמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְכַתֵּב אֲשֶׁר נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּחִלוֹם הַלַּיְלָה, שֶׁעַקֵּר אֲזַהְרָת כָּל הַתּוֹרָה הוּא מַצּוֹת הַזִּכְרָה, וְהַחֲפוּף הַרִיסוֹת הַתּוֹרָה ח"ו הוּא הַשִּׁכְחָה, וּבֵאֵר הוּא [רַבְנֵנוּ הַבְּעִש"ט זי"ע] כִּי פֶאֶשֶׁר יֵשׁ עֲכִירוֹת בְּדָם אִזּוּ הָאָדָם הוּא בְּחִינַת אַחֲזָרִים גִּימְטְרִיא תִשְׁכַּח, כִּי הַזִּכְרָה נִמְשָׁד מִשְׁמוֹת זָכָר, וְהַשִּׁכְחָה מֵאַחֲזָרִים דְּאֵבָא וְאֵמָא גִימְטְרִיא תִשְׁכַּח כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בִּיחֻדִּים, וְכְמוֹ שֶׁהוּא בְּפִרְטוֹת אָדָם אֶחָד כֶּד הוּא בְּכָלְלוֹת, שֶׁנִּמְשָׁד הַגְּלוֹת מֵהַשִּׁכְחָה, וּמֵהַזִּכְרָה בָּא הַגְּאֵלָה, וּדְפַח"ח:

(בן פורת יוסף דע"ג ע"א, צפנת פענח דצ"ו ע"ד).

מד) בשלח א. בַּפְּסוּק וַיְהִי בִשְׁלַח פְּרַעֲה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דְּרָדָּךְ אֶרְצָךְ פְּלִשְׁתִּים כִּי קְרוֹב הוּא וְגו'. וְשִׁמְעֵתִי בְּשֵׁם מוֹרֵי פְּשִׁיחָרִים קָדָם בְּשֵׁם הַיְוָ"ה, אִזּוּ הוּא חֶסֶד גּוֹבֵר [וְאִם לֹא] גּוֹבֵר הַשִּׁכְחָה הַנִּקְרָא פְּרַעֲה, [כִּי הָאָדָם עוֹלָם קִטָּן וְיֵשׁ בּוֹ פְּרַעֲה וּמַצְרִים, וְהוֹרָה הַכְּתוּב סֶדֶר הַתְּשׁוּבָה, שְׂיִהְיֶה בְּהַדְרָגָה לְהִסָּב דְּרָדָּךְ וְלֹא בְּפַעַם אַחַת, שְׂאִם כֵּן יִתְבַּטֵּל מִכָּל וְכָל, וְזֶהוּ שְׂאִמְרָ], עֲכָשׁוּ, וַיְהִי בִשְׁלַח פְּרַעֲה אֶת הָעָם, שֶׁהֵם אֲבָרֵי הָאָדָם שֶׁהָיוּ עַד עֲכָשׁוּ מְכַנְעֵי תַּחַת יַד פְּרַעֲה, וְעַתָּה שִׁלַּח אֶת הָעָם שֶׁהֵם אֲבָרָיו לְחַרוֹת, וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דְּרָדָּךְ אֶרְצָךְ פְּלִשְׁתִּים, כִּי יֵשׁ בְּחִינָה הַנִּקְרָא דְּרָדָּךְ, כִּי שֵׁם ס"ג וְשֵׁם אֶהְיֶה קַס"א גִימְטְרִיא דְּרָדָּךְ, אֲשֶׁר

מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאוו זצ"ל ושמ בהגה מה

מקור מים חיים המלא והמורחב

משם נזונון אפלו הרשעים, כי עד שם אינו מגיע פגם וחסא בני אדם התחתונים, ועל זה נאמר (איוב ל"ה ו) אם חטאת מה תפעל בו, תשובה מהני, כי שם לא הגיע פגם החטא, אם חטא בזנות לא מתעורר שם רק בחינת אהבה, רק למטה עשה רשימות רעות על ידי חטאיו, ובעושה תשובה עשה רשימות טובים ונתקן הכל, כי העלה המדרגות עד הבינה שהוא אה"ה וכו', ואמר שיש בעמקות הזה דברים נפלאים והמשכיל יבין, וזהו שאמר הכתוב ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי מן הדרך הזה ארץ פלשתים שהם הקלפות גם כן נזונון, ולא נחם דרך ההוא, כי קרוב הוא, ר"ל השכחה הנקרא פרעה קרוב הוא, וכן יראה בחינה זו הנקרא דרך הנ"ל, ויש מקום בזה וכו', ונתקן בהעלות על דעתו זה, אז קרוב לחזר אל פרעה שהוא השכחה, לכך יוסב וגו' ודפח"ח:
(תולדות יוסף בשלח דנ"ג ע"ב. והמסנר הוא מפתך שם טוב ד"י ע"ג. שהעתיק מס' תולדות יוסף דבור הקודם לזה ע"ש).

מה בשלח הגה א. בהקדמת ס' בן פורת יוסף ד"ד ע"ב כתב, כי אותיות י ו שבשם הוי"ה ב"ה הם נקראים זכרים ושני ההי"ן נקראים נקבות ע"ש והזכרתי דבריו לקמן בפרשתינו בהגה י"ד ע"ש:

ועיין בהיכל הברכה ריש פרשה זו שהעתיק בביאור וכתב וז"ל, ושמעתי בשם מורי ריב"ש כשהזכרים קודם בשם הוי"ה הוא חסד גובר, ובסוד הוהי אז נתגבר הנקבה על הזכר, שהוא מורה דין וחרב ומלחמה וכלי זיין, ואז גובר השכחה הנקרא עורף ופרעה (לעיל פ' שמות אות י"ח ופ' וארא אות ה), עכשיו, ויהי בשלח פרעה את העם, שהם אברי האדם, שהיו עד עכשיו מוכנעין תחת יד פרעה, ועתה שלח את העם שהם האברים לחירות, ולא נחם אלהים דרך, כי יש בחינה נקרא דרך, ס"ג קס"א הידוע, אשר משם נזונון אפילו הרשעים שאין פגם נוגע לשם, דרכיה דרכי נועם, וזה הוא נקודת בת עין, הנותן ב"ם שם ב"ן דרך, ב' פעמים יב"ק יהו"ה אלה"ם רל"ב תתפ"ו עולה יחוד קריאת שמע אלף קי"ח, אה"ה יהו"ה אדנ"י תנ"ה רל"ב תרע"א בשכמל"ו אלף שנה"ה כידוע, והוא הבת עין, נקודת כתר שאין שם פגם, ומחמת זה האי רישא בלי בעפרא, אשר משם נזונון כל האומות והרשעים, כי עד שם אין מגיע פגם וחסא התחתונים, ועל זה נאמר (איוב ל"ה ו) אם תרשע מה תפעל לו, ולכך תשובה מהני לישראל כי נשמת ישראל הם משם, והנשמה שאין בה פגם, מתעוררת לתשובה ומהני לה תשובה, אם חטא באהבה רעה מעורר שם רשימות אהבה וכיוצא, ולמטה עשה פגמים גדולים על ידי חטאו, וכשעושה תשובה מעלה הכל לאותו דרך,

מקור מים חיים המלא והמורחב

יורה חטאים בדרך, ואז עוונות נעשין זכיות ממש, כי שם הכל זכות טהור, והוא העלה במדרגות עד א"ן, וזהו ולא נחם אלהים דרך הפתוח לכל:

ודע כי שפע ומזון בא בלתי התעוררות, כי בהכרח זן את העולם, מאחר שאינו חפץ בהשחתת עולם, אבל ישראל עם הקודש עולין לרגל, ומקבלין פני ה' אלהיך, להמשיך להם אפילו הכרחיות שלהם, על ידי מעשים טובים שלהם, מאור פני מלך וימאנו לקבל בחנם שום דבר, כי זה השפע שמושפיע בחנם על שאינו חפץ בהשחתת עולם, זה נקרא אחוריים ודין, אף ששרשו בא ונמשך מרצון עליון, וזהו ולא נחם ולא נהגם אלהים בכחינת דרך, אלא שיקבלו שפע על ידי אמונה ומעשים טובים, ואמר הטעם ארץ פלשתים, שהרי אותה השפע המפולשת לכל באי עולם לטובים ולרעים בסוד אלף קנ"א, כי קרוב הוא פרעה הנוכר לעיל, שיתגבר הגלות על הנפש, כיון שאוכל ממקום שאוכלין הרשעים והקליפות, ופן יראה ותאכל ושבעת ורם לבבך, ובהעלות על דעתו זה, אז קרוב לחזור לפרעה, ושכחת את ה' אלהיך, וזהו כי אמר אלהים המשפיע מאחוריים ודין, שפע הכרחיות מרצון הפשוט, פן ינחם העם בראותם מלחמה ודין וקטרוג וצרת הנפש ושב ו מצרימה, ולזה תבת בראותם הוא סטרא דנוקבא ודין חסר, ולזה ויסב אלהים, עשה להם הסיבה, הסיבם מדרך הפשוטה פתוח לכל לדרך האחרת, שאין נתן במתנת חנם אלא בשכר, והוא דרך התחנות, דרך גבר, יסוד ומלכות, אוכל ומאכל אכילה אלהיך, והוא דרך המדבר ים סוף, שאינו נשפע אלא על ידי ברכות והודאות ותפלה ותורה ומצוות וחקים כו', ע"ש עוד באורך:

ובפ' משפטים בפסוק ויצאה חנם אין כסף דקמ"ה ע"ד כתב וז"ל, עיין לקוטי תורה בחינת חנם ליתן בחנם ובחסד יצא מן הגלות, כי הקליפות נוונים מבחינת חנם, שבחנם נותנים להם בלתי שכר, אלא ממקום שאין שם פגם נוונין גם הם, כמבואר בתולדות על פסוק ולא נחם דרך ארץ ובארנו במקום אחר כוונת מרן האלהי ריב"ש טוב באורך, וזה הבחינה תצא מן הגלות, האי רישא דבלי בעפרא, על ידי דוחק וצער ועוני של ישראל עם הקודש, ואז אין כסף, אין שם הנהגה של כסף, אלא זהב וגבורות, והכל בשכר, הנה שכרו אתו ומשלם לשונאיו, ולכל בני ישראל יהיה אור במושבותם עכ"ל, ועוד עיין באוצר החיים פ' נשא דכ"ז ע"ג וסו"פ שלח דק"ו ע"כ:

ובתולדות יעקב יוסף פ' תצא דקצ"ז ע"ג כתב וז"ל, כי שופר גדול הוא בינה, תשובה, שעל ידי תשובה, יוצאים מגלות ושעבוד היצר הרע לחירות עולם, בסוד קרבה אל נפשי גאלה ששמעתי ממורי זלה"ה [לעיל פ' בראשית אות קס"ו ופ' שמות אות ה' ו'] וזה היה ג"כ יציאת מצרים, כמ"ש וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים, ע"י בינה שהוא תשובה יצאו ומה שהיה בעבר

תשא ל. בקריש ובקציר תשבת. הפלל הוא שצריך אדם להקין עצמו לעבודת הבורא יתברך שמו, כל חד לפום שעורא דיליה, והיינו להקין את עצמו בכל בקר, ולעשות הכנה במעשה המצוות, או בלמוד תורה, כדי שיוכל אחר כך לילך להתפלל לפני קונו יתברך שמו, ועל דרך זה בימות השבוע, היינו ביום ד' ה' ו' צריך להקין עצמו לשבת, כי מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת (ע"ז ד"ג ע"א), והוא מה שאמר הריב"ש טוב זצ"ל בפרוש הפתוב בקריש ובקציר תשבת, כי חרש הוא ר"ת בד] חמישי רביעי ששי, ר"ל כמו שהחרישה הוא הכנה

מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאוו זצ"ל

ובפרשת חיי שרה אות ג' (מ): כ"ו (מ) בפ' שופך בוז על נדיבים תשא בד] עיין לעיל פ' יתרו אות ועוד שם אות מ"ב (מח) ע"ש:

מקור מים חיים המלא והמורחב

היא בהוה ובעתיד כו' ועוד עיין בס' דודאים בשדה ר"פ בשלח:

מו) חיי ג. כתבתי במקום אחר בשם מורי זלה"ה באור פסוק לעת זקנתו של שלמה המלך עליו השלום נשיו הטו את לבבו, כי בכל תבה יש שני פרושים, א' רחמים בחינת זכר, ב' בחינת דין, הנקרא נקבה, והוה שאמר נשיו הטו את לבבו וכו' ודפח"ח:

מו) יתרו כו. ... שפך בוז על נדיבים. כמבאר סוד הפסוק (תהלים ק"ט) שרים רדפוני הנם ר"ת חרש שהקלפות נעשים חרשים בזמן שיורד שפע שהוא סוד מים שנרמז בס"ת. וסימן חרש נוטריקון 'חמישי רביעי' שלישי ונשאר שני ששי שביעי שסימן בוז ובא"ת ב"ש הוא שפע, והוה שפך בוז על נדיבים, ר"ל כשיורד השפע נעשים הנדיבים שהם הקלפות הרישים, ור"ת שפך בוז על הוא ר"ת שבע בסוד (משלי כ"ה) כי שבע יפול צדיק וקם וגו' כי שבע שהוא שבת, שם יפול צדיק וקם, צדיק שהוא סוד, ומלת יפול לשון יגוח, בסוד (תהלים צ"א) יפל מצדך אלף, וקם, בסוד (פ' לך) והקימתי את בריתי בהקמת בריתי, כשזה קם, כשיסוד הנקרא זה דקדשה, קם, זה שהוא יסוד דקלפה נופל בסוד אבר מת...

מח) יתרו מב. שמעתי ממורי באור זמר לליל שבת עזר לשוברים בשביעי בקריש ובקציר עולמים, כי חר"ש ר"ת 'חמישי רביעי' ששי רמז לג' סעדות בשבת, כי חמישי הו"ד סמכי קשוט, רביעי הוא תפארת, ויסו"ד הוא ששי והענין: (תולדות יעקב יוסף בסופו דר"ט ע"ב, דגל מחנה אפרים בסופו).

לזריעה וקצירה, כך אלו השלשה ימים שיכים לשבת הבא, להכין בה עצמו בכל מיני הכנות מה שיוכל לעבד את בוראו ביום השבת, שהוא הזריעה, ואחר כך בג' ימים שאחר השבת היינו א' ב' ג' יהיה הקצירה, שיקבל כל ההשפעות שירדו לו בתפלת שבת, וכך הם כל ימי השבוע שלשה ימים לפני השבת, ושלשה ימים לאחר השבת ושבת באמצע וכו': (עבודת ישראל אבות פ"א מ"ה).

✧ מקור מים חיים ממוה"ר שמ"מ מגאווארטשאווי צ"ל ✧

תשא בה] עיין לעיל פ' בשלח מענין הכנה לשבת:
אות י"ד מ"ג) ופ' יתרו אות י"א ג)

✧ מקור מים חיים המלא והמורחב ✧

מ"ג) בשלח יד. והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו. הרב הגדול מוהר"ר צבי בן הריב"ש, אמר להר"פ מקאריין, שצריך האדם לעשות הכנות שיוכל לקבל קדשת שבת, כמו שאמר הפתוב והכינו את אשר יביאו, והוא [הר"פ מקאריין] השיב לו כי דבר הנגזר מלמעלה, והאדם אינו יודע כלל איך ומה יתנו לו, איך אפשר לאדם להכין את עצמו אליו, רק שצריך לשמור את עצמו מכל דבר רע, וזהו מה שאמרו (ברכות ד"כ ע"א) בשני דרב יהודה קלה תנוני בניקין הנה, היינו לשמור את עצמו מכל דבר המזיק לנפש:
(מדרש פינחס אות נ"א).

ג) יתרו יא. פונת המקנה מהבעל שם טוב וצלה"ה, לשמור שבת כהלכתו ובכל פרטיו, וסימנך (תהלים צ) תשב אנוש עד דכא, תשב אותיות שבת, אנוש היינו אפלו עובד ע"ז גדור אנוש מוחלין לו (שבת דק"ח ע"ב):

וצריך האדם להכין את עצמו לקבל בקדשה ובטהרה את יום השבת, על כן צריך שיטבל במקנה בכל ערב שבת קדש, וקדם לזה צריך לשבור לבו בקרבו ולקבל עליו על מלכות שמים, ולעזוב פשעיו וכל חטאיו, ולמאס עצמו מרב פשעיו, ומעתה מוכן לעבד את ה' באהבה חסד ויראה גבורה, בכדי שיוכל הקדוש ברוך הוא להתפאר בו במדת תפארת וזהו (ישעיה מ"ט) ישראל אשר בך אתפאר, וימסר עצמו על קדשת שמו הקדוש ועל ידי זה יצא הסטרא אחרא נצח בבטחונו בהשם יתברך שישב את נדחו, וצריך להודות לו הוד שנגזר ממצולות ים ואז הוא נקלל בכלל צדיק יסוד עולם יסוד ועל ידי זה נתגדל וזכר כבוד מלכותו מלכות שם שמים לעד ולדור דורים:

ויכנס אחר זה למקנה, ויכונן בהיותו במקנה, כי שם אדני ומלכות הוא סוד

מקור מים חיים המלא והמורחב

הדבור, וְשֵׁם הַיְיָ הוּא זְעִיר אַנְפִּין סוּד הַקּוֹל, וְשֵׁם אֱהִי"ה סוּד הַמַּחְשֶׁבֶה, וּבַמִּקְנָה, הִגַּג שֶׁל הַמִּקְנָה נֶגֶד שֵׁם אֱהִי"ה וְרוּחוֹת שֶׁל הַמִּקְנָה נֶגֶד ד' אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַיְיָ הַבְּרוּךְ הוּא, וְקִרְקַע הַמִּקְנָה נֶגֶד שֵׁם אֲדֹנָי וְג' שְׁמוֹת אֱלֹהִים בְּגִימְטְרִיָּא יב"ק הוּא ר"ת יְחוּד בְּרַכָּה קְדוּשָׁה, וַיִּכְוֶן לְבָבוֹ לְבַקֵּשׁ מֵאַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁיִּכְנַס לְקַבֵּל הַקְּדוּשָׁה וְהַטְהָרָה לְמַחְשַׁבְתּוֹ וְלִקְוֹלוֹ וְלְדַבְרוֹ:

וְאִם יִכְוֶן פְּנוּת הַיְיָ, אִף אִם שָׁבַע יִפְלֵ הַצַּדִּיק אֲרָצָה, יְקוּם, אִף אִם יָרַד שָׁבַע מְעַלּוֹת אַחֲרֵינֵי, יִרְפָּאֵהוּ ה', וַיִּכְרַת עִמּוֹ בְּרִית חֲדָשָׁה אֲשֶׁר לֹא תוֹפֵר, וְאִזּוֹ יֵאִיר עַל נִשְׁמָתוֹ קוּמָה הַרוּחָנִיּוֹת, קוּמָה אוֹתִיּוֹת מִקְנָה, וַיֹּאמֶר פְּסוּק (יִרְמְיָה י"ד וי"ו) מִקְנָה יִשְׂרָאֵל ה' מוֹשִׁיעוֹ בְּעַת צָרָה, וַיִּכְוֶן הַר"ת מִי ים, עַד כָּאֵן מְצֵאתִי: (ס' קְדוּשַׁת לִוִי עַל מִס' אֲבוֹת בְּסוּפּוֹ).